

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisati se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uredništva: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Angleško in francosko jamstvo Poljski

Važne Chamberlainove izjave v angleški spodnji zbornici o jamstvu Anglije in Francije za pomoč Poljski v primeru neizzvanega napada — Anglija se pogaja tudi z Rusijo za vojaško sodelovanje

LONDON, 1. aprila. d. Angleški listi so včeraj objavili vesti, da se zbira ob poljski meji, zlasti pa ob poljskem koridorju, nemška vojska. Te vesti so izzvale v javnosti silno senzacijo, tem bolj, ker je za ponedeljek napovedan prihod poljskega zunanjega ministra Becka v London. Medtem je poljska vlada obvestila po svojem poslaniku angleško, da sprejme ponujeno ji pomoč za primer, če bi jo kdo napadel. Zato je nastalo silno zanimanje za sejo spodnje zbornice, kajti zvedelo se je tudi, da bodo nekateri poslanci interpellirali min. predsednika Chamberlaina, ali more podati kako izjavo o mednarodnem položaju. To se je že zgodilo na dopoldanski seji, ko je Chamberlain na vprašanje delavskega poslanca Greenwooda na kratko odgovoril, da bi rad podal svojo izjavo popoldne, kakor tudi, da vesti o zbiranju nemške vojske ob poljski meji službene informacije, ki jih ima vlada na razpolago, ne potrjujejo. Na popoldanski seji je min. predsednik Chamberlain izjavil:

Kakor sem rekel danes dopoldne, nima vlada nobenega uradnega potrdila glasov o kakšnem nameravanem napadu na Poljsko, zato ne mislite, da smatra britanska vlada te glasove za resnične. Prav rad pa porabljam to priložnost, da ponovno poudčrtam smernice splošne vladne politike.

Ta politika se je zmerom zavzemala za to, da se spravijo stvari v red s svobodnimi razgovori med prizadetimi strankami, naj bodo nesoglasja, ki bi nastala, kakršnakoli. Ta politika meni, da je to naraven in primeren potek stvari, če se pojavijo kakšna nesoglasja. Po sodbi britanske vlade ne bi smelo biti nobenega vprašanja, za katero ne bi bilo možnosti miroljubne ureditve, in ne bi smelo biti nobenega opravičila, če bi se metoda pogajanj nadomestila s silo ali pa z grožnjo sile.

Visoka zbornica ve, da se vrše pravkar razni razgovori z drugimi državami in z drugimi vladami. V želji, da popolnoma jasno orišem stališče britanske vlade, se preden so ti dogovori končani, se zavedam, da moram obvestiti to zbornico, da se to pot čuti britanska vlada, če bi prišlo do kakšnega nastopa, ki bi očitno ogrožal neodvisnost Poljske in v katerem bi poljska vlada videla nevarnost ter bi ji njeni življenjski interesi nalagali, da se temu upre s svojimi silami, obvezano, da takoj priskoči poljski vladi na pomoč z vso podporo, ki je v mejah njene moči. V tem pogledu sem dal zagotovila poljski vladi. Lahko dodam, da me je francoska vlada pooblastila izjaviti, da zavzema enako stališče kakor britanska vlada.

Razgovori z Rusijo

V debati, ki se je začela po izjavi predsednika vlade Chamberlaina, je prvi povzel besedo opozicijski delavski poslanec Greenwood. Dejal je:

Očitno je, da je ta zbornica v vsem obsegu razumela možnosti, ki utegnejo nastati na podlagi takšne izjave predsednika vlade. Naj pokaže, da je dosledna, ko slišimo izjavo, kakršne v enaki daljnosežnosti nismo slišali zadnjega četrta stoletja. Spričo izjave, kakršno smo slišali ta trenutek, je zelo težko še kaj pripomniti. Vendar bi hoteli zadati eno ali dve vprašanji o stvarih, ki se mi ne zde popolnoma jasne.

Želel bi vprašati ministrskega predsednika, ali naj se izjava, ki jo je prebral, smatra za prvi korak v razvoju politike, ki ji je namen preprečiti ali pa otežkočiti napade. Če je tako, ali bo vlada takoj izvršila dejanske in odločne ukrepe, da pritegne k temu dogovoru tudi druge države? Ali bo zlasti vpoštevala sodelovanje s sovjetsko zvezo ob enem s sodelovanjem z drugimi državami, velikimi in majhnimi? Ali bo nastopila tako z modro znanovanim ciljem, da doseže maksimum sodelovanja za ohranitev miru? In nazadnje, ali bo — to je moje poslednje vprašanje — mislila, da zdaj kaže pri priči sklicati na konferenco vse tiste države, ki so se voljne združiti na strani miru in proti napadu?

Predsednik vlade Chamberlain je odgovoril Greenwoodu: Mislim, da se iz moje izjave jasno vidi, da tisto, kar

sem rekel, velja za ono, kar bi utegnulo v tem času nastati. Kakor sem že sporočil, se britanska vlada dogovarja z raznimi drugimi državami in med njimi seveda tudi s sovjetsko vlado. Zunanji minister se je danes dopoldne sestel s sovjetskim veleposlanikom in imel z njim zelo dolg razgovor o tej stvari. Ne dvomim, da sovjetska vlada pravilno presoja in razume načela, na katerih podlaga delam. Visoka zbornica je informirana, da pričakujemo prihodnji teden obisk poljskega zunanjega ministra polkovnika Becka. Takrat bo priložnost, da s polkovnikom Beckom predebatiramo tudi razne druge ukrepe, ki bi jih bilo mogoče izdati v ta namen, to je, da se poslužim besed Greenwooda: da se zajamči maksimum možnega sodelovanja v smeri vsega možnega prizadevanja, da se napravil konec napadu, če bi do njega prišlo, in da se napad umakne razumnejšim in primernejšim metodam diskusije.

Nadaljnje Chamberlainove izjave

Glede na Greenwoodovo vprašanje o konferenci, ki bi se je udeležila tudi sovjetska vlada, je Chamberlain odgovoril:

Rekel sem, da bomo pozdravili kot dobro došlo uresničenje maksimuma sodelovanja. Vprašanje konference je za nas vprašanje praktičnosti in hitrosti dela. Nimamo nobenih zgolj teoretskih predpostavk o tem in če bi se pokazalo, da je to najboljša pot, se ne bomo obotavljali in bomo krenili po njej. Če se pa pokaže, da so druga pota za dosego našega cilja primernejša, se ne bomo poslužili konference.

Potem je delavski poslanec Danman vprašal vlado, ali je bilo zadosti časa za podroben dogovor s britanskimi dominioni.

Predsednik vlade Chamberlain je odgovoril, da so dominioni o vsem informirani.

Delavski poslanec John Morgan je vprašal ministrskega predsednika, ali ni nobenih ovir zastran ideoloških razlik med Veliko Britanijo in Sovjetsko Rusijo.

Predsednik vlade Chamberlain je odgovoril, da lahko brez obotavljanja izjavi, da takšnih zaprek ni.

Lord Gramsbon je predlagal, naj se debata o zunanjih politikah, določena za ponedeljek, spričo resnosti položaja odloži.

Greenwood je poudaril, da je prebrisan, da se spodnja zbornica zaveda resnosti položaja in da bo v ponedeljek razpravljala tako, kakor bo v skladu z njenimi najlepšimi tradicijami.

Poslanec Gallotser (komunist) je v dolgi vrsti vprašanj, ki jih je zadal, rekel med drugim, ki je vprašanja utemeljeval, da je treba dati priložnost onim, ki so zmerom verovali v načelo kolektivne varnosti, da sestavijo vlado.

Delavski poslanec Artur Henderson je vprašal predsednika vlade, ali je nemška vlada spričo napetosti, ki nesporno obstoji, dala kakšno pobudo poljski vladi za mirno ureditev nesoglasij.

Chamberlain je odgovoril, da ni informiran še o nobeni pobudi takšne vrste.

Seja je trajala samo 17 minut

Vsa debata s prvotno izjavo ministrskega predsednika in dopolnimi vprašanji poslancev in odgovori na ta vprašanja vred je trajala nič več kakor samo 17 minut. Konec debate je bil zelo živahen. Delavski poslanec Bellanger je rekel, da si nekateri opozicijski poslanci pridržijo pravico, da bodo v ponedeljski debati načeli vprašanje, ali je sedanji ministrski predsednik najprimernejša osebnost za vodstvo nove politike, o kateri je bilo danes govora.

Opozicijski poslanec Tatro je poudaril, da je že za septembrske krize navedel razne misli glede ministrskega predsednika. Mislim, je nadaljeval Tatro, da je predsednik vlade zagrešil v preteklosti hude napake. Vprašanje je, ali je bilo v onih okoliščinah upravičeno storiti, kar je on storil v Monakovu. Morda bi se našel kakšen posebno primeren minister, da v tem resnem

trenutku prevzame breme državnih zadev. Toda če je predsednik vlade danes iz dna duše in iskreno prepričan, da je potrebno, da on nadaljuje to novo politiko zbiranja prijateljev miru, brez slehernege nemega pridržka, brez slehernege oziranja v mrtvo preteklost, mislim, da je on spričo svetovnega slovesa, da je »mož miru«, najbrže vendarle najprimernejši mož za to nalogo.

Spodnja zbornica je te poslednje besede pozdravila z viharnimi vzkliki. Nato se je seja končala.

Silen vtis v javnosti

LONDON, 1. aprila. e. Včerajšnja Chamberlainova izjava v spodnji zbornici je napravila ogromen vtis v parlamentu in javnosti. Veliko jih je, ki jo primerjajo po važnosti z ono, ki jo je 1. 1914 dala Anglija belgijski vladi glede njene nevtiralnosti in ki je bila povod, da je Anglija stopila v svetovno vojno. Mnogi pripisujejo Chamberlainovi izjavi še širši pomen, ker se je zgodilo prvič, da Anglija daje enostranska poročila državam v zvezi Evropi.

Iz Chamberlainove izjave je nadalje razvidno, da ne pomeni konca angleške diplomatske akcije za organizacijo zavarovanja miru v Evropi, temveč nasprotno, da je to prvi konkretni korak v tej akciji. Znano je, da je bila Poljska protivna udeležbi v demonstraciji proti Nemčiji, v kateri bi sodelovala tudi Rusija, ker bi to do skrajnosti poostroilo njene odnose z Nemčijo. Zato se je naša sedanja oblika, ki je bila najboljša, da se pridobi Poljska.

Ruski poslanik Majski je imel snoči dolgo konferenco z lordom Halifaxom. Govore, da je ruska vlada pristala na ta postopek, ki ga je angleška vlada izbrala kot najprimernejšega. Zatrjujejo, da se bodo o priliki obiska poljskega zunanjega ministra Becka razgovarjali tudi o sodelovanju Poljske z Rumunijo. V tem pri-

meru bi se angleška jamstva razširila tudi na Rumunijo.

LONDON, 1. aprila. o. Zadnji razlogi, ki so dovedli Chamberlaina do naglega postopanja, pravijo listi, so bila najnovjša nemška poročila o preganjanju Nemcev na Poljskem. Listi naglašajo, da je bila prav taka kampanja pred dobrimi 3 tedni prvi znak, da je usoda Češkoslovaške zapечатena. Chamberlainova izjava je bila podana, da bi se preprečil sleherni najmanjši dvom o tem, kakšno pot bi Anglija ubrala v primeru kateregakoli novega dogodka, ki bi bil po svojem pomenu ali pa le po svoji obliki podoben dogodkom zadnjih dni.

Stališče Poljske

VARŠAVA, 1. aprila. AA. (Pat) Poljski listi pišejo, da bodo med Beckovim obiskom v Londonu razpravljali o splošnem političnem položaju, kakor tudi o več posebnih problemih, med njimi v prvi vrsti o problemu emigracije poljskih Židov ter poljskih kolonijevskih zahtevah. Poljski tisk ugotavlja, da je Beckovo potovanje v London predmet živahnega zanimanja svetovne javnosti. Komentarji svetovnega tiska kažejo veliko razumevanje za vlogo poljske države in njene politike. Načela poljske politike so bila doslej popolnoma jasna ter slonijo na treh glavnih točkah, ki so: dobri odnosi s sosedji, popolna neodvisnost Poljske in izključitev vsakega pritiska od zunaj. Poljski tisk naglašja, da angleško-poljska pogajanja niso naperjena proti nikomur.

Popoldne bo govoril Hitler

BERLIN, 1. aprila. AA. Hitler je snoči odpotoval v Wilhelmshafen, kjer bo danes pristoval splovnitvi nove 35.000 tonske križarke. Popoldne bo Hitler govoril na manifestacijskem zborovanju narodnosocialistične stranke.

Francoski nakupi rumunskega petroleja in špirta

Francija bo odkupila 25 odstotkov rumunskega petroleja

BUKAREŠTA, 1. aprila. AA. (Havas). Francoski delegat Leon Vanset je podpisal snoči v Bukarešti z rumunskim ministrom za narodno gospodarstvo novo pogodbo o nakupu rumunskega petroleja. Na leto bo Francija odkupila v Rumuniji okoli 700 tisoč ton petroleja. Rumunija bo plačevala Franciji anuiteto v znesku 200 milijonov frankov letno. Polovica te vsote se bo uporabila za plačilo vojnega materiala, ki ga je Francija prodala Rumuniji l. 1936 in 1937. Dolg za ta material znaša približno milijardo frankov. Druga polovica ome-

njene anuitete se bo porabila za odplačilo rumunskih letnih dolgov. Vanset bo sedaj začel z Rumunijo pogajanja o nakupu 490.000 ton špirta. Protivrednost v znesku približno 300 do 350 milijonov frankov se bo porabila za odplačilo rumunskih trgovskih dolgov v Franciji.

V rumunskih krogih smatrajo, da se po podpisu teh sporazumov lahko trdi, da se je nemško-rumunski trgovinski pogodbi, ki je bila nedavno podpisana, pripisoval prevelik pomen, ker bo Francija odkupila 25 odstotkov rumunskega petroleja.

Dolžnost gentlemena je spoštovati prevzete obveznosti

Italijanski očitki Franciji in Angliji

RIM, 1. aprila. AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Obveznosti časti in krvi, katerih se Francija v odnosih z Italijo ne drži, se postavljajo tudi za Veliko Britanijo, ki je prav tako podpisala pakt, v katerem se določa odstop kolonij Italiji. Ne moremo trditi, da je bil London pri izvajanju teh obveznosti širokogruden vendarle pa je priznal, da obstojajo te obveznosti in da jih je treba lojalno izpolniti. Na osnovi tega je bila sklenjena konvencija, s katero je Velika Britanija odstopila Italiji Djubalen. Nihče ne smatra, da je ta odstop predstavljal zmanjšanje prestiža angleškega imperija. V Londonu niso nikdar rekli »nikoli« in voditelji Velike Britanije niso nikoli izjavljali, da nočejo odstopiti niti pediti ozemlja Angleški državniki in angleška jav-

nost sta vedno naglašala, da je dolžnost gentlemena spoštovati sprejete obveznosti. Francija pa enakih jasnih obveznosti se ni izvršila. Ona stalno ponavlja, da se bo nikomur odstopila niti pediti svojega ozemlja ter na ta način zanika svoj podpis. Prišlo je celo tako daleč in do take neumnosti, da se smatra, da je Francija užaljeno, ako se jo opomni na podpisane obveznosti. Velika napaka izvajanja sankcij napram Italiji istotako posredne priznava obveznosti iz l. 1935 s katerimi sta de Jouvanel in Laval potrdila pravico Italiji, da ima svobodne roke v Etiopiji. Sedaj je govoril ponovno Daladier. Nahajamo se pred slepim in nepopustljivim egoizmom, zaradi katerega nastaja vedno večji jarek med Italijo in Francijo.

Lebrun pristal na ponovno izvolitev?

PARIZ, 1. aprila. AA. V parlamentarnih krogih prevladuje mnenje, da bo za predsednika republike ponovno izvoljen Lebrun, ki pa se še vedno ni izjavil, ali sprejme ponujeno kandidaturu. Parlamentarni krogi trdijo, da pomeni dejstvo, ker doslej uradno ni podal nobene izjave, da odklanja kandidaturu, že njegov pristane. Odločitev Lebruna mora pasti najkasneje do srede dopoldne, da bodo lahko stranke zavzele svoje stališče.

Pogajanja med Poljsko in Litvo

VARŠAVA, 1. aprila. AA. (DNE). Litovski poslanik v Varšavi Saulis se je vrnil po tridnevnem bivanju v Kovnu snoči zopet v Varšavo. Zvedelo se je, da je dobil Saulis od svoje vlade nova navodila za poglobitev odnosov med Poljsko in Litvo, vendar pa istočasno demantirajo vesti tujega izvora o pogajanjih za sklenitev pakta o nenapadanju med Poljsko in Litvo. Taka pogajanja se niso nikdar pričela.

Politični obzornik

Nenavadni prirodni pojavi

Sarajevska »Jugoslovenska pošta« je objavila tole zanimivo beležko: »V času prošle volitne kampanje je bilo opažati, sodeč po pisavi gotovih listov, nenavaden prirodni pojav, ki je v opisani obliki zares pomenil pravcato revolucijo v odnošjih in vplivu do tistega časa brezmočnih človeških bitij na vremenske prilike. Tako so za osebo nekega našega slovečega politika ugotavljali, da združuje v sebi neke čudovite, nepojasnjive lastnosti, ki povzročajo naglo spremembo vremena na — bolje, Kadar koli se je on pojavil. — tako so pisali dotični listi — ako je bil potreben dež, — je jei takoj na mestu padati blagodejen dežek. A ako je bilo potrebno solnce, so se takoj v trenutku njegovega prihoda razpršili oblaki in zasijalo je — solnce. Temu našemu politiku so pripisovali celo svojstvo, ki je bilo sicer do sedaj izključni privilegij gospoda Bogal Neki iznajdljivi reporter je namreč odkril, da je ob prihodu dotičnega slovečega politika v Novi Sad naglo dobila do takrat slaba zetev najboljše izgleda in je naenkrat obetala sijajno letino!

Ta nenavaden fenomen je iznenadil mnoge, zlasti one, ki so imeli gotove pojme o prirodnih naukih. Toda ta nenavaden pojav vendarle ni osamljen v zgodovini človeštva. Za vso dobo pisane zgodovine sveta zabeleženi v celem samo še en tak slučaj. Druga tako osrečena država na svetu je bila — Venezuela. Gre za znanega diktatorja Venezuele generala Huana Vincenta Gomeza, Evo, kaj piše o njem Toma Rerk v svoji knjigi »Tijan Andov«:

Pri neki priliki je pisal venezuelski dnevnik »El Universal«, da se je »Benemeritu generalu Huanu Vincentu Gomezu« posrečilo spremeniti podnebje mesta Makaj, kamor je prišel na letovišče. A neki drugi list je pisal, da je ob sami pojavi generala Gomeza, ki je često potoval po državi, prenehala padati dež in je zasijalo solnce.

Pa vendar kljub temu blagodejnemu fenomenu v osebnosti generala Gomeza je njegova vladavina, kakor je znano, predstavljala najbolj mračno in najbolj krvavo dobo v zgodovini Venezuele...

Zavrjnene madžarske trditve

BUKAREŠTA, 1. aprila. AA. Glasilo madžarske manjšine v Rumuniji »Magyar Hirlap«, ki izhaja v Oradea Mare, pobija netočne vesti gotovih budimpeštanskih listov o terorju nad madžarsko manjšino v Transilvaniji. List pravi med drugim: Prisliljeni smo ugotovili, da so vesti, ki so jih objavili madžarski listi, brez vsake podlage. Vojaška koncentracija se je izvršila kot posledica sklenjenih ukrepov za varnost, ki so bili izvršeni povsod v redu in miru. Vesti, kakor jih prinašajo budimpeštanski listi, imajo namen ustvariti neugodno ozračje ter speljati Madžarsko zunanjo politiko na stranska pota. Mi verujemo v odnose dobre sosesčine med Madžarsko in Rumunijo, kakor je to izjavil nedavno rumunski zunanji minister Gafenco.

Weidmann in Million obsojena na smrt

PARIZ, 1. aprila. z. Po govorih štirih branilcev roparskega morilca Nemca Evgena Weidmanna je sodišče v Versailles postavilo porotnikom 80 vprašanj glede krivde eWeidmana, Milliona, Tricotove in Jeanna Blanca. Sodišče je porotnikom predločilo, da je Weidmann sam priznal, da je umoril plesalko de Koven, soferja Couffya, Alzačanko Janine Kellerjevo, nemškega emigranta Frommerja in posedovalca Lesobra, dočim je glede umora impresarija Leblonda obdolžil svojega tovariša Milliona. Million je zanikal krivdo in trdil, da ga je Weidmann po krivem obdolžuje. Porotniki so odgovorili na 80 vprašanj glede krivde vseh treh obtožencev. Večina porotnikov je glasovala, da sta Weidmann in Million kriva vseh zločinov, katerih ju je dolžila obtožnica, glede Tricotove in Blanca pa so porotniki z večino glasov krivdo zanikali. Sodišče je na podlagi krivdovredna porotnikov obsodilo Evgena Weidmanna in Rogerja Milliona na smrt, Blanc je bil obsojen na 20 mesecev ječe, Tricotova pa je bila oproščena.

Prijateljska pogodba Italije z republiko San Marino

RIM, 1. aprila. AA. Italijanski zunanji minister grof Ciano in državni podtajnik republike San Marino sta podpisala včeraj konvencijo o prijateljstvu in dobrih sosednjih odnosih med Italijo in republiko San Marino.

Borzna poročila.

Curib, 1. aprila. Beograd 10.—, Pariz 11.8075, London 20.87, New York 445.875, Bruselj 75.—, Milan 23.45, Amsterdam 236.60, Berlin 178.80, Varšava 83.75, Bukarešta 3.37.

Spopad ob Tihem oceanu

Organizator zdravstvene službe na Kitajskem je pre- daval o vojni na Daljnem vzhodu

Ljubljana, 1. aprila. Sročnje predavanje pod okriljem Jadranske straže v Delavski zbornici je bilo nedvomno eno najzanimivejših v tej predavateljski sezoni, a v nekem pogledu je bilo prav senzacionalno, saj je predaval znani organizator zdravstvene službe na Kitajskem, naš rojak, univ. prof. dr. A. Štampar. Predavatelj je živel na Kitajskem nekaj let kot odposlanec Društva narodov. Njegovo delo ga je proslavilo po vsem civiliziranem svetu, a zdaj se, da ga domovina ne ve dovolj ceniti. Samo po sebi se pa razume, da je sročnje predavanje privlačilo v Delavski zbornici izredno številno občinstvo, pa tudi številne odlične zastopnike naše javnosti. Mnogo je bilo tudi oficirjev na čelu z divizionarjem dravske divizije Lukičem in brigadnim generalom Dodičem, a med njimi smo opazili tudi komandanta ljubljanskega vojnega okrožja polkovnika Zivanoviča in komandanta 16. artiljerijskega polka polkovnika Lukanca. — Predavatelja je pozdravil in predstavil občinstvu predsednik JS Josip Pogačnik.

Predavatelj je predaval v lepi hrvaščini. Podal je lepo pregledno sliko zgodovinskega razvoja enega največjih spopadov med narodi vseh dob, razvoj penetracije velikih sil na Kitajsko. Dokazoval je, da je prodiranje Japoncev samo eden izmed pojavov boja za Kitajsko med svetovnimi silami. Kljub nedoglednim posledicam prodiranja Japoncev na Kitajsko je predavatelj govoril vendar prežet z vero v prerono, novo Kitajsko.

Predvsem je obrazložil, zakaj govori on, kot zdravnik, o stroki, ki ne spada pod njegovo področje. Dejal je, da je imel med svojim bivanjem na Kitajskem dovolj prilike spoznati splošne razmere na Kitajskem ter da je bil priča mnogih pomembnih dogodkov. Pristvoval je tudi mnogim pogajanjem izrednega pomena ter je tako dobil vpogled v odnose Kitajske do sveta.

Sedanji spopad ob Tihem oceanu ni le začetek boja za Kitajsko; že stoletja traja boj, sedanji je le posledica prejšnjih. Kitajska je bila steer dolgo izolirana od sveta, zaprta ter zaključena sama vase, ker se ji ni bilo treba zanimati za svet, saj je imela vsega dovolj in bi lahko prezirala »barbare« okrog sebe. Kljub temu so izpricane trgovske vezi Kitajske s svetom že stoletja pred krščanstvom. Kitajska svila je bila v rabi v Evropi, ko je bila Evropa v resnici še napol barbarstva. Do novega veka in še dolgo potem se Kitajska kljub vsem velikim dogodkom, navalom mongolskih plemen, ni spremenila. Osvajalce je ta ogromna država vsrkala vase ter ostala nepremagljiva.

Nova doba za Kitajsko je prava za pravo začela šele ob koncu 18. stoletja, ko se je spreminjala gospodarska in politična struktura Evrope zaradi razvoja industrije in trgovine. Anglija je postala najmočnejša svetovna sila in njene ladje so pripile tudi v kitajske vode. Anglija je poslala svojega ambasadorja na Kitajsko, da proči kitajske razmere in sklene trgovske pogodbe. Toda Kitajska ni potrebovala evropskega blaga in se je upirala angleškemu gospodarskemu prodiranju. Tedaj so smeli kupčevati z evropskim blagom samo posebnim pooblaščenca, a zunanji mestnih zidov (v

Kantonu). Toda Angleži so si vendar pridobili s svojo trgovino ter gospodarskim pritiskom kmalu veliki vpliv, predvsem po zaslugi Vzhodno indijske družbe. Najusodnejše pa je bilo, da so Angleži razširili prodajo in uporabo opija na Kitajskem. Opij je postal veliko zlo in kitajska vlada je morala zaradi tega prepovedati trgovino s tujim blagom. To je povzročilo tako zvano opijsko vojno. Kitajci so morali kapitulirati pred angleško mornarico. Posledice tega poraza so bile posebno usodne; ne le zato, da so Kitajci morali prepuštili Angležem otok, Angleži so jim diktirali, da morajo pripustiti svobodno trgovino. To je začetek prodiranja tujih sil na Kitajsko. Belci so si tedaj izvojevali izredne privilegije in od tedaj več ne pripadajo pod kitajsko sodno in administrativno oblast.

Za Kitajsko pa so bile usodne tudi agrarne revolucije, ki se ponavljajo periodično zaradi bede med tem največjim kmečkim narodom na svetu. In ena takšnih revolucij je v prejšnjem stoletju silno oslabila Kitajsko. Posledica tega je bila, da je Kitajska izgubila velike obsejne pokrajine (amurske), ki so se priključile k Rusiji. Tedaj so se pa začeli buditi tudi Japonci. V nekaj desetletjih se je industrija na Japonskem tako silno razvila, da je bilo treba začeti tudi Japonsko prštevati med velike sile. Kmalu je prišlo do prvih spopadov med Japonci in Kitajci. Zmagovali so Japonci s svojo mornarico. Kitajska je izgubljala del za delom svoje zemlje. Med svetovno vojno so Japonci zahtevali od Kitajcev neverjetne koncesije, tako da bi Kitajska prav za prav prišla povsem pod japonsko nadzorstvo ter upravo. Vendar najstrašnejše zahteve niso bile ustvarjene, ker so imele tudi druge sile nekaj besede.

Končno je predavatelj orisal dogodke zadnjih let, prodiranje Japoncev na Kitajsko z ognjem in mečem pod krinko ideologije »Azija Azijatom«. V resnici so odločilnejši gospodarski činitelji, kajti japonska gospodarska struktura je takšna, da Japonska ne more živeti brez tujih surovin. Japonska država bi postala avtarkična zaključena gospodarska enota, ko si gospodarsko organizirana prisvoji bogate severne kitajske pokrajine. Predavatelj je tudi ocenil ogromne napore nove Kitajske, pa tudi njene uspehe. Najpomembnejše je pa, da je Kitajska kljub vsemu zmožna življenja, čeprav so Japonci zavzeli že toliko severnih in vzhodnih pokrajin ter da se organizira v zaledju nova država z izredno požitvornostjo kitajskih rodoljubov, znanstvenikov, kmetov... Kitajske sole se selijo na vzhod pred prodirajočimi Japonci. Nastajajo nove ceste, ki bodo Kitajsko vezale tudi s svetom. Sicer je pa Kitajska nepremagljiva; Japonci imajo v oblasti samo glavna mesta in prometna križišča, čežela je pa še vedno v rokah gverilskih čet. Predavatelj dobiva od svojih številnih znancev s Kitajske in drugih držav zanesljiva poročila, ki bude vero v Kitajsko, nepremagljivo Kitajsko. Kitajsko sicer lahko eksploatirajo, ne bodo je pa mogli premagati.

10 din. Perutnina se ni bistveno podražila, kljub velikemu povpraševanju. Posebno dobro so šle danes v denar pomaranče, trg pa menda tudi ni bil še nikdar tako dobro založen z njimi pred svetno nedeljo kakor danes. Če bi človek presojal gospodarske razmere po današnjem vrvežu na trgu, bi se mu zdelo, da ni nobene krize. Toda treba je nekoliko bolj prislutiti, kako gospodinjje barantajo pri vsakem nakupu, čeprav kupujejo mnogo, da spoznajo, kako resna bitka za čim prijetnejše praznike se je začela danes. Precej živahno je bilo danes tudi že pri mesarjih. Čeprav gnjat se ne gre posebno v denar. — Cene na zelenjadnem trgu so ostale nespremenjene.

V Bolgarijo in Carigrad

Ljubljana, 1. aprila. Jugoslovensko-bolgarska liga v Ljubljani bo priredila meseca julija t. l. o priliki junjskega zleta v Sofiji 15-dnevno potovanje po Bolgariji, združeno z izletom v Carigrad. Potovanje se bo po naslednji poti: Ljubljana — Beograd — po Dunavu skozi Zelenja vrata do Vidina — Sofija — Plovdiv — Stara Zagora — Trnovo — Varna — Carigrad — Varna — Plevna — Sofija — Niš — Beograd — Ljubljana.

V večjih krajih Bolgarije bodo prirejene izlete v okolico in to: iz Sofije v Bojano in Knjaževu, iz Plovdiva v Bačkovski manastir, iz Varne v Evksinograd in Sv. Konstantin itd. V Carigrad se potuje s posebno izletniško ladjo, v njegovo okolico pa z motornimi čolni in drugimi prevoznimi sredstvi. Ogled Carigrada bo pod posebnim strokovnim vodstvom.

Cena celotnega potovanja je 2460 din. Vlak v znesek je vračunana vožnja z brzim vlakom v III. razredu, vožnja po Donavi, prehrana in prenočitve v dobrih hotelih razen v Carigradu, kjer se prenočuje na ladji ter vse vstupnine v muzeje in strokovno vodstvo po Carigradu in okolici.

Radi omejenega števila udeležencev in radi lažje organizacije potovanja se je treba za izlet čim prej prijaviti. Prijave sprejema Jugoslovensko-bolgarska liga v Ljubljani, Gradšiče št. 14-I. pismeno ali ustmeno vsaki dan med uradnimi urami od 16. do 18. Istotam se dobe tudi podrobnejše informacije.

Iz Trbovelj

Med Amaterjem in Daskom bo v nedeljo popoldne ob 15.30 na igrišču Amaterja prijateljska tekma, dopolnena pa bo občni zbor Amaterja v društvenih lokalih pri g. Pustu.

Poskodbje trigonometrijskih znakov. Oblast opozarja, da so bili v zadnjem času ponekod zlonamerno poškodovani trigonometrijski znaki, postavljeni od vojnogeografskega inštituta ter svari vsakogar pred takimi dejanji, ki so strogo kaznjiva.

Gradnja novega občinskega doma. Večraj opoldne je predsednik tukajšnje občine G. Klenovčič v navzočnosti podpredsednika G. Plavšaka in nekaterih občinskih odborov zasidil lopato v zemljišče, kjer bo zgrajen novi občinski dom, s čimer je dal simbolično znamenje za pričetek gradbenih del. Podjetje Tónies iz Ljubljane je že pričelo dovažati gradbeni material na stavbišče in popoldne so delavci podjetja že pričeli z izkopom za temelje, preložitvijo raznih kanalizacij itd. Zgradba bo v surovem stanju gotova že v juliju, če ne bo nepredvidenih zaprek. Pomet pa bodo trajala ostala stavbena, mizararska, inštalaterska in druga postranska dela gotovo tudi še nekaj mesecev, tako da je malo verjetno, da bi se občinski urad selil iz dosedanjih prostorov v novi dom pred začetkom prihodnje zime.

Nepošten uslužbenec. Depoziter pivovarne Union v Trbovljah G. Dolinšek je imel te dni s svojim hlapcem smolo. Hlapec je s parom konj razvažal pivo raznim tukajšnjim gostilničarjem in je pri tem kasiral tudi denar, ki ga pa ni poštno oddal gospodarju, marveč je pridržal večje izkupičke kar zase. Ko si je na ta način »prihranil« večji znesek, je pobegnil in tedaj so se gospodarju šele odprle oči, da je bil hlapec nepošten. Orožništvo poizveduje in išče sedaj nezvestega hlapca, ki bo prej ali slej za svoje zlo delo prejel zasluženo kazen.

Meseca aprila bo rudnik obratoval večinoma vse dni, kar je gotovo razveseljivo za naše rudarje, ki so bili že zelo zaskrbljeni zaradi praznovanja v zadnjih mesecih. Praznovalo se bo edino na velikonočni ponedeljek, kar se je pa doslej itak vsako leto celo v letih najboljše konjunktur. Ta vest je za naše rudarje gotovo boljše kakor najlepši velikonočni pirhi!

Bežigrajska podružnica CMD

Ljubljana, 1. aprila. Rodoljubne Cirilmetodarke so se zbrale 24. marca na ustanovnem občnem zboru v bežigrajskem Sokolskem domu in ustvarile s sodelovanjem družbenih zapnikov novo ognjišče svojega organiziranega narodno obrambnega dela, podružnico CMD v Ljubljani za bežigrajski okraj. Izvršen je sklep glavne skupščine v Ptujju ob proslavi tridesetletnice naših narodnih žalitev pod bivšo avstrijsko-ogrsko maceho in zavedni Bežigrajci imajo svojo društveno edinicu, kjer bodo rodoljubne dame tekmovaly v požitvornem delu za svoj dom in rod pod organiziranim vodstvom naše najodličnejše šolske družbe. Ciril-Metodova župnija ima Ciril-Metodovo podružnico. V njenem načelstvu so: predsednica Minka Govekarjeva, podpredsednica Slavica Urbančičeva, tajnica Ojda Pavlin, njena namestnica Milica Vazasz, blagajničarka Marija Demšarjeva, njena namestnica Mica Koruzova, poverjenica Danica Krošliva in Zora Ličen, odbornice Anita Acetotova, Jožica Steinerjeva, Zvonka Cihlafeva, Goljarjeva Franja, Strojjeva Ema, Mlinarjeva Ana, Modičeva Draga in Žužkova Marta. Preletovalca računov sta Goljar Ivan in prof. Kolar Ivan, a zastopnik glavne skupščine Urbančič Alojzij.

V narodni borbi preizkušena prvobornica predsednica Minka Govekarjeva je na ustanovnem občnem zboru razvila podrobno načrt podružničnega delovanja, katerega podamo tu v kratkem povzetku, da ga razmislija naše narodno žentstvo in po njem uravna svoje javno udeleževanje: 1. Gospodarska pomoč samo domačim narodnim trdkam. 2. Socialno človekoljub-

no delo v blagor potrebnega bližnjika. 3. Zivo zanimanje za ogrožene kraje. 4. Sirjenje prosvete s predavanji, sestanki in izleti. 5. Vzgoja splošne nacionalne samozavesti. 6. Sodelovanje z vsemi narodno-obrambnimi društvi. 7. Sotrudništvo z ženskimi sorodnimi organizacijami za vzgojo zavednosti naše omladine. 8. Propagandno delo za narodne vezevine in noše. 9. Sirjenje zanimanja za vse družbene namene. 10. Pospeševanje vsakega narodnega prosvetnega delovanja itd. Ves ta načrt do podrobnosti bi morala izvajati vsa naša narodno-obrambna združenja z vsemi ženskimi in moškimi podružnicami vsaj naše dravske banovine pod pokroviteljstvom Družbe sv. Cirila in Metoda, da osrečimo vso Slovenijo tostran in onstran meje. Z veseljem so pristali na to delo vsi zborovalci, a živahne razprave so se udeležili: predsednica šempetrske podružnice Nilka Potočnikova, predsednica šišenske posestrime Prelečeva, dr. Simon Dolar, Urbančič Alojzij, Stanko Deu, Andrej Cotar i. dr. V ljubljanski župniji sv. Cirila in Metoda bo delovala po smotrnem načrtu bežigrajska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda, ker vemo, da pristopijo k nji vse rodoljubne Bežigrajke in zavedni Bežigracijci. Razorane njive čakajo na sejavca... Pristopite vsi! Cirilmetodar.

Združenje slaščičarjev in medičarjev

Ljubljana, 1. aprila. V prostorih restavracije Štrukelj je imelo v četrtek svoje redno letno skupščino Združenje slaščičarjev in sorodnih strok v Ljubljani. Skupščina, ki jo je vodil predsednik združenja G. Pelicon Adolf, so se poleg številnega članstva udeležili tudi podpredsednik Zbornice za TOI g. Ogrin, zastopnik mestnega poglavarstva g. dr. Frelih, predsednik mariborskega združenja slaščičarjev in medičarjev g. Illich in zastopnik tiska.

Kakor posnemamo iz obširnega poslovnega poročila, povzročajo slaščičarskim mojstrom številni nelegalni pojavi velike težkocje. Posebno sušmarstvo, ki se je ravno v tej stroki tako zelo razpaslo in neupravičeno poseganje številnih drugih obrt-čarjev že tako daleč, da večina njih komaj še životari. Posebno hudo je bila slaščičarska stroka prizadeta z uredbo o razmejiti med gostinskimi in slaščičarskimi obrti, največ škoda pa povzročajo slaščičarjem razni bifeji in restavracije ter peki in mlekarne, ki izdelujejo sami slađolce, oziroma razno pečivo, ki spada izključno v slaščičarsko stroko.

Proti vsem tem pojavom so se slaščičarji že ponovno pritožili pri oblasteh, vendar pa se niso uspeli, ker se vsi prizadeti prav spretno izmikajo z raznimi izgovori. Zastopnik mestnega poglavarstva g. dr. Frelih je pojasnil zborovalcem stališče mestnega poglavarstva napram vsem tem vprašanjem ter obljubil pomoč v zatiranju sušmarstva ter v vseh drugih prekrških občnega zakona.

Za njim se je oglasil k besedi podpredsednik Zbornice za TOI g. Ogrin, ki je naglasil potrebo složnega in vztrajnega dela v teški borbi za obstoj. Omenil je, da bo verjetno že v kratkem uveljavljen zakon o pobijanju sušmarstva in prav tako tudi novelizacija obrtnega zakona. Nadaje se je detaktni predstojtečega obveznega zavarovanja obrtnikov, obrtnega solstva, jubilejne obrtniške razstave in vprašanja zbornice, pri kateri želijo obrtniki doseči avtonomijo obrtnega odsaka. Njegova izvajanja so sprejeli zborovalci z velikim odobravanjem.

Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor s predsednikom G. Pelicom in podpredsednikom G. Kastelincem na čelu. Skupščina je odobrila nato pravilnik o podpornem fondu in pa predlog o kaznovanju članov, ki bi se pregrešili proti združnim pravilom. Nadalje je skupščina na predlog G. Vilarja odobrila letni prispevek 500 din za zgradbo obrtnega doma v Ljubljani.

Po daljši in mestoma zelo živahni debati je bila skupščina proti večeru zaključena s posebnim apelom na vse merodajne faktorje in oblasti, naj bi podpirale prizadevanja slaščičarjev in medičarjev v njihovi teški eksistenčni borbi.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 1. aprila: Hlapci. Izven. Znižane cene
Nedelja, 2. aprila: ob 15. uri Prevara. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Zene na Niskavuriju. Izven. Znižane cene
Ponedeljek, 3. aprila: zaprto
Torek, 4. aprila: zaprto. (Kraljeva proslava v operi)
Sreda, 5. aprila: Prevara. Red Četrtek

Emil Kralj, eden naših najuglednejših in najprijetnejših dramskih igralcev bo proslavil v torek, dne 4. t. m. 25-letnico svojega umetniškega delovanja. Kot slavnostno predstavo bodo vprizorili Tolstega dramo »Živi mrtvec«, v kateri bo igral slavljencev Fedjo. Zrežiral bo delo prof. O. Šest. Na slavnostno predstavo še prav posebno opozarjamo.

Gostovanje angleškega ansambla. V torek, dne 11. aprila bo gostoval v Ljubljani angleški ansambel ter vprizoril Shakespearejevo dramo »Hamlet« v angleškem jeziku. To bo oficijelno gostovanje ene najboljših igralskih skupin po Jugoslaviji. Vstopnice bodo v predprodaji v operi od ponedeljka dalje.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 1. aprila: štirje grobljani. Premierski abonma
Nedelja, 2. aprila: ob 15. uri: Jesenski manevri. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Evgenij Onjegin. Izven. Znižane cene
Ponedeljek, 3. aprila: zaprto
Torek, 4. aprila: Živi mrtvec. Proslava 25-letnice umetniškega delovanja Emila Kralja
Sreda, 5. aprila: štirje grobljani. Red Sreda

Opereta »Vse za halos«, ki je imela v Mariboru na kratki predstavi ogromen uspeh in še vedno polni mariborsko hčo, se bo vprizorila prvič na našem odru za velikonočne praznike.

Beležnica

KOLENDAR

DANES: Sobota, 1. aprila katoličani: Hugo JUTRI; Nedelja, 2. aprila katoličani: Frančišek Pavlanski

DANASNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Greh
KINO SLOGA: Otroški zdravnik dr. Engel
KINO UNION: Zupnikov križev pot
KINO MOSTE: Indijski nagrobni spomenik in Tamara
KINO ŠIŠKA: V. vere
IDRIJSKI KROZEK: občni zbor ob 20. v salonu pri Kafježu, Florjanska ulica
DRUŠTVO »DOM IN SOLA« na III. realni gimnaziji za Bežigradom dobrodelna materska proslava ob 20. v šolski telovadnici
DRUŠTVO SLOVEN. LIKOVNIH UMETNIKOV občni zbor ob 17. v restavraciji pri Slamiču
SLUSATELJI ABITURIJENTSKEGA TECAJA ZBORNICE ZA TOI akademija s plesom ob 20. v Trgovskem domu
SOKOL I. članska akademija ob 20. na Taboru
DELAJSKI PROSVETNI VEČER »VZAJEMNOSTI« IN »ZARJE« ob 20. v dvorani Delavske zbornice
SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE: »Slaba vest« ob 20.15 Mestni dom
FILOZOFSKO DRUŠTVO predavanje prof. dr. Antona Trstenjaka iz Maribora o fenomenologiji in ontologiji ob 18. v mineraloški predavalnici na univerzi
DRUŠTVO »SOCA« predavanje zdravnika dr. Toneta, Brelča o pesniku Simonu Gregorčiču v dr. Tumovi luči ob 20.30 v salonu pri Levju
PRESERNOVA PROSLAVA ob 20. v frančiškanski dvorani

PREIDETVE V NEDELJO

KINEMATOGRAFI ISTI SPORED
ZVEZA LOVSKIH DRUŠTEV občni zbor ob 10. v dvorani Delavske zbornice
KOLO JUGOSLOVENSkih SISTER občni zbor ob 10. v mali dvorani Kazine
SOKOL I. mladinska akademija ob 15. na Taboru
SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE: »Slaba vest« ob 15.15 Mestni dom
SOKOL STEPANJA VAS telovadna akademija ob 20. v društveni telovadnici
RAZSTAVA IZBRANIH BELOKRANJSKIH PISANIC v državnem osrednjem zavodu za ženski domači obrt na Novem trgu 4/I.
SOKOL VIC: Opereta »Mežnarjeva Lizika« ob 20.15 v Sokolskem domu

DEŽURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetška cesta 10, Bohinec del., Cesta 29. oktobra 31
MESTNO DEŽURNO ZDRAV. SLUŽBO bo opravil od sobote od osmih zvečer do ponedeljka do osmih jutraj mestni zdravnik dr. Čiber Fran Srbska ulica št. 7/I., telefon št. 36-41.

Ozpod sita

Pri nas v Jugoslaviji, posebno pa še v Ljubljani, se je zadnja leta strahotno grdo razpasla navada, da se po naših papirnicah prodajajo voščilne razglednice za božič in Veliko noč z napisi v tujem jeziku. Prijatelji, znanci in sorodniki, ki jih imamo mi v tujini, nam vedno pišejo razglednice ali dopisnice z napisi v tamkajšnjem jeziku, samo mi pošiljamo v inozemstvo razglednice v tujem in ne našem jeziku! Kaj si morejo misliti tisti ljudje tam, ki dobe iz Jugoslavije voščila z napisom v njihovem lastnem imenu? Nič drugega, kakor da smo narod brez časti in brez narodnega čuta!

Kje leži krivdava za ta greh? Pripravljena pravi, da je človek prodajal dušo vragu za vrecko cekinov! Slo bi torej za zaslužek naših trgovcev, kar pa ne more biti res, saj je pri razglednicah zelo malo zaslužka. Res bo nekaj bolj žalostnega: ne znamo biti gospodarji, vedno iščemo, kje bi komu prav servirno postregli!

Naša CMD izda vsako leto za božič in Veliko noč prekrasne voščilne razglednice, ki nam delajo čast v domovini in tujini. Z dobičkom se podpira naše obsejno prebivalstvo in je zato naša sveta dolžnost, da kupujemo samo te razglednice in da odklanjamo vse druge, tudi če so s slovenskimi napis, kajti vse so na katerikoli način tujeja izvora in gre tu za tuj dobiček, Nikoli ni bila naša domovina tako potrebna močne in strnjene narodne zavesti, ki se mora manifestirati v vseh naših delih in ukrepih, kakor je danes. Kdor drugače misli, je izdajalec svojega lastnega naroda.

Snežne razmere

Poročilo tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS z dne 1. IV.

Kranjska gora-Vrščič 1532 m: —5, solčno, 50 cm snega, osojno pršič, prisojno sren.
Dom na Komni 1520 m: —5, solčno, 200 cm snega, pršič.
Dom na Voglu 1540 m: —4, solčno, 190 cm snega, pršič.
Triglavska jezera 1683 m: —5, solčno, 260 cm snega, pršič.
Dom na Kravcu 1700 m: —5, solčno, 85 cm snega, osojno pršič, prisojno sren.
Velika planina 1558 m: —5, solčno, 45 cm snega, prisojno sren, osojno pršič.
Dom na Kofčah 1400 m: —6, solčno, 80 cm snega, prisojno sren, osojno pršič.
Koča na Zelenici 1534 m: —2, solčno, 160 cm snega, pršič, prisojno sren.
Koča na Smrekovcu 1318 m: —8, solčno, 105 cm snega, prisojno sren, osojno pršič.
31. III.
Triglavska doma na Kredarici 2515 m in Staničeva koč 2332 m: —8, solčno, 320 cm snega, pršič.
Koroška 1808 m: —8, solčno, 220 cm snega, pršič.
Mozirska planina 1333 m: —3, solčno, 70 cm snega, osojno pršič, prisojno sren.
Koča pod Kopo 1377 m: —4, solčno, 50 cm snega, osojno pršič, prisojno sren.

OČE IN SINKO PRED TRGOVINO
Pred trgovino stoji oče s sinkom in čaka, da se vrne žena, ki je šla kupit klobuk. — Ali bova še dolgo čakala mamico? — vpraša sinko.
— Ne bo treba več dolgo čakati, saj vidiš, da jemljejo iz izložbe že zadnji klobuk.

Preiskava v zadevi samomora Ivana Jamnika

Včeraj je bilo njegovo truplo obducirano — Preiskovalni sodnik je odredil aretacijo njegovega očeta

Ljubljana, 1. aprila. Tragična smrt 19letnega posestnika in trgovčevega sina Ivana Jamnika na Vrhovcih je dala povod za najrazličnejša ugibanja in govorice. Spričo okolnosti, v katerih je storil mladi Iv. Jamnik smrt, so orožniki takoj uvedli strogo preiskavo, včeraj pa se je vršil na odredbo državnega tožilstva v hiši lokalni ogled, ki ga je vodil preiskovalni sodnik dr. Sket. Kasneje so krsto s truplom prepeljali v mrtvašnico na Dobrovo, kjer je bila obducirala. Truplo so tudi fotografirali in ugotovili razne važne podrobnosti.

Kakor je sedaj ugotovljeno, se je Jamnik, ki je v četrtek praznoval svoj 19. rojstni dan, vrnil že okrog 16. domov iz Novega mesta, kjer je imel opravke. Spodaj v domači gostilni so takrat zborovali delavci, ki jih je oče v pijanosti precej nadlegoval, kar je postalo sinu mučno. Zato ga je, kakor že večkrat, skušal spraviti spat v zgornje prostore. Ker oče ni hotel oditi prostovoljno, ga je sin okrog 17.30 prijel pod pazduho in odvedel po stopnicah v prvo nadstropje. Ko sta bila v sobi, je sin vrata za seboj zaklenil, nakar sta se jela prepirati in kmalu je počil strel.

Takoj po strelu je odhitela v prvo nadstropje mati, ki pa je našla vrata zaklenjena. Zato je vsa prestrašena odhitela spet v gostilno in poklicala gosta Viktorja

Dolenc, s katerim sta prislonila zunanji steni levo in splezala do odprtega okna spalnice. V sobi sta zagledala Ivana ležečega na tleh za posteljo, zraven pa je stal oče, ki je še vedno nekaj vplil. Ko sta zlezla v sobo, sta videla da leži Ivan na tleh ves v krvi — že mrtev. Oče, ki je bil še vedno omamljen od pijače je trdil da se je sin sam ustrelil. Truplo so kasneje spravili v spodnje prostore in ga položili na mrtvaški oter v gostilniški sobi. Med tem so bili o tragediji že obveščeni orožniki ki so uvedli preiskavo. Orožniki so že v četrtek pregledali namočeno obleko, ki jo je nosil Ivan Jamnik tik pred smrtjo in ugotovili, da je samo malce ožgana na prsih, kjer je vdira krogla v mladinevo telo in povzročila njegovo takojšnjo smrt.

Včerajšnje poizvedbe komisije pred obducirko trupla in po nji kažejo, da Ivan Jamnik ni mogel izvršiti samomora. Preiskovalni sodnik je zaradi tega odredil včeraj popoldne aretacijo Ivana Jamnika starejšega, ki so ga orožniki odvedli v preiskovalni zapor. Danes bo v zadevi zaslišan na sodišču še izvedenec iz puškarske stroke, ki bo na podlagi fotografirane posnetega lokalnega ogleda podal svoje mnenje, če si je mogel v prilikah, kakor so ugotovljene, mladenci sam končati življenje z lovsko puško.

Še ni umrla dobrosrčnost

Ljubljana, 1. aprila. Kot vsako leto, tako tudi letos na cvetni teden prodajajo naše marljivke kolašice po mestu oljko v prid revnim in bednim. Ni prijeten ta posel. Marsikdo napravi velik ovinek, da se tem postojankam. Med temi je mnogo takih, ki jim ne bi bilo težko v ta namen žrtvovati nekaj dinarjev. Nekateri odklanjajo ponudeno oljko z motivacijo češ, kaj nas nadlegujete! itd. Večina občinstva pa vsa čast, sprejme to oljko vojejo, ki je ravno v teh težkih časih tako blagodejna, ta oljka znak miru in sprave. Hvala vsem tem plemenitim in dobrih srcem.

Namen moj pa je, da zabeležim tu zelo ganljiv dogodek.
Včeraj so pri trimočstvu prodajale naše gospe oljko. Blizu njih je kmetsko dekletce prodajalo vijolice. Pa pristopi to dekletce k eni naših gospa in jo vpraša čemu prodajajo gospe oljko, češ saj ti vidiš, da so potrebne. Kolašica ji pojasni, da s tem denarjem kar naberejo, obdarujejo revne otroke, uboge vdove in sploh podpore potrebne. Dekletce je odšlo, kmalu pa se je vrnilo ter podarilo gospe 50 par za vejico rekoč, da tudi ona rada daruje v dobrodelne namene, kolikor pa more. Za prizor je vse prisotne do solz ganil.

Teh od ust pritrganih 50 par revnega dekleta bo odtehalo več kot tisočak, ki bi ga bogatin lahko žrtvoval od svojega izobilja. To je dokaz, da pri našem kmetu še najdemo prirojeno srčno kulturo in plemenitost.

Vsem onim, ki ste v dobrem gnotnem položaju, naj bo ta revni kmetski otrok v vzgled in posnemanje. Kolašica

Živilski trg

Ljubljana, 1. aprila. Praznična konjunktura se je ob tej priliki začela zelo zgodaj. Trg je bil že danes izredno dobro zaseden, pa tudi promet je bil že tako živahen kakor pred velikimi prazniki. Najbrž trg ne bo bolj zaseden niti prihodnje dni, ko bo še več povpraševanja bo blagu.

Najbolj živahno je bilo na perutninskem trgu, ker se gospodinjje izredno zanimajo za perutnino. K sročji je bilo danes blaga dovolj, da cene niso poskočile. Značilno pa je, da so jajca v splošnem nekoliko dražja, čeprav jih je mnogo. Upravičena je bojazen, da se bodo prihi podražili, če ne bo blaga še več. Danes so prodajali lepša jajca po 14 komadov za 10 din, medtem ko so bila prejšnje tržne dni v splošnem 16 komadov po isti ceni. Vendar je bilo tudi dovolj jajc po 16 do 18 komadov za

Kraljev umetniški jubilej

Zgodaj ga je teater zapeljal, danes si naše drame brez njega ne moremo misliti

Ljubljana, 1. aprila. Eden izmed stebrov naše drame igralec Emil Kralj bo v torek dne 4. aprila praznoval 25letni jubilej odrskega dela. Maršička je presenetilo, da je Emil Kralj že 25 let v težki službi Talije. Po ljubljanskih ulicah stopa sicer s preudarnim korakom, kakor dozoreli možje, premišljujoč kdo ve kaj, a kljub temu smo se vprašali, ali je mogoče, da je že 25 let pri teatru. Pri teatru je v resnici že od otroških let.

Emil Kralj se je rodil v Trebnjah pri Trstu, še otrok je bil, ko je prišel v Trst. V narodnih društvih so tedaj prirejali amaterske predstave. Kakor vse otroke z izrazitim nagnjenjem je tudi Emilčka zapeljal oder že kot otroka. Amaterji so potrebovali Jurčeka in Janezka v raznih igrah in Emilček je bil Jurček ali Janežek na odru. Poslej se ni mogel več ločiti od odra. Oče mu je hotel dobro in ga nagovarjal, naj gre med trgovce, da bo bogat in gospod. Emil ga je ubogal in se je v mladeniških letih res vrstil med ljudi, ki vedo, da je slep, kadar se s petjem ukvarja. Ti ljudje so mu bili tuji, srce ga je vlečlo drugam. Teater ga je zapeljal vedno znova, bolj kakor dobiček in izguba ga je zanimal svojevrstni svet, kakršnega je spoznal na deskah Dramatičnega društva, ki je prirejalo predstave v tržaškem Narodnem domu.

Ob začetku svetovne vojne 1. 1914. je bil Emil Kralj že angažiran v Dramatičnem društvu. Kar takoj čez noč je zdrsnil neoprekljeno iz poslovnega sveta v svet teatarske umetnosti. A tudi Emil Kralj se je moral iti vojaške. Leto dni pred koncem vojne je prišel zopet v Trst. Zopet ga je usoda postavila na križišče, na levi se mu je odpirala kariera pri železnici, na pravi kariera ali tragedija pri teatru. Emil je krenil na pravo. Bilo je 1. 1917. Milan Skrbinašek je bil umetniški vodja slovenskega gledališča v Trstu. A vojna vihra je Skrbinaška odnesla zopet iz Trsta. Gledališče v Trstu sta potlej vodila Marjan Sila in Emil Kralj — do katastrofe. Leta 1919. so zažgali Narodni dom. Emil Kralj je odstopoval v Ljubljano, dramaturg Oton Zupančič ga je takoj angažiral. S 25letnico odrskega dela proslavlja Kralj letos tudi 20letnico dela v Ljubljani, 20letnico

odrskega dela je proslavil skromno v treh pred petimi leti. Proslave so se udeležili samo on, Emil in Kralj.

V zadnjih desetih letih je stonel repertoar ljubljanske drame na ramenih Emila Kralja. Po odhodu Zvonimirja Rogoza so mu pripadle vse karakterne vloge. V tem času je vrhu vsega hudo zbolel, postal je »hude sezone«, o katerih ne govori rad.

Emil Kralj je menda edini slovenski igralec, ki je ustvaril umetniške tipe iz vseh Cankarjevih dram. Kdo more pozabiti njegove kreacije zamotanih psiholoških Cankarjevih figur: Petra in Jermana ter zlodeja v Pohujšanju, Maksa, Franca in Krnca v Kralju na Betajnovi. Naj omenimo le najvažnejše like Emila Kralja, ki predstavljajo vrhunce slovenske dramatične ustvarjalnosti: Pravdača in Jošta v Zupančičevi Veroniki, Friderika v Kretzovih Celjskih grofih, Žida v Novčanovih Celjskih grofih.

Skoraj nepregledna je pa galerija odrskih likov, ki jih je Kralj ustvaril iz ostale domače in tuje dramske literature: Burleigh v Mariji Stuart, Marki Posa v Don Carlosu, Galeb v Cvrčku za pečko, Smerdjakov v Bratih Karamazovih, Gogoljev revizor, Ivan Petrovič v Živem mrtvecu, Tartuffe, Leart, Cassio, Matz v Nevesti s krono, Leone v Glembejvih, profesor v Ledeni plošči, car Fjodor itd. Posebno poglavje v Kraljevem ustvarjanju so Nestrovi komični karkateri tipi. Kdo more pozabiti jubilatove vloge v Utopljenjih, v Danes bomo tihi itd. V zadnjih sezonah je Kralj nosilec vseh glavnih vlog v modernih komedijah.

Zakaj si je izbral Tolstoja in Fedjo v Živem mrtvecu za jubilejno vlogo? S tem vprašanjem se načne morda najvažnejše poglavje Kraljevoga odrskega umetniškega dela, Genijalnost velikih ruskih tvorcev od nekdanjega jubilarja občuduje, za Kralja. Fedja v Živem mrtvecu ni več vloga v navadnem smislu, tako nekaj ogromnega, tako nekaj človeškega in dognanega, je lik, ki ga je Tolstoj dal s Fedjo. Sicer pa samo načni pogovor o ruskih dramah z Emilom Kraljem, pa bo presenečen. Mimi, preudarni, premišljujoči Kralj se v hipu spremeni v kipečega entuziasta, ki s sugestivno lepo oblikovano besedo daje duška svojemu občudovanju in spoštovanju do genijalnih stvariteljev ruskega duha. Ruski dramatski pisatelji so našega Kralja privdli v študij karakternih zapletenih psiholoških likov, v skladu z moderno psihološko smerjo v dramski literaturi je postal najboljši umetniški interpret takih likov na našem odru.

Glede vlog pa ima Kralj prav originalno mnenje. Če je vloga dobra, jo igralec takoj zna in je dober v vlogi, če je vloga slaba, pa gre težje. Kulis Emil Kralj ne podira, kakor vsi vemo. Najbolj pasivne vloge oživi s pomočjo njegovega izrednega igralskega talenta, najbolj zoprne so mu vloge, ki mu ne dajo drugega dela kot prebravo nekaj kilogramov teksta.

Kakor postojne naša gledališka publika Emila Kralja, tako ljubi tudi Kralj našo publiko. Ker naša publika odklanja ključ in sprejme z navdušenjem sleherno lakovnostno delo, jo smatra Kralj za najboljšo publiko, ki si jo more igravec zaleti, — nek.

Veliko odkritje francoskega filma — 17 letna CORINNE LUCHAIRE

ki si je osvojila kinopubliko s filmom

»JEČA BREZ REŠETK«

V NOVEM UČINKOVITEM, RAZGIBANEM DRAMATIČNEM DELU

G R E H

V ostalih glavnih vlogah: ANNIE DUCAUX in ROGER DUCHESNE. Režija: LEONIDE MOGUY — tvorec filma »JEČA BREZ REŠETK«.

KINO MATICA — TEL. 21-24

PREDSTAVE ob 16., 19. in 21. uri, v nedeljo ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri

stavl v Sofiji, Plovidu in Samokovu. Francalinski je postal prvi propagator lepote naših gora med Bolgari, svojim rojakom je odkril lepoto slovenske zemlje in si je s tem pridobil dragocene zasluge v zblizevanju in spoznavanju Slovencev in Bolgarov.

To pot ima Pavel Francalinski na razstavi zbirko akvarelov. Kot slikar je Francalinski realist, ki išče lepoto v gorah, samo lepoto in ničesar drugega. Tako so usmerjeni vsi umetniki, ki jim prijajo planinski motivi. Planine in gore so svojevrsten predmet za ustvarjajočega slikarja. Malo je umetnikov, ki so se neka-ko žrtvovali za ta predmet, morda zaradi tega, ker je malo turistov med slikarji. Francalinski je med temi redkimi, kakor naš Edo Deržaj. Gore so poseben tehničen in estetičen problem za slikarja. Le slikar, ki je ves predan goram, ki gorsko

pokrajino pozna in jo ljubi, se more približati temu predmetu tudi kot umetnik. V tem pogledu je delo Pavla Francalinskega na zavidanja vredni višini. Posebne tehnične probleme, ki jih nudijo gorske pokrajine, obvladuje z lahkoto, barvne probleme rešuje z virtuoznostjo.

Ze doslej je razstavo obiskalo častno število umetnost ljubčega občinstva. Zaradi vrednosti razstavljenih kolekcije akvarelov in zaradi zanimivosti predmeta, ki ga Francalinski kot umetnik oblikuje, zasluzi razstava še večjega obiska. Končno ne smemo pozabiti, da je Francalinski navdušen prijatelj Slovencev in je njegovo delo najbolj in najplemenitejše sredstvo za spoznanje dveh slovenskih narodov in za njuno kulturno zblizevanje.

Razstava je odprta v Jakopičevem paviljonu od jutra do večera.

Prekrasen češki film »Župnikov križev pot« Tudi ta film bo med vsemi jugoslovenskimi mesti prva videla Ljubljana

Ljubljana, 1. aprila

Češki filmi uživajo pri nas velik sloves. Občinstvo se je prepračilo, da so ti filmi po vsebini, mentaliteti, igri, režiji, skratka v vsakem pogledu našemu življenju in okusu najbližji, resnično naravni in da ljudje po teh filmih nikdar ne odhajajo iz kinematografa razočarani, temveč navdušeni in prežeti z občutkom, da so videli nekaj izredno lepega! To so občutili pri krasnih filmih »Maryša«, »Hordubalovci«, »Hajduk Janušike«, »Nedolžnost«, »Križ ob potoku«, itd. kar smo jih že videli v Ljubljani.

Zdaj teče v kinu Unionu nov lep češki film, ki se je v Pragi imenoval »Cestou Križovou«. Filmsko delo je posneto po Baarovem romanu, ki ga poznamo tudi pri nas; pred leti nam ga je dala Mohorjeva družba v prevodu prof. V. Hybaška za naslovom »Križev pot«. Roman opisuje zgodbo dveh mladih ljudi, Hanice in Andreja, ki se ljubita, zgodbo župnika, ki se v fari bori proti vsem nemoralnim in nesocialnim razmeram. Andrejeva mati na tihem želi, da bi njen sin šel v semenišče, a ta ljubi Hanco. Ko Hanca zanosi, se zgraža nad tem vsa vas, oče jo zapodi od hiše, a Hanco sprejme župnik. Hanca noče izdati očeta, ker je služala, da namerava

Andrej postati duhovnik in mu ni hotela uničiti bodočnosti. Župnika tožijo Skofu, da ima v svoji hiši vlačugo. Skof ga premešči, čeprav je prepričan o njegovih dobrih lastnostih, a to stori samo zato, da pomiri farno. Ko se je župnik poslavil od faranov, jih njegova pridiga kakor ga izražata film, doslej še ni pokazalo nobeno filmsko delo. Film spominja nekoliko na film »Kirchfeldski župnik«, je pa globlji in boljši v vsakem oziru. Ljubljanska publika si bo film ogledala z največjim veseljem in v velikem številu ter pokazala s tem svojo ljubezen do slovenske-češke filmske umetnosti. 1115

V filmu nastopajo v glavnih vlogah: Vitova, Stepanek, Smeral in Kreuzman. Ta prekrasni češki film je prejel visoko odklonjanje za umetnost in to po vsej pravici in zasluženju. Toliko globine, plemenitosti in socialnega čuta kakor ga izražata film, doslej še ni pokazalo nobeno filmsko delo. Film spominja nekoliko na film »Kirchfeldski župnik«, je pa globlji in boljši v vsakem oziru. Ljubljanska publika si bo film ogledala z največjim veseljem in v velikem številu ter pokazala s tem svojo ljubezen do slovenske-češke filmske umetnosti. 1115

»Celjski grofje« v Smartnem ob Paki

Smartno ob Paki, 31. marca

Savinjska dolina je v kratkem razdobju enega leta postavila na oder dve pomembni dramski stvaritvi novejšega časa. Lansko poletje je Društvo kmečkih fantov in deklet v Št. Pavlu igralo Kretzovo »Veliko puntarijo«, v dneih 18., 19. in 25. marca pa je uprizoril Sokol v Smartnem ob Paki »Celjske grofje«, delo istega pisatelja. V dandanašnjih časih, ko se v naše narodno, kulturno in gospodarsko življenje sistematično zajedajo razne tuje pa tudi domače reakcionarne sile, ki bi rade onemogočile ali vsaj zaježile sleherni naprednejše ustvarjanje, so take prireditve pomembni kulturni dogodki, ki v teh oblačnih dneh porajajo optimizem in veselje in dokazujejo, da naša provinca ne pada v indiferentnost in da pogumno duši izmalničeno, neljudsko in neživljenjsko literarno navlako, ki je ustvarila v delu našega ljudstva popolnoma napačne poglede na svet ter mu metala z lopatami pesek v oči, da ne bi razumelo resničnih dogajanj v preteklosti in sedanjosti.

»Celjski grofje« pomenijo prelom s to navlako. In če so jih igrali v Smartnem ob Paki, sredi življenja kmeta in delavca, sredi vsakdanjih skrbi in borb za kruh, so s tem dosegli trikrat večji pomen. Smartno je prav od blizu občutilo »nacionalno« in »socialno« delovanje celjskih grofov, saj je eden izmed 70 njihovih gradov stal tudi v Smartnem. Iz njega se je zajedalo izkoriščenje v ljudstvo kakor lava. Grad »Pakenstein« je predstavil po ugotovitvah zgodovinarjev važno trdnjavo zasluževanja našega človeka. V rovih tega gradu je trpelo nesheto onemogućenih deklet isto ali pa še hujsko usodo kakor Veronika, ki nastopa v igri kot zalosten simbol ponižanja in trpinčenja delovnega ljudstva. Smartinski Sokol je priklical ljudem te čase. Trikrat je igral, vselej je imel nabito polno dvorano. Občinstvo je dogajanjem na odru sledilo z veliko resnostjo in vidnim zanimanjem; vedelo je pač, da se na odru odigrava kos naše temne narodne zgodovine, ki bi jo gotove sile danes spet rade priklicale v življenje...

Da je igra svoj namen dosegla, je zasluga vseh nastopajočih. Režiserka Mileva Zakrajškova je dala vloge dobrim in sposobnim igralcem. Precejšnjo porcijo po-

trpežljivosti je igra zahtevala od vseh, mnogo časa, dela in truda. Premagali so vse. Mariborsko gledališče je posodilo garderobo, ki je k uspehu seveda prispevala svoj delež. Tudi oder je kljub majhnosti ustrezal. Igralci sami pa so prekosili naše pričakovanje. Neprisiljena in občutena igra se je v mnogih prizorih zivala v pravo življenje; zlasti glavni igralci so izluščili močne osebnosti: Hudaes Hermana, Veronika Rozmanova, Pravdača Pištošek, Gvardijana Klančnika, Barbaro Gasperjeva, Friderika Mermal. Ostale vloge so podali: Grabec Ulrika, Podgorskec Josta, Gregorja Vodovnik, Piccolomina Rozman, sodnika Pečovnik Orožarja Železnik, padarja Gorčnik, peka Napotnik, trgovca Klančnik. Smartinskemu Sokolu iskreno čestitamo k uspehu prepričani, da nam bo kmalu spet pripravil novo igro. Potrebe so velike, zanimanje tudi! —en.

Ivanu Jamniku v spomin

Vič, 1. aprila

Pretrsljiva vest je z bolesto presunila vsa omladinska in sokolska steca na Viču, da je tragično preminil v četrtek večer nadebudni nacionalni delavec tovariš in brat Ivan Jamnik. S pokojnim Ivanom sta izgubila omladinska organizacija JNS in Sokol na Viču zvestega tovariša in brata, ki ga bomo težko pogrešali. Z vsjo ljubcnjijo in nesebično požrtvovalnostjo se je oklenil jugoslovenske nacionalne misli in je bil med prvimi pionirji pri ustanovi vitvi OJNS na Viču. Zaradi svojega odločnega nacionalnega prepričanja so ga omladinci vzljubili in ga na ustanovnem občnem zboru izvolili v odbor. Tudi viški Sokol ga šteje med svoje zveste člane. Še pred nedavnim časom je izrazil željo, da komaj čaka, da mu bo mogoče posecati redno telovadbo. Toda usoda je hotela drugače in tako bomo danes popoldne spremili dragega pokojnika na njegov zadnji poti tja, odkoder ni več povratka. Omladinska organizacija JNS na Viču je imela sročiti žalno sejo ob polnoštevni udeležbi odbornikov. V lepem in pietetnem govoru se je spomnil zvestega odbornika in tovariša predsednika tov. Rudi Marinčič. Soglasno je bilo sklenjeno, da se udeležijo omladina pogreba v polnem številu, na grob pa mu bo položila krasen venec. V slovo mu bo spregovoril tov. Rudi Marinčič. Naj bodo te skromne vrstice v počastitev spomina odločnega nacionalista in Sokola Ivana Jamnika, ki ga bomo težko pogrešali pri nacionalnem in sokolskem delu. Počivaj v miru, dragi Ivan in naj ti bo domača zemlja lahka, tvojim preostalim pa naše iskreno sožalje. —at.

Omladinska organizacija JNS na Viču vabi svoje članstvo, da se v polnem številu udeležijo pogreba svojega odbornika tov. Ivana Jamnika, ki bo danes popoldne, Zbirališče ob 16.30 pred Sokolskim domom. Zbirališče ljubljanskih omladinskih organizacij JNS vladno vabljeno. Predsednik, Ivan Jamnik, vabi svoje članstvo, da se udeležijo pogreba br. Ivana Jamnika, Zbirališče ob pol 5. v civilni hiši pred Sokolskim domom, Uprava Sokolskega doma, Uprava.

Iz Ptujaja

Velik ogenj. V noči od torika na sredo, je nenadoma izbruhnil ogenj na gospodarskem poslopuj posestnika Franca Vogrinca v Skorbi. Komaj pa so se domači zavedeli nevarnosti, je že začelo tudi goreti stanovanjsko poslopje, tako da so si komaj rešili golo življenje. Takoj so pričeli tudi reševati živino, vendar jim je zgorela ena krava. V Skednju je spal tudi Vogrinčev brat, ki se je iz plamenov komaj rešil. Dobil je hude opekline po rokah in nogah. Na pomoč so prihitali gasilci iz Gercje vas, Hajdine in Ptujaja. Obe poslopji sta pogoreli do tal. Kako je nastal ogenj, se ne ve. Skoda se ceni na okroglo 40.000 din.

V cerkvi okradena. Ko je neka ptujaska štivilja hotela odnesti svoj stranki obleko, se je mimogrede ustavila v minoritski cerkvi, kjer je sedaj misijon. V cerkvi se je zatopila v molitve tako globoko, da ni opazila, da ji je nekdo izpred nosa odnesel novo obleko. Tatvino je opazila šele, ko je hotela cerkev zapustiti.

Nov grob. V Jurovcih pri Ptujaju je umrl v 61. letu starosti znani gostilničar Gustav Pen. Naj počiva v miru.

Nobena laž ni dovolj debela

Namestu prvoaprilskih potegavščin nekaj razmotrivanj k prazniku laži

Časopisje ima mnogo dolžnosti in ni bila najlažja 1. aprila objavljati čim bolj debele, a vendar verjetne laži. In ljudje, ki ne morejo živeti brez laži, ki so sol življenja, se danes vprašujejo, ali časopisje še vedno zvesto izpolnjuje to, s tradicijo posvečeno dolžnost.

Res je težko presoditi, kaj je v časopisju res in kaj ni res, a še težje, kaj ni res, ker je res, da ni res, da je res. Težko je spoznati, ali je s katerikoli dan v letu, ki ni podoben nekdanjim prvim aprilom in ali je dandanes 1. april kaj spodobnejši datum od 14. marca, 11. decembra ali od kateregakoli dne, ki so zapisani v zgodovini naših dni z najdebelejšimi črkami na prvih straneh časopisja, odnosno z najdebelejšimi lažmi.

Kakšna senzacija bi naj ljudi dandanes se presenetila. Ne čudijo se več, če vsak dan padajo ne de vlade, temveč države. Nobena laž bi ne bila dandanes dovolj debela, da bi kaj zalegla. Ljudje dandanes prebavijo vse mirno in z najboljšim tekotom. Prilagodili so se vsemu. Časopisje jih ne more več spraviti s tira. Nobena laž dandanes ni tako pretirana, da bi bila bolj senzacionalna kakor že vsakdanje časopisne novice. Pa tudi nobena najbolj senzacionalna novica se ljudem ne zdi lažna. Končno je pa ljudem tudi že vseeno, ali je kaj res ali ne. Ničče več ne postavlja meje med resnico in lažjo, niti fisti ne, ki od časa do časa kaj »spopravljajo«.

Kdo se že zanima za to, kaj je res in kaj ne? Res je dandanes samo, da ničče ne ve, kaj je res. Včasih je imela laž kratke noge, dandanes pa tudi resnica določne pride niti 1. aprila. Četudi bi imela laž še vedno kratke noge, bi lahko odtehtala vse, kar je še resničnega, kajti laž se za lažjo vrsti hitreje kakor izstrelki strojne puške. Sicer pa nima ničče priloge imenovati laži s pravim imenom. Filozofija o laži in resnici je dandanes zelo nevarno početje.

Kako bi naj torej človek lagal 1. aprila, zlasti se, če ni med tistimi redkimi izbranci, ki imajo tudi laž v zakupu? Lagati je bilo včasih umetnost, ki je sicer niso prištevati med lepe umetnosti, a nikakor tudi ne med politične vede. To je menda res in lahko boste razumeli to reakcijo novinarjev, ki hočejo biti resnično ljubni 1. aprila. Če je pa bila laž prejšnje čase umetniški izdelek, je dandanes industrijski, zato bi res ne bilo primerno nuditi vam filigranskih izdelkov. Vse je pa tudi že prelagano, celo devet klafter pod zemljo, dandanašnja industrija laži eksploatira že vse »surovine«. Kako bi vam naj torej človek ustregel?

Seveda, natvnihi ljudi je še vedno dovolj na svetu, ljudi, ki pričakujejo vsak dan,

da bo časopisje objavilo bodisi vesti o njihovih odkrivanjih, imenovanjih, zvišanju plač ali vsaj številko njihove srečke. Mnogi upajo še vedno na dediščino po stricu v Ameriki, drugi zopet pa niso nič skromnejši ter pričakujejo, da se bo pred Veliko nočjo pocenila gnjat. Lahko si mislimo, kako bodo razočarani, ko jim s takšnimi lažmi ne bomo postregli niti danes.

Prvi april je izgubil svoj pomen in to je res bridka resnica. Ljudje so še sicer, ki verjamejo v vse, če lažes ali oznanja zla to resnico, toda ljudje so tudi, ki so skeptiki celo tedaj, ko jih začara naš telepat; časopisje citajo le zato, da se jeze nad lažmi, Nekateri ne verjamejo listom niti še zdaj, da se je v resnici zgodilo, kar so n. pr. poročali pred 14 dnevi. Kako bi naj bilo časopisje za nje dovolj resničnojubno dandanes? V teh časih brez komentarev, naj nam bo dovoljena vsaj te pripomba: Zadnje mesece je bilo dovolj senzacija, najbolj neverjetnih dogodkov in najdebelejših laži, da nam danes ni treba več iznajti smodnika. — Če je to res ali ne, nam je prav tako vseeno kakor vam.

Bolgarski slikar v Jakopičevem paviljonu

Ljubljana, 1. aprila.

Predlanskim se je bolgarski slikar Pavel Francalinski prvič predstavil slovenski javnosti z lepo razstavo svojih del v Jakopičevem paviljonu. Po dveh letih je zopet prišel med nas in nas presenetil z razstavo lepih akvarelov. Slikar Francalinski je prišel v Slovenijo kot planinec, vzljubil je naše planine in naš narod. Pred letom dni se je mudil sam dje časa pod Triglavom, slikal je v Martuljku, na Komni na vlogu. V domovino se je umetnik vrnil s slikami iz Slovenije, katere je raz-

Župnikov križev pot

CESTOU KRIZOVOU po romanu J. S. BAARA »ROMAN KNEZE«

PREKRASEN ČEŠKI FILM
**HANA VITOVA in
ZDENEK ŠTEPANEK**

Zivljenjski roman borca za pravico in resnico, zaščitnika revežev, ponižanih in zatiranih!

KINO UNION, tel. 22-21

Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri, jutri (v nedeljo) ob 10.30 dop. (po znižanih cenah) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri

DARILA

Dandanes se obdarujejo ljudje s praktičnimi darili. Ako hočete pred prazniki imeti v svoji trgovini velik promet, opozorite takoj občinstvo nase z inseratom v našem listu, ker uspeh ne more izostati. Posebno velik uspeh bodo imeli inserati

v velikonočni številki

našega lista, ki izide v zelo povečani nakladi in ostane v rokah čitateljev tri dni.

Naročite oglas takoj pri upravi, ker jih sprejema samo do 7. t. m.

DNEVNE VESTI

— Slavnostni francoski novinar Jules Sauerwein v Zagrebu. V Zagrebu je prispejal eden najbolj znanih svetovnih novinarjev urednik »Paris Soir« Jules Sauerwein, ki slovi zlasti po svojih velikih reportažah o važnih mednarodnih dogodkih. Včeraj popoldne je posetil Sauerwein dr. Mačka v njegovem stanovanju. Včeraj dopoldne je bil pri dr. Mačku tudi sin Seatona Watsona. Prihod Julesa Sauerweina v Zagreb je vzbudil veliko pozornost.

— Slovenija v beograjski »Pravdi«. Za današnje svečano otvoritev velike razstave avtomobilov in cest v Beogradu so izšli beograjski listi v povečanem obsegu. Beograjska »Pravda« je posvetila v svoji današnji številki precej prostora tudi Sloveniji. Tako priložuje obširen ilustriran članek o lepota Slovenije izpod peresa našega novinarskega tovariša in velikega prijatelja Slovenije g. Milana Rakovevića, dalje članek dr. A. Brileja »Organizacija, razvoj in pomen planinstva v Sloveniji«, članek predsednika SPD dr. Josipa Pretnarja »Planinstvo in njegov pomen« in članek našega uredniškega tovariša Mirka Pevalke »Stanje in potrebe jugoslovenskega plavalnega sporta«.

— Država kupila podjetje La Dalma. Vene. Pred tremi dnevi so bila končana pogajanja med zastopniki znanega podjetja v Splitu »La Dalmatienec« in zastopniki države. Pogajanja so trajala precej dolgo, slednjič je bil pa dosežen sporazum prodaje podjetja državi. Država je kupila podjetje za 4.151.000 dolarjev, plačljivih v 11 letih.

dajali namestu po 3 celo po 2 din kilogram, je bil tudi pek Trajče Lazić. 6. marca se je pri njem oglasila deputacija petih pekovskih mojstrov, ki so zahtevali, da prav tako zviša cene kruhu od 2 na 3 din, a Lazić se je temu odločno uprl. Nastal je hud prepir, ki se je končal s tem, da je deputacija odšla, pustila pa je Laziću pismo, da bo imel velike neprijetnosti, če ne bo ugodil njihovim zahtevam. Čez nekaj dni je nekdo Laziću razbil vsa okna. Zadevo je prijavil policiji, ki je osumila vseh pet mojstrov, jih aretirala in izročila sodišču. Na policiji in pred sodiščem so priznali, da so izročili grozljivo pismo, zanimali pa so odločno, da bi bili razbili izložbe. Zaradi aretacije pekovskih mojstrov je nastalo v Beogradu med peki veliko ogorčenje in zag. zili so, da takoj ustavijo peko kruha, če ne bodo izpuščeni. Včeraj je preiskovalni sodnik odredil, da vse izpuste in tako je bil danes Beograd vseeno založen s kruhom.

— Nova knjiga: V založbi proforskega zbora juridične fakultete v Ljubljani je pravkar izšel XV. Zbornik znanstvenih razprav v obsegu 241 strani z naslednjo vsebino: Prof. dr. Aleksander Bilimović: Agrarna struktura Jugoslavije; prof. dr. Jur. et hon. c. Metod Dolenc: Vrednotenje dokazov v sodnem kazenskem postopanju; prof. dr. Stanko Lapajne: Načrt pripovedstvalno- in zastaralnostnih določb za jugoslovenski državljanski zakonik; prof. Aleksander Maklešov: Kriminalna etiologija; docent dr. Vladimir Murko: Nekateri krivičnosti v sistemu naših neposrednih davkov; prof. dr. Evgen Spektoršič: Tri pravne teorije; prof. dr. Milan Škerlj: Članstvo v gospodarski zadrugi. Dobi in naroča se pri založniku za ceno din 60.—. Člani društva prijateljev juridične fakultete v Ljubljani dobe Zbornik brezplačno, ako so poravnali članarino, ki znaša letno din 40.—.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma jasno in precej stanovito vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Zagrebu 17, v Splitu 16, v Mariboru 15,6, v Beogradu, Kumboru in Dubrovniku 15, v Ljubljani 14,4, v Sarajevu 13, na Rabu 12. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,8, temperatura je znašala 1,8.

— Dve žrtvi napada. V gozdovih za Hmeljnikom na Dolenjskem je zaposlenih več bosanskih delavcev, ki spravljajo posekani les iz globeli na vozna pota in da lje v dolino s pomočjo malih trepnih bosanskih konjčev. Med temi delavci in med 25letnim gozdnim delavcem Ernestom Borštarnjem je prišlo včeraj do hudega prepira. Posledica je bila, da so Bosanci Borštarnja napadli in ga na vso moč pretepli. Borštarnja so morali zaradi poškodb po vsem telesu prepeljati v bolnico.

— Druga žrtev pretepa, ki so jo morali spraviti v bolnico, pa je 26letni posestnikov sin Rafael Graecar iz Brestja pri Sv. Križu na Dolenjskem, ki ga je napadel Rudolf Martel in mu s kopačo prizadel več poškodb na obrazu.

— Dva ponesrečena. Na železniškega delavca Jožeta Penka iz Zagorja se je včeraj med delom vsulo kamenje, ki ga je poškodovalo po životu in mu zlomilo desno roko. — V Delavskem domu v Ljubljani pa je padla po stopnicah bivša kuharica Marija Zupanc, pri čemer se je hudo potolkla po glavi in si zlomila desno roko.

— 80-letna starica pred sodiščem. Sodišče v Pančevu je obsodilo včeraj na 3 mesece zapora 80-letno Marijo Malentin, ki je odpravila neki mladi ženi talentni plod, toda posledica njenega mazaštvja je bila smrt. Obtoženka je svojo krivdo priznala, izgovarjala se je pa, da je odpravila ženi telesni plod na njeno izrecno željo.

— Tudi se v nedeljo dopoldan se lahko prijavite v vseh biljetarnicah PUTNIK-a za izlete v Benetke, Trst, Gorico in Idrijo. 209—n

— Dva otroka je umorila. V vasi Gornji Kraljevac blizu Čakovca je imela lepa služkinja Rozalija Rebolčec ljubavno razmerje najprej s svojim gospodarjem Rokom Zganecem, potem pa še z njegovim sinom. Leta 1936. je porodila otroka in z gospodarjem sta ga zakopala pod stajo. Lani je porodila drugega otroka in tudi njega je umorila in zakopala. Nekdo jo je pa ovdalil. Orožniki so jo aretirali in izročili sodišču.

— Tri žrtve požara. V bosanski vasi Hunch blizu Zvornika je izbruhnil v četrtek ponoči velik požar v hiši Ethema Ibrica. V hiši so bili gospodar, njegova žena, 2 otroka in neki sorodnik. Sosedje so otroka rešili, gospodar njegova žena in sorodnik so pa našli v plamenih smrt.

— Iz Ljubljane. —lj Trgovine na veliko soboto dne 8. aprila t. l. Trgovine na debelo in njihove pisarne morajo biti zaprte ves popoldne. Vse ostale trgovine zaprejo svoje obratvalnice ob 17. uri izjemski delikatesni, ki morajo zapreti ob 19. uri. Kupujoče občinstvo se vljudno naproša, da to upošteva in si pravočasno nabavi potrebščine. Zdrženje trgovcev. 207—n

—lj Nad pol milijona din za kurjavo mestnih uradov porabi mestna občina ljubljanska vsako leto in pravkar je razpisala spet dobavo kuriva za proračunsko leto 1939-40. Premoga, namreč 1.400 ton kosovca in 260 ton grahovca bodo po mestnih uradih pokrili za blizu 490.000 din, poleg tega pa še 800 kub. m. drv, ki bodo veljala okrog 68.000 din.

—lj Za delavsko stanovanjsko kolonijo za Beogradom je razpisana naprava centralne kurjave, ki bo veljala nekaj nad 100.000 din, vodovodna napeljava v vsa

tri poslopja bo stala nad 200.000 din, električna napeljava v vseh treh poslopih pa okrog 75.000 din. Za to veliko novo stanovanjsko kolonijo, ki zlasti delavstvo tekoča čaka na njo, bodo razpisana še ključavničarska, steklarska, slikarska, plekarska in nekatera manjša dela, prav tako pa tudi vsa notranja oprema otroškega zavetišča, kamor bodo stanovalci lahko vsak dan izročili svoje otroke v zanesljivo varstvo.

—lj Državna ogledna ljudska šola Ljubljana-Beograd priredi jutri ob drugi uri popoldne v šolski dvorani otroško akademijo. Ker je spored lep in pomemben, vabimo k čim večji udeležbi.

—lj III. (45.) delavski prosvetni večer, kot zaključni prosvetni večer priredita »Vzajemnost« in »Zarja« drevi (1. aprila) ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Spored je sestavljen iz enodejanke (2. sejanje) »Potopljeni svet«, Seliskarjev »Zagovor« in sliki, nastop mešanega zbora »Cankar«, mandolinistov in godbe na pihala. Pisateljica Angela Vodecova bo predavala o dvojni morali. Vstopnice po 4, 3 in 2 din v predprodaji v Strokovni komisiji, Delavska zbornica, I. nadstropje in zvečer pri blagajni.

—lj V društvu »Socia« v Ljubljani bo drevi 1. aprila predaval v salonu pri »Levu« ob pol 21. uri prvič v našem društvu naš dobro znani rojak-zdravnik g. dr. Tone Brečelj in sicer »O pesniku Simonu Gregorčiču in dr. Tumovi luča«. G. predavatelj je zbral veliko materiala, da bo lahko podal natančno sliko o goriskem slavjaku in povedal tudi, koliko je resnice v dr. Tumovih »Spominih o Simonu Gregorčiču«. Ker je to naše predzadnje predavanje v tej sezoni, prosimo, da pridete polnoštevilno. Vsem je vstop prost — vsi dobrodošli! 204—n

—lj Predavanje o Kočevski kot turistični pokrajini priredita Slovensko planinsko društvo in Družba sv. Cirila in Metoda v torek 4. aprila ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Mnogi ne poznajo tega dela Dolenjske ter bo predavanje prav zanimivo, zlasti, ker bo predavatelj kazal tudi številne skioptične slike. Vstopnine ni.

—lj Zadruga »Dom učiteljev« v Ljubljani javlja, da bo njen 8. redni občni zbor na vel. petek dne 7. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v prostorih Učit. tiskarne. Na dnevnem redu bo tudi predavanje ge. prof. Anice Cernejeve: »Vzgojni problemi na višji nar. šol. Vabimo članice, enako dobrodošle vse ostale tovarišice! Odbor.

—lj Prostore za delavce in skladišče orodja na Zaloški in Dolenjski cesti išče mestno cestno nadzorstvo za večletni najem ter je treba pisemne ponudbe vložiti na mestno cestno nadzorstvo. 206—n

Danes ob 20. uri, jutri ob 14³⁰, 17³⁰ in 20³⁰ Indijski nagrobni spomenik in Tamara — KINO MOSTE —

—lj Opefeto »Mežnarjeva Lizika« uprizore jutri ob 20.15 v Sokol. domu na Viču. Izredno zabavna opereta bo nudila vsem posetnikom obilo nepriljubne zabave in smeha, za kar nam jamčijo naši igralci in igralka. Režijo ima v spretnih rokah br. Ambrž, dirigiral pa bo z orkestrom br. Grdina. Naslovno vlogo bo igrala in pela Slavka Skarzoza, dalje bodo sodelovali še Binca Thalerjeva, Bufolinova, bratje Kemperle, Marincič R., Galič, Demšar, Podlogar, Budja, Stular in mlajša generacija, ki bo nastopila v pevskem zboru. Vabimo sokolsko članstvo in prijatelje društva, da v velikem številu posejijo opereto in s tem izkažejo priznanje poštvalnim igralcem in igralkam. Vstopnice si nabavite že v predprodaji v pisarni sokol. doma ob 10. dalje. Jutri zvečer vsi k opereti v Sokolski dom na Viču! 202—n

—lj Film »GREH« (Confit) v kinu Matič. Od danes dalje je na sporedu že teko pričakovani film »Greh« o katerem filmu so se brale po vseh inozemskih časopisih zelo laskave kritike. Malo se vidi filmov, kazanih s toliko realistične in zopet najtanjše človeške čustvenosti. Film »Greh« je najučinkovitejše filmsko delo zadnjega časa. V glavni vlogi vidimo biser francoske filmske umetnosti 17letno Corinne Luchaire, katera nam je znana iz nepozabnega filma »Jeca brez rešetke«, katera smo preja nekaj meseci občudovali tudi pri nas. Usoda in skrivnost dveh se ljubečih sestri prikazana na svojstven način — veže gledalca v veliki napetosti do konca dejanja. Film »Greh« je po daljšem presledku zopet umetnost, ki bo vsakogar navdušila. 1109

—lj Opozorjamo na produkcijo gojenec ljubljanskega drž. konservatorija, ki bo v ponedeljek dne 3. t. m. ob četrtna 7. v veliki Filharmonični dvorani. Programi, ki veljajo kot vstopnice, se dobe po 3 din v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Emil Kralj bo za svoj 25letni jubilej nastopil v »Živem mrtvecu« v torek 4. t. m. Po vseh dosežkih njegovih ustvaritvah na našem odru bo brez dvoma tudi Fedja Protasov dogodek za naše gledališče. G. Kralj, eden izmed stebrov naše drame si je v svojem delom pridobil tako popularnost in reputacijo pri najširših slojih, da ne dvomimo, da mu bo naše občinstvo ob jubileju izkazalo vso naklonjenost in ljubezen, ki jo tudi zasluži. Slavnostna predstava bo v operi. Vstopnice so pri dnevnih blagajni.

—lj Opefeto »Mežnarjeva Lizika« uprizore jutri ob 20.15 v Sokol. domu na Viču. Izredno zabavna opereta bo nudila vsem posetnikom obilo nepriljubne zabave in smeha, za kar nam jamčijo naši igralci in igralka. Režijo ima v spretnih rokah br. Ambrž, dirigiral pa bo z orkestrom br. Grdina. Naslovno vlogo bo igrala in pela Slavka Skarzoza, dalje bodo sodelovali še Binca Thalerjeva, Bufolinova, bratje Kemperle, Marincič R., Galič, Demšar, Podlogar, Budja, Stular in mlajša generacija, ki bo nastopila v pevskem zboru. Vabimo sokolsko članstvo in prijatelje društva, da v velikem številu posejijo opereto in s tem izkažejo priznanje poštvalnim igralcem in igralkam. Vstopnice si nabavite že v predprodaji v pisarni sokol. doma ob 10. dalje. Jutri zvečer vsi k opereti v Sokolski dom na Viču! 202—n

—lj Opefeto »Mežnarjeva Lizika« uprizore jutri ob 20.15 v Sokol. domu na Viču. Izredno zabavna opereta bo nudila vsem posetnikom obilo nepriljubne zabave in smeha, za kar nam jamčijo naši igralci in igralka. Režijo ima v spretnih rokah br. Ambrž, dirigiral pa bo z orkestrom br. Grdina. Naslovno vlogo bo igrala in pela Slavka Skarzoza, dalje bodo sodelovali še Binca Thalerjeva, Bufolinova, bratje Kemperle, Marincič R., Galič, Demšar, Podlogar, Budja, Stular in mlajša generacija, ki bo nastopila v pevskem zboru. Vabimo sokolsko članstvo in prijatelje društva, da v velikem številu posejijo opereto in s tem izkažejo priznanje poštvalnim igralcem in igralkam. Vstopnice si nabavite že v predprodaji v pisarni sokol. doma ob 10. dalje. Jutri zvečer vsi k opereti v Sokolski dom na Viču! 202—n

—lj Opefeto »Mežnarjeva Lizika« uprizore jutri ob 20.15 v Sokol. domu na Viču. Izredno zabavna opereta bo nudila vsem posetnikom obilo nepriljubne zabave in smeha, za kar nam jamčijo naši igralci in igralka. Režijo ima v spretnih rokah br. Ambrž, dirigiral pa bo z orkestrom br. Grdina. Naslovno vlogo bo igrala in pela Slavka Skarzoza, dalje bodo sodelovali še Binca Thalerjeva, Bufolinova, bratje Kemperle, Marincič R., Galič, Demšar, Podlogar, Budja, Stular in mlajša generacija, ki bo nastopila v pevskem zboru. Vabimo sokolsko članstvo in prijatelje društva, da v velikem številu posejijo opereto in s tem izkažejo priznanje poštvalnim igralcem in igralkam. Vstopnice si nabavite že v predprodaji v pisarni sokol. doma ob 10. dalje. Jutri zvečer vsi k opereti v Sokolski dom na Viču! 202—n

—lj Opefeto »Mežnarjeva Lizika« uprizore jutri ob 20.15 v Sokol. domu na Viču. Izredno zabavna opereta bo nudila vsem posetnikom obilo nepriljubne zabave in smeha, za kar nam jamčijo naši igralci in igralka. Režijo ima v spretnih rokah br. Ambrž, dirigiral pa bo z orkestrom br. Grdina. Naslovno vlogo bo igrala in pela Slavka Skarzoza, dalje bodo sodelovali še Binca Thalerjeva, Bufolinova, bratje Kemperle, Marincič R., Galič, Demšar, Podlogar, Budja, Stular in mlajša generacija, ki bo nastopila v pevskem zboru. Vabimo sokolsko članstvo in prijatelje društva, da v velikem številu posejijo opereto in s tem izkažejo priznanje poštvalnim igralcem in igralkam. Vstopnice si nabavite že v predprodaji v pisarni sokol. doma ob 10. dalje. Jutri zvečer vsi k opereti v Sokolski dom na Viču! 202—n

Srečke državne razredne loterije
— zbranje I. razreda 14. aprila t. l. —
ima z raznovrstnimi številkami na razpolago
JUGOSLAVENSKA BANKA d. d.
PODružnica LJUBLJANA — GAJEVA ULICA 3 — POLEG NEBOTIČNIKA

Otroški zdravnik dr. Engel
Danes ob 16., 19. in 21. uri, jutri ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri
Veren prikaz vzvišenosti zdravniškega poklica in nesebične požrtvovalnosti do bližnjega!
PAUL HÖRBIGER, VIKTORIA BALASKO, OSKAR SIMA

—lj Vsi se zavedamo, kaj je pomenil za nas veliki pesnik France Prešeren v oni dobi, ko so zatirali slovenski jezik. Zato je naša kulturna dolžnost, da se oddelimo njegovemu spominu drevi ob osmih v franciškanski dvorani, kjer priredi dramatični krožek »Jelka« v Ljubljani Prešernovo proslavo.

—lj Za »Toti list« nima v Ljubljani nihče pravice pobirati kakršnihkoli naročil. Podružnične posle opravlja za list trafika v Franciškanski ulici. 29—M

—lj Gostilna Martine Zg. Šiška. Vsako nedeljo koncert, dobra potrežba, veliki značni prostori, lep sprehod — vse Vas vabi! 201—n

—lj Sadnjarska podružnica Šiška. Strokovno predavanje o poletnem škropljenju sadnega drevja bo v torek 4. t. m. ob pol osmih zvečer v I. nadstropju deške ljudske šole v Sp. šiški. Za pridelovanje lepega sadja je poletno zatiranje sodnih škodljivcev neobhodno potrebno, zato pričakujemo obilno zanimanje.

—lj Udruženje četnikov priredi v ponedeljek 3. aprila ob 20. uri predavanje v prostorih društva »Tabor«, Nunska ul. 3-I. Predaval bo kapetan D. Medenica o disciplini. Za člane poset obvezno, vabljeni pa so tudi prijatelji četnikov. — Uprava.

—lj Filozofsko društvo priredi drevi ob 18. uri v mineraloški predavalnici na univerzi predavanje z naslovom: »Fenomenologija in ontologija«. Predaval bo g. prof. dr. Anton Trstenjak iz Maribora. Vabljeni vsi, ki se zanimajo. Vstop prost!

—lj Obvestilo rezervnim oficirjem. Jutri, v nedeljo ob 10. h na dvorišču vojašnice 16. artiljerijske polka poučno predavanje za vse rezervne oficirje tukajšnje garnizije. Rez. oficirji naj prinesejo s seboj svoje oficirske legitimacije. Iz pisarne komande mesta Ljubljana br. 21739.

—lj Pedagoški tečaj za starše v Spodnji šiški. Drevi bo zaključno predavanje. Predavala bo ga. prof. Anica Cernejeva »Napakje v otrokovega značaja v šolski dobi.« Predavanje bo ob 8. zvečer v prostorih ljudske šole v Spodnji šiški.

—lj Združenje trgovcev v Ljubljani obvešča p. t. članstvo, da se bo vršila 58. redna letna skupščina Združenja v ponedeljek dne 3. aprila t. l. ob 20. uri zvečer, v Trgovskem domu. 207—n

V ponedeljek, 3. aprila ob 20. uri
KONCERT
AKADEMSKEGA PEVSKEGA ZBORA
V UNIONU
Vstopnice na univerzi!

—lj Društvo »Skrb za mladino« v Ljubljani, bo imelo svoj redni letni občni zbor v posebni sobi Leopolda Zupančiča na Jegličevi cesti 15 dne 12. aprila 1939 ob 8. uri zvečer. Vabljeni so vsi člani. — Odbor.

—lj Koncert naše mladinske pesmi. Državne in zasebne meštanske šole v Ljubljani prirede v nedeljo 2. aprila ob pol 11. uri dopoldne v franciškanski dvorani v Ljubljani, Franciškanska ulica, javni koncert naše mladinske pesmi. Nastopali bodo dekliški, deški in mešani mladinski zbori, ki bodo izvajali 22 pesmi. Vstopnina je od 2 do 10 din. Vstopnice se dobe na posameznih solah, na dan prireditve pa eno uro prej pri blagajni ob vходу v franciškansko dvorano. Cenjeno občinstvo blagovoli posetititi do prireditve v čim večjem številu.

—lj Sprehajalec na Rožnik se priproroča gostilna Strelišče Podrožnikom. Izbrana vina — dobra domača kuhinja. 208—n

—lj Sentiakobčani ponove drevi ob 20.15 in jutri ob 15.15 uri zabavno Anzengruberjevo veseloigro s petjem in godbo »Slaba vest«. Igro je pripravil g. Eypper, glasbo pa priredil g. Boštjančič, ki ima tudi glasbeno vodstvo pri predstavi. Igra je dosegla pri vseh dosedanjih predstavah lep uspeh in so se gledalci izvrstno zabavali. Kdor se hoče dve uri dobro zabavati, naj poseti predstavi.

—lj Ukrađeni koleš. Izpred brzovoznega skladišča na glavnem kolodvoru je bilo včeraj ukradeno Ignacu Stembalu 600 din vredno, črno pleskano kolo znamke »Waffenrad«. V Štepanji vasi pa je nekdo odpeljal 700 din vredno kolo znamke »Ideal« Alojziju Grudnu.

Zvočni kino Sokolski dom v Šiški telefon 41-79
VELEFILM PETJA IN GLASBE
VIVERE
V glavni vlogi: Tito Schipa
Predstave danes ob pol 9. uri, jutri ob 3., 5., 7. in 9. uri ter v ponedeljek ob pol 9. uri
Prihodnji spored:
Na ledeni plošči

— Sokolsko društvo Ljubljana—Stepanja vas priredi v nedeljo 2. aprila telovadno akademijo v društveni telovadnici. Na sporedu so pestri telovadni nastopi članstva, naraščaja in dece. Pričetek ob 20. uri. Vabimo članstvo in naraščaja ljubljanskih in okoliških društev ter prijatelje sokolske misli k obli udeležbi. Zdravo! Uprava. 192—n

—lj Okradena v odsotnosti. Marija Miheč, stanujoča v Sokolski ulici 18, je pred dnevi nekam odpovala, kar je takoj izvohal tat in se splazil v njeno stanovanje. Tat je odnesel šatuljo iz biserne matice, v kateri je bilo za 2500 din zlatnine in sicer: zlata damska veržica, 4 avstrijski zlatniki a 20 K, zlat gumb, par zlatih uhanov, 5 zlatih prstanov, zlata zapesna ura z veržico in pozlačena zapesnica.

Križanka

1	2	3	4	5	6	
7						8
9		10				11
12		13			14	
15				16		17
				18		
19		20				21
		22				23
24						

Pomen besed
Vodoravno:
1. Ruski polarni raziskovalec, 7. tropška žival, 4. vrsta pesnitve, 10. pripadnik starega germanskega plemena, 11. kazalni zaimek, 12. kavkaška reka, 15. ujeđa, 16. rusko žensko ime, 18. moško ime, 19. veznik, 20. jugoslovenski otok, 21. nota v lestvici, 22. del roke, 24. posoda.
Navpično:
1. začimba, 2. glasbena nota, 3. opravilo, 4. močno orientalsko žganje, 5. del obraza, 6. vas pri Ljubljani, 7. nočna žival, 8. novec, 13. stvar, 14. planina v Srbiji, 16. planina v Dalmaciji, 17. konj kraljevske Marka, 18. letni čas, 20. prometno sredstvo, 22. veznik, 23. veznik.

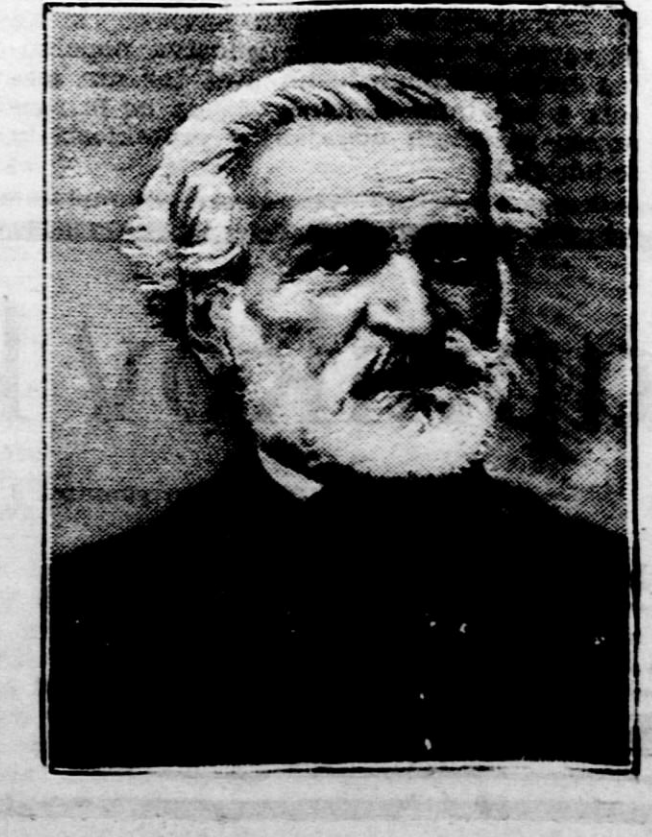
Rešitev križanke, objavljene v soboto
Vodoravno:
1. Duma, 4. Atos, 8. oni, 10. ome, 11. da, 12. beg, 14. om, 15. tačas, 17. Klis, 18. Lear, 19. Perun, 21. na, 23. Nin, 24. um, 25. era, 27. pri, 28. Zajc, 29. Kras.
Navpično:
1. Dodekanez, 2. Una, 3. mi, 5. to, 6. ono, 7. Semiramis, 9. meč, 12. basen, 13. galun, 15. tip, 16. sen, 20. riž, 22. ara, 24. ura, 26. aj, 27. Pr (praseodim).

Sport
— Gorenjski motoklub se ustanavlja. Jutri bo v Kranju v veliki dvorani hotela Stara pošta ustanovili občni zbor I. Gorenjskega motokluba. Vsi motociklisti Gorenjske se vabijo, da se polnoštevilno udeležijo tega zbora. Občni zbor se prične ob 9. uri dopoldne.
— Turistovski klub »Skala« v Ljubljani bo imel svoj redni občni zbor dne 21. aprila t. l. v petek zvečer v klubski sobi kavarne Union.

Giuseppe Verdi
Verdi! Kdo ga ne pozna, nesmrtnega glasbenega genija? K njegovi večni lepi, človeka prerajajoči in povzdigujoči glasbi se obrača in vrača zbegano človeštvo v teh mračnih časih kulta grobe sile in nasilja še bolj. V nji najde tolažbo in trdno vero, da bo človek znova vstal v življenje, vredno njega in njegovega poslanstva na zemlji. Verdija poznamo iz neizmernega bogastva njegovih glasbenih del. Ne vemo ga pa kot človeka, ne poznamo njegovega življenja. Ne vemo, da je moral kot sin revnih staršev okusiti vso grenkost skrbi polnih otroških let. Ne vemo, da mu je spletna usoda z eno roko venec nemiljive slave, z drugo pa potresala pot skozi življenje s trnjem. Pri vsej svoji genialnosti je bil Verdi tudi človek. Ljubil je in bil ljubljen.
Verdija človeka in njegovo življenje bomo spoznali iz kratkega, izredno zanimivo in napeto pisanege dela o tem slavem italijanskem skladatelju. Danes je začela izhajati v »Slovenskem Narod« v obliki romana pisana lepa povest

VERDI
Za velikonočne praznike bomo pa videli Verdija in mnogi prizorov iz njegovega življenja tudi na filmskem platnu.
Tu v pisani besedi, tam na filmskem traku bo teklo pred nami Verdijevo življenje od trenutka, ko je kot deček zapustil skromno očetovo hišico do dneva, ko je po težkih udarcih usode ovenčan s slavo za vedno zatisnil oči. Spoznali bomo tudi, kako globoko so posegale ženske v Verdijevo življenje in snovanje.

Danes začetek »Verdija«!

Za veliko noč
DR. OETKER-JEV
PEGILNI PRASEK IN VANILINOV SLADIKOL

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Stanko Peterin, Gerhard Brosche iz Maribora, Franc Mikec, Anton Rögger iz Ljubljane in Matej Poštuvan iz Gornje Radgone. Cestitamo!

— Osnutek o zaščiti javnih cest. V kratkem bo morala stopiti v veljavo nova uredba o zaščiti novih cest in varnosti prometa na njih. Notranje ministristvo je poslalo osnutek nove uredbe vsem zainteresiranim ustanovam, da ga prouče in izrazijo o njem svoje mnenje.

— Izprememba v centralnem tajništvu Delavskih zbornic. Dosedanji tajnik centralnega tajništva Delavskih zbornic Bogdan Krekič je izročil svoje posle tajniku eDlavske zbornice v Beogradu Ljubomiru Mitiču, ki jih bo opravljal dokler minister socialne politike in narodnega zdravja ne potrdi izvolitve novega tajnika.

— 600 nemških turistov v Splitu. Včeraj zjutraj je pripil pred Split nemški parnik »General von Steubenc«, ki se je z njim pripeljal 600 nemških turistov. Parnik je ostal v pristanišču do večera. Ta čas so si nemški turisti ogledali mesto in okolico.

— Promocije na zagrebški univerzi. Promovirani so bili na zagrebški univerzi za doktorja medicine Janko Držičnik, Irena Kovanjko, Ervin Ginsberg, Julij Zgonik in Derganc Kristijan, za doktorja veterinarske medicine pa diplomirani veterinar Božidar Tunkel.

— Velikonočne počitnice na solah. Naša včerajšnja vest o velikonočnih počitnicah na solah, ki smo jo prejeli iz Beograda, je bila v toliko netočna, da se pricno počitnice že 6. in ne šele 7. t. m.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 26 z dne 1. aprila objavlja pravilnik o banovinskem proračunu dravske banovine s proračunom izdatkov in dohodkov za leto 1939-40, pravilnik »Bednostnega sklada« dravske banovine s proračunom za leto 1939-40 in razne objave iz »Službenih novine«.

— Zivalske kužne bolezni v dravski ba. novini. Po stanju z dne 25. marca je bila svinjaka in parkljevka na 42 dvorcih, ste. klina na 2, konjski garji na 1, mehurač. staj izpuščaj na 1, svinjska kuga na 13 dvorcih, svinjska rdečica na 5 in kuga če. bvalce zalege na 2 dvorcih.

— Izdelovalcem cementnih izdelkov in umetnega kamna. Sestane zaradi naših obrtnih pravic in ustanovitve lastnega združenja bo dne 2. aprila ob 10. uri dopoldne v Ljubljani v dvorani hotela Miklič in ne v zbornici za TOI, kakor je bilo prvotno določeno. Tudi kdor pomotoma ni dobil vabila, naj pride. 203—n

— Spor med beograjskimi peki. Beogradu je grozila nevarnost, da bi danes kmalu ostal brez kruha. Vzrok temu je bil spor med pekovskimi mojstri, ker nekateri iz konkurenčnih razlogov prodajajo cenejši kruh, kakor drugi. Med temi, ki so ga pro-

Da bo naša ljudska šola boljša

Naša ljudska šola se izpopolnjuje z razpravami, ki so zanimive ne samo za pedagoge, temveč tudi za sociologe

Ljubljana, 1. aprila

Morda bi bil še primernejši naslov tega članka in tudi knjige, ki na njo ob tej priliki opozarjamo: Učitelj naj ne bo slep za svojo okolico! ali: Vzgojitelj mora poznati življenje vsaj tako dobro kakor šola.

Ne nameravamo opisovati kakšne nove pedagoške metode, ne bomo se spuščali v razpravljanje o mladinoslovnih vprašanjih in ne ocenjevali teorij pedagogov. Opozoriti je treba predvsem na zanimiv pojav, da se naša pedagoška literatura izpopolnjuje z razpravami, ki nimajo praktičnega pomena le za pedagoge, tudi sociolog bi našel v njih marsikaj tehtnega. V teh razpravah prihaja do izraza realizem mlajših učiteljev, realizem, ki počasi izpodriva romantično »šolmaštvo« prejšnjega stoletja. Učitelj ni več slep za svojo okolico, ne gleda v učence le »učence«, temveč otroke, člane družbe. Učencev ne deli več le na marljivje in leni, na pridne in malopridne. Zaveda se pa tudi, da šola ni in ne more biti edini oblikovalec otroka in da tudi ne more biti odločilna med socialnimi faktori.

Toliko besed je bilo že izgubljenih o učnih uspehih in neuspehih na naših šolah, a nekateri modrijani so iskali le predvsem psihološke vzroke ter pomanjkljivosti vzgojnih sistemov samih na sebi. Morda so našli vsaj nekoliko pravih odgovorov na vprašanja, ki so jih zastavljali, toda, če so videli v učencu le nekakšen šolski objekt, povsem izoliran od življenja, če niso upoštevali razmer, ki v njih otroci odraščajo in iz kakršnih izhajajo pod vplivom roditeljev, doma ter okolice, je ostalo njihovo modrovanje papirnato. Vzgojitelj nevedno ne bo škodoval, če se bo vsaj nekoliko naslanjal na takšna raziskavanja o telesnem in duševnem razvoju šolarjev, njihovih socialnih razmer in odnosih med šolo in domom — kakršno nudi zanimive izsledke v knjigi »Moj razred«. Spisal je to učitelj Miloš Ledinek in izšla je kot 2. zvezek Pedagoškega tiska (t. z. z. o. z. v Mariboru).

Toda na izsledke tega raziskovalnega dela ne opozarjamo kot na nekaj izrednega, saj se nanašajo le na manjše število otrok ter v marsičem tudi ne morejo biti splošno veljavni. Pisec tudi ne prihaja na podlagi svojih raziskavanj do kakšnih določljivih sklepov in opredelitev. Če odkriva pomanjkljivosti ali celo rane, jih v glavnem le ugotavlja, ne išče pa zdravila. Toda delo še ni celotno, to je le prvi del, ki ima naslov »Proučevanje otroka in njegovega okolja«. Knjige pa ne presojamo zgolj po mladinoslovnem ali pedagoškem stališču. Ne moremo tudi reči, koliko bo koristila tistim, ki jim je predvsem namenjena; po mnenju naših bi bil njen uspeh največji, če bi vsi tisti vzgojitelji, ki jo bodo vzeli v roke, začeli tudi sami proučevati svoje okolje v šoli. Ne mislimo, naj bi vsi učitelji zbrali podatke, opazovali učence, prirejali ankete itd., zato, da bi množili pedagoško literaturo; ne, samo slepi bi naj ne bili za svojo okolico, naj bi ne gledali v šolarjih samo lutk ali avtomatov, ki bi morali funkcionirati zgolj po pritisku na gumb. Pa tudi di sami naj bi ne bili avtomati, ki držijo mehanično svojo učestvo. To je seveda težko zahtevati od vseh, zahtevati od nekaterih, ki so postali topi zaradi razmer ter življenjskih udarcev, pa tudi od onih, ki ne ljubijo svojega poklica, ker niso rojeni zanj.

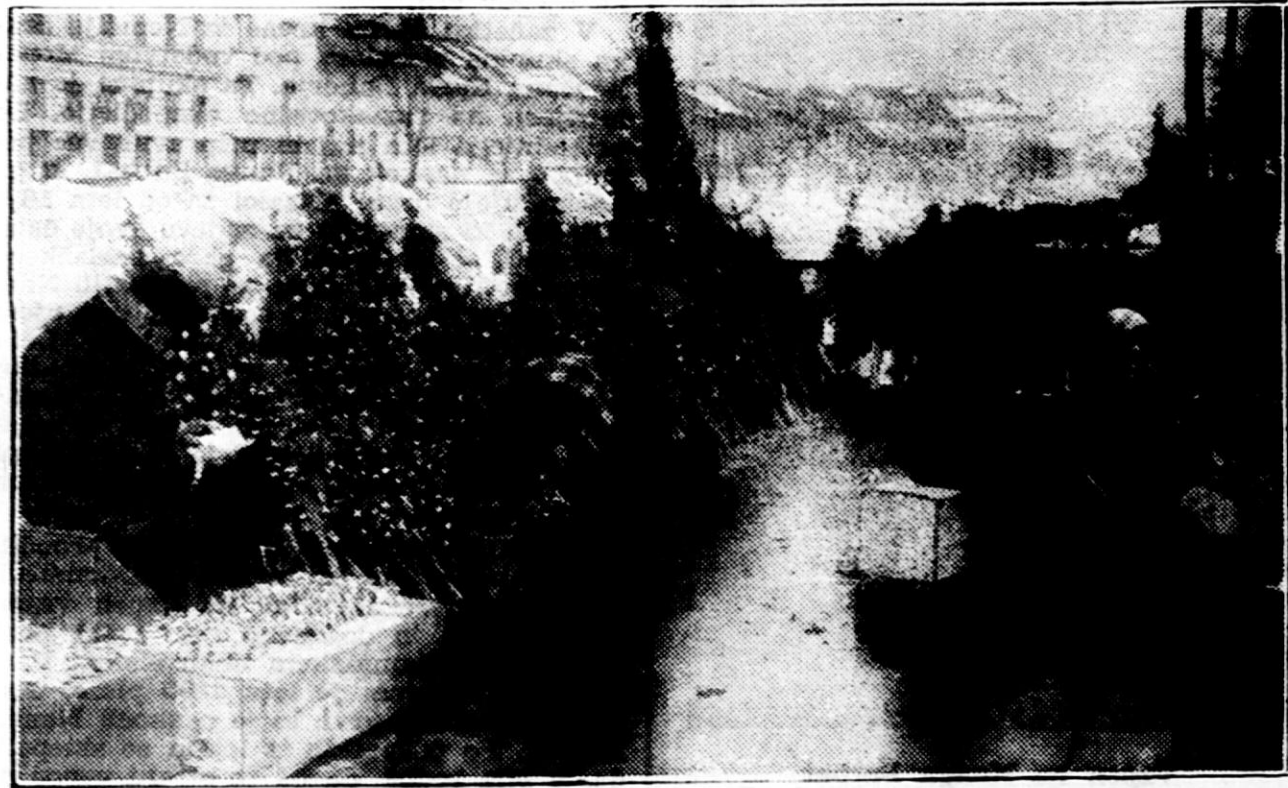
Posebno zanimive so ugotovitve o socialnih razmerah učencev Ledinkovega razreda. Večina učencev izhaja iz delavskih družin, 45 odstotkov staršev je tovarniških delavcev, 27 odstotkov pa železničarjev, in večina teh družin šteje po več otrok. 5 odstotkov jih ima celo po 11, 10 odstotkov po 6, 14 odstotkov po 5, 33 odstotkov po 3 in le 5 odstotkov po enega otroka. Mesečni zaslužek teh družin po večini ne dosega niti 1000 din, a 5 odstotkov družin je sploh brez rednega služka. Na družinskega člana odpade na mesec največ nekaj nad 300 din pri 4,8%

družin, nad 200 din pri 23,8% družin in v prav tolikih družinah nad 150 din. 28,6% družin se mora zadovoljiti z zaslužkom le z nad 100 din na mesec na družinskega člana in 9,5% družin le z izpod 50 din na mesec. Povprečni zaslužek tovarniškega delavca na mesec znaša 750 din, na družinskega člana 171 din; zaslužek železničarja 612 din, na družinskega člana 139 in tako dalje. V sobi spi 66 odstotkov otrok, 24 odstotkov v kuhinji, 10 odstotkov pa v vagonih. 24 odstotkov teh stanovanj je »zmerno« vlažnih, 10 odstotkov pa plesnivih. Svoja ležišča ima le 28,6% otrok, večina jih pa spi pri bratih ali sestrah, pa tudi pri odraslih. Učitelj je pred leti ugotovil, da je spala 14letna deklica skupaj z odraslim sosedovalcem. V šolo je prihajala obkovanca in neprepana. Samo po eno in še to slabo obleko ima 10 odstotkov otrok, 19 odstotkov jih je pa brez obutve in plaščev. — Prehrana je zelo pomanjkljiva. Mleko dobiva jutraj le 29 odstotkov otrok. Dnevni obroki sestojijo pogosto le iz ene jedi. Povprečno odpade na družinskega člana na dan 0,3 litra mleka, po 0,93 kg masti na mesec (!) 10,7 kg kruha (na mesec) in 1,7 kg mesa. Pod 10 kg kruha odpade na družinskega člana na mesec v 33 odstotkih družin. Značilno je, da 52 odstotkov otrok pije alkoholne pijače ter odpade na otroka povprečno na mesec 0,66 litra alkoholnih pijač. — Slabe zobe ima 52 odstotkov otrok, pokvarjene oči 19 odstotkov, in mnogi so preboleli hujše bolezni: 14 odstotkov škarlatino, 9 odstotkov davico, 14 odstotkov pljučnico, 9 odstotkov grizo in 23 odstotkov oslovsko kašelj.

Ali ne povedo dovolj že same te »suhe« številke? Vse to je odkril eden izmed naših učiteljev med svojimi učenci v industrijskem kraju. Te ugotovitve pa veljajo v splošnem za večino industrijskih krajev. Da, učitelj lahko vidi marsikaj, če se posveča svojemu poklicu odprti oči in odprtega srca.

Izdelovanje butaric je postalo umetna obrt

Ime butarica se zdi glede na lepoto teh izdelkov neestetično, preveč robato

Ljubljana, 1. aprila

Marsikdo je pel slavo našim butaricam, ki so v resnici folkloristična posebnost, že prejšnje čase, ko je bilo v sami prodaji in izdelovanju butaric mnogo več idile. Ze tedaj so budile butarice pozornost po svoji dekorativnosti. Vendar so bile le prigodno blago, ki njegova lepota izgubi pomen in vrednost na cvetno nedeljo. Zdaj pa mnogi izdelovalci izdelujejo butarice že tako skrbno, kakor da jih nameravajo poslati na svetovno razstavo. Izdelovanje butaric zdaj postaja umetna domača obrt v pravem pomenu besede, če doslej še ni bila.

O tem se kaj kmalu prepričate te dni na trgu. Ime butarica se zdi glede na lepoto teh izdelkov ter precizno in skrbno izdelavo neestetično, preveč robato. Pod imenom butara si predočujemo nekaj neokretnega, butaro dračja, a ob pogledu na

to pisane in skladne izdelke pač ne moreš pomisliti na dračje. Ime še izvira iz časov, ko so bile butare obsežne kot sveženj dračja, pa tudi težke, da so jih nosili lahko le hrusti. Tedaj je bila butara vredna tem več, čim večja je bila. Lepota sama na sebi še ni bila upoštevana. Lepota je bila še luksuz, barve so se zdele izdelovalcem še predrage in težava je bila z oblicami, ki so zdaj glavni dekorativni element.

Zadnja leta so bile butarice vsako leto manjše. In čim bolj se je uveljavljala moda malih butaric, tem lepše in tem bolj skrbno so bile izdelane. Vendar ne smete misliti, da se je umetnostni čit izdelovalcev butaric šele zadnja leta zaustiril. Čedalje ostrejša konkurenca v letih krize med številnimi prodajalci je prisilila tudi izdelovalce butaric, da so se skušali uveljaviti na trgu ne le s ceninim, temveč tudi s čim lepšim izdelkom. Mesčani so izbir-

ni, kar morajo izdelovalci butaric zadnja leta še posebno upoštevati, ko so kmetje zelo slabi kupci. Prejšnje čase so najdražje, največje butarice pokupili okoličani, zdaj pa morajo prodajalci računati predvsem z mesčani.

S tem si lahko razlagamo, zakaj je takšna razlika med »modernimi« in nekdanjimi butaricami. Vendar ne smete misliti, da so zdaj napredaj samo male, moderne butarice, kakršne kupujejo izbirni mesčani ne le za cvetno nedeljo, temveč tudi za namizni okras. Med pravimi malimi umetnimi, izredno dekorativnimi butaricami, ki jih sestavljajo pobarvane oblice v geometričnih oblikah, a najbolj pogosto vpletene kot trikotora, je tudi še precej »stariških«, ali, če hočete, kmečkih butaric. Večje so od »mesčanskih«, bolj primitivne in tudi ne tako zelo pisane. Oblice so v njih vpletene le v vodoravnih črtah, barvane so po večini s temnejšimi barvami. Zelenja je mnogo več. Barve niso tako žive in vesele. Lahko bi rekli, da je v teh kmečkih butaricah nekaj resnega, dih tradicije in naivne ljubezni kmečkih izdelovalcev do lepote. Seveda vsega tega mesčani ne cenijo več. Moderne butarice pa tudi zaslužijo občudovanje. Tudi to so iz-

delki preprostih ljudi, vendar že drugačna umetnost. Zelenje ni več dekorativni element. Samo oblice, po večini kombinacija treh barv, so glavni okrasni sestavni del. Nekateri izdelki so tako fini, da mora imeti izdelovalec drobne in fine prste. To spletenje nekaj centimetrov dolgih buta-

ric je že brez šale neke vrste precizna mehanika...
Toda zdaj niso napredaj le butarice, temveč tudi cveti, spleteni iz barvnega oblanja tako spretno, da po svoji lepoti prekašajo papirnato cvetje. Mesčani so vprav presenečeni, čeprav tega ne pokažejo, ko povprašajo po ceni teh izdelkov, tako so poceni. Cveti so po 2 din, najlepše srednje

velike butarice po 3 do 5 din. Izdelovalec mora biti že spreten, da tako lepo butarico izdelava v 3 urah. Sam material pa velja najmanj dinar. Lahko si mislite, da ne bo nobeden obogaten s prodajo butaric. Seveda mesčani kljub vsemu barantajo, kajti tudi barantanje je na našem trgu tradicija, in pomisliti je treba, da je letos cvetni tednen zadnji v mesecu.

Propadanje šentjakobskega okraja

Ta okraj sam na sebi nima življenjske sile, ker v njem ni dovolj industrijskih podjetij

Ljubljana, 1. aprila

Da šentjakobski okraj gospodarsko nevdružno propada, je bilo že nekakrat javno ugotovljeno. Skrivati tega res ni več mogoče. Vendar sama ugotovitev, da postaja eden, prejšnje čase najživahnjših mestnih okrajev izumirajoče predmestje, ne more nič spremeniti. Res je težko najti rešitev in je sploh vprašanje, ali je sploh mogoče zavreti propadanje, ki ima globlje vzroke. Kljub vsemu pa moramo najprej spoznati vzroke hiranja, če hočemo vsaj razmisljati, kako bi poživili najstarejši del mesta.

Hiranje šentjakobskega okraja je nedvomno v zvezi z gospodarskim zastojem, ki se je začel v letih krize. Okraj je bil zelo prizadet, ker je izgubil večje industrijsko podjetje, zvonarstvo, ki je bila zaposlovala več desetletij številne delavce. Prejšnje čase je bilo v šentjakobskem okraju tudi mnogo obrtnih podjetij, ki so se pa začela izseljevati, ko so se pojavljali čedalje bolj znaki pojava splošnega prometa. Posledna nesreča je bila, da so zaprli tovarno prav v tem okraju. Bežigravski okraj bo mnogo lažje preobčel ustavitve obratovanja v Strojnih tovarnah in livarnah, kajti tja se čedalje bolj usmerja promet vzdolž Tyrševe ceste. Šentjakobski okraj ni dobil domačih izdelovalcev za izgubljenim podjetjem. V začetku morda še ni bilo tako očitno hiranje, ki zdaj že zavzema oblike naglega propadanja.

Vendar si ne moremo razlagati zastoja v tem okraju s samo izgubo industrijskega podjetja. Zakaj se je začela kazati med obrtniški in trgovski podjetji težnja po izseljevanju? Nedvomno zaradi pojema nja prometa, a tudi zato, ker so poslovni lokali tu po večini zastareli. Promet se pa ni zmanjšal le zaradi izgube tovarne. Šentjakobski okraj je živel v veliki meri od kmetov, ki so prihajali v mesto z Dolenjskega, pa tudi od okoliških, ki so se oglašali tam po opravkih na okrajnem glavarstvu. Ko so se splošne gospodarske razmere med krizo na deželi znatno poslabšale, kmetje niso več prihajali v mesto toliko denarja kakor v prejšnjih časih. Svoj pomen so v veliki meri izgubili sejmski in tržni dnevi. Mnoge trgovnice, ki so živele predvsem od kmetov, so začle kmalu v resno krizo. Trgovci so začeli iskati lokale na prometnejših krajih in prav tako so se začeli izseljevati tudi obrtniki. Zato je nastal še hujši zastoj.

Promet je pa zelo trpel čedalje bolj po cesti vzdolž tramvajске proge pod Gradom tudi iz prometnih, tehničnih razlogov. Dokler v Ljubljani še skoraj nismo poznali motornega prometa, so si kmetje še upali z vozovi vzdolž tramvajске proge v mesto. Zadnja leta je vožnja z živino po Karlovski cesti, Florijanski ulici in Starem trgu v resnici precej nevarna. Pod Trančo se pa kmečki voz sploh ne more srečati s tramvajem. Nevarna ožina je tudi ob križišču Vožarskega potoja in Florijanske ulice. Pomisliti je treba tudi, da je bila doslej Karlovska cesta z delom Florijanske ulice državna cesta ter da je bilo zaradi tega nevarno križišče tudi ob stiku Rožne in Florijanske ulice. Ko je bila popravljena in delno razširjena cesta Za Gradom, jo je začela uporabljati večina kmetov, bodisi, da vozijo blago na živilski trg ali se vozijo po nji v središče mesta. Na sejem pa kmetje z Dolenjskega že prejšnje čase niso hodili po Starem trgu. Za Gradom se tudi vračajo domov ter puščajo šentjakobski okraj ob strani.

Prejšnja leta so nekateri upali, da bo poživitev šentjakobskega okraja znatno pripomogel nov živilski trg na Sv. Jakoba trgu. Tega trga zdaj prav za prav niti ni več, saj nekaj tržnih miz še ne zasluži imena trga. Ko bi bil ta trg tako živahen kakor je šišenski ali vsaj tako kakor viški, bi ne bil brez pomena. Toda gospodinjje se ne morejo navaditi nanj, prodajalci pa tudi ne morejo čakati več let, da jih bodo

gospodinjje opazile na samotnem trgu. Na glavnem živilskem trgu je pač lepša izbira blaga, zato hodijo nanj tudi gospodinjje iz šentjakobskega okraja. S prodajo zelenjave v tem okraju je pa še poseben križ, ker se lahko z njo založijo v trgovinah, razen tega jo nekatere gospodinjje kupujejo od trgovskih in barjanskih zelenjadnic, ki vozijo blago mimo na trg. Sicer je pa v šentjakobskem okraju tudi precej vrtove.

Vzroki hiranja šentjakobskega okraja so torej jasni: okraj sam na sebi nima življenjske sile, ker ni v njem dovolj industrijskih podjetij; trgovski in obrtni lokali so po večini zastareli, a tudi z adaptacijami (ki bi bile seveda tvegane) bi jih ne mogli tako izboljšati, da bi lahko konkurirali lokalom v novejših hišah in na prometnejših krajih; glavna prometna žila bolj zavira promet kakor mu služi.

Kaj bi bilo torej treba ukreniti, da bi vsaj zaustavili hiranje šentjakobskega okraja? O nekaterih zamislih se bomo pomenili prihodnjic.

»Vest« na šentjakobskem odru

Ljubljana, 1. aprila

Šentjakobski gledališki oder ima zdaj na sporedu Anzengruberjevo ljudsko veselico s petjem, »Vest«, ki smo jo pred leti videli že v naši drami. Kdor pozna originalno besedilo tega, tipično Anzengruberjevega dela, je pri vzporeditvi na šentjakobskem odru moral ugotoviti nekatere spremembe. Posamezni dialogi so bili smiselno spremenjeni in nadomeščeni s povsem novimi besedilom, prirojenim menda trenutnemu okusu publike tega odra. Tudi v pevskem pogledu je bilo marsikaj novega, zlasti podkornica vaškega veseljaka in potepuha Zabe, ki jo je prav posrečeno skomponiral g. Bošnjanc. V splošnem so, v primeru z našo dramo, veseloigre podali precej drugače, kar je seveda zadeva režiserja. V dramo smo videli predstavo popolnoma realistično, šentjakobski oder jo je podal bolj karikirano, kar delu prav gotovo ni v prid zlasti, ker se režiser ni strogo držal tega načela pri vseh vlogah. Zaradi tega je scena na Potoški gori popolnoma padla iz okvira sicer skozi in skozi realistično podanega dejanja.

Predstava je bila v splošnem dobro pripravljena in je občinstvu ugajala. Posestnika Nagodeta, ki ga zaradi stalnega prišepetavanja hinavskega svaka Čimžarja, kateremu se je zahotelo bogate dediščine, začena peči vest, je dosti dobro podal Kunter. Izvrsten je bil Battelino kot vtelesen vzbujalec vesti. Imeniten v maski, je bil ponekod preveč hreščec, sicer pa v vlogi dosleden Prav dober in verjeten hlapec Stefan, ki je edini takoj spregledal Čimžarjeve namene, je bil Vizjak. Pevski ni toliko zadovoljil ker mu pač manjka obsežnejšega glasu. Isto velja za novinko Zapolsko, ki se ji duet ni povsem posrečil, a je v ostaiem podala Liziko prav temperamentno in zlasti v izgovorjavi odlično. Izvrstna hišna dekla Reza je bila M. Pugnjeva, novinka, ki napreduje od predstave do predstave. Zabarj v vlogi potepuha Zabe, je imel kot novinec precej težko nalogo, ki bi se menda bolj prilagajala Lavricu. Sceni na potoškem hribu primerno sta odigrala svoji vlogi zadovoljivo Grgruevičeva in Mozer, zasedbi sinov pa nista mogli prepričati. Prav dober voznik je bil Kos.

ZENSKA LOGIKA
— Glej, ljubček, ki si pametnejši od mene, pametnejši pa vedno popusti. Torej mi boš kupil to obleko.

NA POJEDINI
Gosta so vprašali, kako je bilo na pojedini pri znanjih.
— Če bi bila juha tako topla kakor vino, vino staro kakor gos, gos pa tako debela kakor gospa, bi bila to čisto dobra pojedina.

Zamujena pustolovščina

Alfonzo Hernandez Gata:

Bil je čas opoldanskega počitka, ko redko kdo zabloudi v lekarno. In tako je imel mladi pomočnik prost trenutke, da je lahko napisal pismo svoji nevesti v mračnem prostoru, kjer je ogorčen vdihaval njen zatihli, na boleznih spominjajoči zrak.

Upanje na bogato, pustolovsko življenje je bil pokopal že po nekaj dneh bede in lakote v tem skromnem okolju. Kot veča starega rodu, potomec roparskih viteзов, ki so se bili uprli vsem zakonom vsakdanjega življenja, je moral preživljati svojo mladost med pilulami, obliži in zdravili. Priče njegovih pokopanih nad so bili lončki z latinskimi napismi, majhna tehtnica z medeninasto posodico in velika steklenica barvaste vode v izložbi.

On, ki je bil še vedno nezgoden izstopil iz poštnega voza, trdno odločen pretrgati vse vezi in pogumno polastiti se sreče, on ki je sanjal o tem, da bo osvajal s svojim ognjem ponosne, upirajoče se ženske, je potožil zdaj sklonjen nad lekarniško mizo svojo boleščo nevesti, ki je stala duševno globoko pod njim in ki si jo je bil izbral samo zato, ker mu je bilo potrebno neko ljubeče bitje.

Kar je vstopila v mračno lekarno senca. Visoka ženska postava, ki so ji žareli v ušesih, na vratu in na prstih dragulji, je vstopila. Bilo je težko določiti njeno sta-

rost. Nedvomno so pa bila to leta vročih želja in vrtoglavih strasti. Njen mrzlično blede obraz je imel v sebi nekaj velega, obenem je pa bil mladostno živahen. Oči je imela svobodre, ustnice kakor brez krvi, roke dolge in pohotne.

Vse to je opazil mladenič hkratu. Sive oči so se zapile trdo liki jeklo v njegove oči in ko je vprašal prisiljeno nasmejan, kaj želi, je ukazujoče položila kazalec na usta.

— Si sam? — je zašepetala.

— Da. Povejte mi, kaj želite?... Cisto sam nisem. Moj šef je odšel malo prej gori. — In pokazal je na vijugaste stopnice v ozadju lekarnice.

— K svojemu popoldanskemu počitku, kakor vsak dan. Vem to. On je nestvor. Vi ga ne poznate. Zapodil je mladega moža, ki je bil tu pred vami... Ali ste strahopetni? Castihlepni? O, ko bi le bili! Če imate radi denar, ga vam dam... toliko, da bi ga tu vse življenje ne zaslužili...

Toda... ne glejte me tako. Ali me smatrate za blazno? Res sem malo blazna... Da sem mogla priti sem, sem morala reči, da grem k spovedi in z zlatom podkupiti kočijaža, ki so ga bili podkupili že drugi... Ah, vi ne veste, kaj je to: hrepetati, zaleteti si nekaj — z vsakim živcem, z vsem srcem! Bodite dobri, velikodušni, ali pa ne bodite dobri, toda dajte se kupiti... Za stvar, ki je vam lanski sneg, vam dam sebe, svoje dragulje in tale denar... vse, vse! Ne morem se proti te-

mu boriti! Zlepa ali zgrda! Morate mi dati to!

— Toda kaj? — je vprašal mladenič prestrašen in zbeگان po strastnih besedah pred njim stoječe žene.

— Zmožna bi bila ropati in moriti, da ubiti vas! S tole iglo, ki je v obupančevi roki hušje orodje od bodala. Nikar se ne ustrašite: bodite dobri in tudi jaz bom dobra. Tame je tisto, kar hočem, v tretji steklenici, v stekleni omari. Dajte mi tisto steklenico, potem pa storite z menoj kar hočete. Dam vam ključ, da boste lahko prišli ponoči k meni... Ali se boite? Strahopetneži! Razumite vendar. Živim v pravem peklu... Zame pomeni morfij zrak... vodo... sonce... več, nego vse to skupaj. Razumete? Zdravniki, ki mi ga je predpisal, je umrl, mojva rodbina, sovražna meni, mi je pa ukradla ta recept in preganja me. Pravijo, da me hočejo izlečiti, toda v resnici me hočejo ubiti. Dajte mi ga vsaj malo za danes... Nične ne bo ničesar zvedel. In bogati postanete. Jaz bom pa vaša sužnja, vaša ljubica.

Govorila je naglo, strastno. Gledala mu je naravnost v oči in z rokami se je krčevito oprijemala roba mize. Čutil je njen žgoči dih in njegove oči so objemale njene bujne prsi. Zena je menda smatrala izraz njegovega obraza za dvom in nezaupanje, zato je pripomnila ognjevitvo:

— Tu imate ključ... Če bi kdo opazil, da steklenica manjka, preskrbite drugo. Nične vam ne more ničesar dokazati... In za to, kar vam dam, pogledajte sami, največ-

ji bankovci... Razen tega, saj vendar veste... Vse, kar boste hoteli od mene. Sem bogata plemkinja... Hitro, čas hiti in ta prokleti stari bi mogel priti doli.

Čas je hitel, toda nema osuplost iz potez mladeničevega obraza ni izgubila. Zena je nestrpnost silila vanj.

— Torej mi nočete dati tega zdravila... Mar ne vidite, kako trpim? Pustite me naprej, sama si ga ugrabim. Meni je vseeno. Ne branite mi, odprite mi pot k tej sreči! Oh!

Dočim je ena njena roka segla po njegovem vratu, je druga zaprla vrata. Njene je klekne oči so dobile morilni izraz.

Tedaj so se pa pojavile na najvišji stopnici vijugastih stopnic okorne moške noge.

Mladenič je začutil pet boleznih pritiskov na svojem grlu, omamila ga je ogenj srditih pogledov, videl je, kako so se naglo odprla vrata in kako je smuknila senca skozi nje. Trenutek je stal kakor vkočan med zvenketajočimi steklenicami v poltemnem vonju, ki se je polagoma izgubljal v smradu po zdravilih.

— Kaj je hotela? — je vprašal lekarnar.

— Morfij, kaj ne?

Mladenič je prikimal. Do sapa še ni bil prišel. Tedaj je pa jel pripovedovati lekarnar, kako se je prebudil in kako se je nenkrat oglašil v njem sum, ki ga je napotil, da je vstal in odšel doli. Že pred leti je malo manjkalo, da ni prišel njegov vestni kolega po krivdi te žene v ječo. Lekarnar je dejal, da je sicer ni nikoli videl,

da pa ve, kdo je. Neizmerno bogata in lepa dama iz visokega plemiškega rodu...
Se dolgo je govoril stari gospod o lepi ženi, ki se ni bala nobene nevarnosti, kadar je šlo za nasičenje njene strasti. Ta dogodek je prinesel končno tragičen zvok v vsakdanjost obližev in zdravil.

Ko je bil naval besed izrpan, je sedel stari v pleteni naslanjač in nadaljeval prekinjeno spanje. Mladenič je za zopet potožnil iz skrivnega predalčka svoje načeto pismo, ozrl se je na lončke z latinskimi napismi in steklenico z barvasto vodo, potem se je pa jel v velikih črkah pritoževati čez krivično usodo, ki je prikovala k tej zakotni lekarni njega, rojenega za pustolovsko življenje.

Globok mir in tišino je motilo samo smrčanje starega in škrpanje peresa, s katerim je mladenič pisal. Kar so se odprla vrata na ulico. Oba moža sta planila pokonci.

— Prosim za real žgane magnezije.

Ne, to ni bila ona! Prišel je bil navaden človek po navadno zdravilo za vsakdanjo bolezen.

Ko je odjemalec odšel, je omahlila od spanca omamljena lekarnarjeva glava zopet na naslanjač in mladenič je jel znova pisati: Sovražim življenje v tem mučnem mlinskem kamnu. To sploh ni življenje, to je životarenje. O, ko bi usoda še enkrat... Toda usoda drugič ni več stopila v njegovo življenje. Burno pustolovščino je bil za vedno zamudil.

Edgar Wallace je bil lahkomišeln in zapravljiv

Dočim je zapustil Dickens lepo premoženje 100.000 funtov šterlingov, je ostalo po Wallaceu 140.000 funtov šterlingov dolga

Edgar Wallace

V Londonu pri Heinemannu je izšla nedavno knjiga Margaret Laneve o Edgarju Wallaceu. To je poskus naslikati življenjski in literarni profil enega najplodnejših pisateljev detektivskih romanov današnje dobe. Njegova nedavna smrt ni vplivala na zanimanje čitateljev in filmskih režiserjev za njegovo obsežno literarno delo. Pisateljica, zapeljana po nekaterih vmanjih skupnih znakih, primerja Wallaceovo usodo in njegovo kariero z Dickensovo usodo. Oba sta bila plodna pisatelja, oba sta s svojimi deli mnogo zaslužila, samo s to razliko, da je bil Dickens dober gospodar in je zapustil lepo premoženje 100.000 funtov šterlingov, dočim je ostalo po Wallaceu 140.000 funtov šterlingov dolgov.

Wallacova mladost je bila trša od Dickensove. Dickens je imel bančni konto že v času, ko je imel Wallace še skromne

dohodke kot uradnik Zdravniške zbornice. Tudi z vlogami sta gospodarila vsak po svoje. Wallace je lahkomišeln zapravljaval denar. Dickens je pa pridno varčeval. Wallace je pisal hitro in hitro je svoja dela tudi prodajal. Bil mu je ljubši denar na dlani, nego večji zneski v bodočnosti. Včasih je prodal rokopis knjige izpod 100 funtov, čeprav bi mu bile vrgle tantjeme mnogo več. Pisal je o življenju na dirkalni progi kot najboljši strokovnjak, toda vse stave na dirkah je izgubil. Bil je ljubitelj razkošja. Včasih je kupil komad pohištva, čeprav je že imel doma skoraj enako pohištvo. Tudi podpore, ki jih je dajal svojim prijateljem, so izvirale samo iz njegove nekritične zapravljivosti.

Denar so je topil v njegovih rokah kakor med. Potreboval je več denarja, nego ga je mogel sprosti zaslužiti. In večkrat je moral prodati celo obleko, da je prišel do gotovine. Tisti, ki so Wallace poznali, so trdili, da je bil v svoji lahkomišelnosti bolj podoben Dumasu, nego Dickensu. Pa niti Dumas ni znal tako slepo zapravljati denarja. Margareta Lane piše, da je Wallace zato tako hitro pisal, ker mu je bil vedno potreben denar. Vsa svoja dela je diktiral, imel je diktafon in hitrost, s katero je delal, je sčasoma narasla tako, da so bili njegovi intimni prijatelji že v skrbeh zanj. Sir Patrick Hastings, ki se je mudil nekoč na počitnicah v Chalklandu, kjer je imel Wallace vilo, je bil priča, kako je diktiral obsejni roman »The Devil Man«. To je trajalo samo od petka zvečer do ponedeljka jutraj. Gost je debelo pogledal, ko je Wallace smeje pripomnil, da to ni bilo nobeno posebno delo. Po takem delu je pa spal dva dni nepretrgoma.

V zvezi s to knjigo je objavil neki londonski list zanimive spomine. Ko je neki kritik nekoč očitil Wallaceu, da je značaj nekega junaka v romanu trikrat bistveno izpremenil najbrž zaradi svoje naglice, je Wallace prijazno, toda prepričevalno od-

govoril, da tiči vzrok drugje. Baje se je zgodilo to, ker je delal takrat prepočasno. Wallace je trdil, da je mnogo razmišljal in tako je pozabil na poteze v značaju svojega junaka.

Wallace je spal malo. Menda še ni bilo na svetu pisatelja, ki bi bil duševno toliko vzdržal kakor on. Frenapetost je bila tudi krivca, da je prezgodaj umrl. Podlegel pa ni jetiki, kakor se je prvotno govorilo, temveč sladkorni bolezen. Spanec je namreč preganjal s čajem, ki ga je popil zelo mnogo in biti je moral zelo sladak. Angličji trdijo, da je moral Wallace prezgodaj v grob zaradi težkega življenja v otroških letih. Samo siromaken, trdega življenja vajen otrok, vzljubi razkošje in denar tako, kakor vidimo to pri Wallaceu. Taki otroci navadno ne znajo ravnati z denarjem, če jim ga sreča nenadoma in v izobilju nasuje v naročje.

Charles Dickens

stara leta v bolnice z nočujo, v resnici bolno srce. Zdravnik bi moral v takem primeru starejšim ljudem temeljito preiskati zlasti srce.

Zaradi žab ustavljen promet

Nedavno so morali za nekaj dni zapreti cesto pri Bentley v Angliji, na kateri je bil ustavljen ves promet. Vzrok je bil menda edinstven na svetu. Cesto so morali namreč zapreti zaradi preseljevanja žab. Ob cesti je skopan globok jarek, kjer se je zaredilo v močvirju na stotisoče žab. Prebivalci vasi ob cesti so zadnja leta opazovali, da se množe žabe v jarku tako hitro, da jim je jelo primanjkovati hrane. Zato so pričakovali, da se bodo razlezele po travnikih in vrtovih. In že so se pripravljali, kako bi jih zadržali in vsaj deloma pokončali.

Zabe so pa same rešile ljudi teh skrbi. Kakor da jih vodi višji čut, so se razdelile v dve skupini. Močnejšo skupino so posiale v emigracijo v ribnik, ležeč nekaj sto metrov daleč na drugi strani ceste. Zabe so se razdelile v več majhnih skupin in v enakih presledkih so se selile čez cesto v ribnik. In zato so morali promet na cesti ustaviti, ker zaradi množice žab ni bilo po nji mogoče niti voziti, niti hoditi.

Nova kitajska provinca

Po vesteh kitajske poročevalske službe je bila v začetku letošnjega leta ustanovljena v vzhodnem delu Tibeta nova kitajska provinca Sikong. Ta nova provinca, ki mejni na vzhodu na provinco Sečuan, na zapadu pa na Streho sveta — Tibet, meri 472.704 km², ima pa samo 3.000.000 prebivalcev. Na 1 km² pride torej povprečno 6,3 prebivalcev. Prebivalstvo se preživlja večinoma z lovom na divje zveri, ki jih je v tej deželi vse polno. Nova provinca Sikong je tudi zelo bogata na rudninah, katerih pa še ne izkoriščajo.

Pri vsem naravnem bogastvu je pa življenje v Sikongu težko in nevarno zaradi mnogih bolezni. Nekatere bolezni so silno razširjene, zlasti koke, trahom, jetika in gobavost. Zato posvečajo oblasti veliko pozornost organizaciji zdravstvene službe. V glavnem mestu provincе Sikongu so zgradili moderno opremljeno bolnico. Bolnice imajo tudi mesta Kanling, Tehke in Pahal. Razen tega ima Sikong več potujočih ambulanc, tako da je vsaj za silo poskrbljeno za zatiranje nevarnih bolezni.

O, ta telefon!

O telefonu kroži vse polno anekdot. Seveda so pa praktične prednosti telefona mnogo večje od njegove humoristične strani. Telefonskega humorja je vedno več, narasča menda sorazmerno s številom telefonskih postaj.

Ali imate doma telefon? Dobro, če ga imate, lahko pokličete kogarkoli in naročite karkoli, ne da bi morali pri blagajni čakati ali dolgo in naporno pogajati se s prodajalcem. Lahko tudi sporočite gospodu sefu s pojemajočim glasom v pisarno, da vas je pravkar napadla hripa. Hujše je pa, da lahko recimo vaša boljša polovica o polnoči telefonira v kavarno:

— Prosim vas, kako dolgo bo še trajala ta odborova seja?
— Kakšna odborova seja?
— Kakšna, kakšna... odborova vendar. Tista, ki je ta teden pri vas že tretjič.
— Oprostite, gospa. Pri nas je bila samo ena seja zadnjič pred dobrim mesecem in takrat je vaš mož že pred deveto dejal, da se mu mudi domov.

★
Zapojte telefon: — Halo, halo tu Pavel!
— Kaj si res ti, Pavel? Zelo me veseli, da si se oglašil. Tu Peter.
— Zdravo, zdravo, seveda sem jaz.
— Čuj, prijatelj, posodi mi no sto din.
— Halo, zelo slabo se sliši. Kaj praviš?
— Da bi mi posodil stotak.

— Ta vražji telefon... Niti besedice ne razumem. Je že zopet pokvarjen, kakor vedno.

Kar poseže v pogovor gospodična v centrali in zakliče z zvonom glasom:

— Saj se prav dobro sliši. Jaz razumem vsako besedo.

— Pa mu posodite vi stotak, če tako dobro razumete vsako besedo, — zagodrnja Peter in odloži slušalko.

TEŽKA POGAJANJA

— Obžalujem gospod, ne morem vas pustiti k ravnatelju, ima namreč težka pogajanja.

— Saj sem vendar videl, kako je šla k njemu neka dama.

— Da, njegova žena.

STRAŠNO
— Vašega ženina išče policija. Njegova fotografija je v vseh listih. To je grozno.

— Bežite no, v resnici je mnogo lepši.

Tetanus bo kmalu premagan

Važno odkritje ameriškega epidemologa W. M. Firora

Izmed zahrbitnih bolezni, ki njihovi povzročitelji, drobni mikrobi, potrpežljivo preče, kdaj se odpre dostop v človeško telo, je tetanus ena samo napol ukročenih bolezni. Njen povzročitelj, bacillus tetani, prebiva v zemlji, v gnoju, v blatu mnogih živali, pa tudi na zarjavelih žeblih in podobno. Kadarkoli se mu nudi možnost prodreti skozi kožo, kjer je nastala ranica, se je brž posluži in se naseli v telesu. Približno teden dni se pripravljaja na napad, inkubira se, kakor pravimo. Priprava obstoja v tem, da se bacil razmnožuje in proizvajaja strup, mnogo hujši od strihnina. Obenem se začno pojavljati na napadenem človeku pri zunanji znaki bolezni. Najprej otrpne vrat, za njim čeljust okrog rane se pojavijo krči, pozneje se spahi obraz v strahoten nasmeh, vse telo se skrivi v krčih in tri četrtine napadenih ljudi v teh krčih umre.

Naslo se je sredstvo proti tetanovemu strupu ali toksinu v protistrupu, v antitoxinu. Če vbrizgamo takoj potem, ko se je človek ranil, v telo antitoxin, se toksin z njim nevtalizira in proces bolezni se ustavi. Če pa okuženi človek ne dobi injekcije pravčasno, mu ne pomaga dosti. Odpove pa povsem, čim pridejo bacili v srednje živčevje. Tu je torej znanstveni problem. Zakaj postane antitoxin neučinkovit, če je napaden živčevje? Mnogi farmakologi in internisti so reševali ta problem, med njimi tudi epidemolog Johns Hopkinsove univerze v Baltimore v Zdru-

ženih državah W. M. Firor. On je proučeval tetanovo zagonetko na psih. Vbrizgaval jim je različne doze tetanovega toksina v kri ali pa neposredno v živčni sistem, v hrbtnični mezej. Potem je pa dodajal različne velike doze antitoxina.

Ugotovil je, da se so pojavili vedno najhujši krči, kadarkoli je vbrizgnil toxin naravnost v hrbtnični mezej. Ti krči so se končali s smrtjo tudi če je dodal naravnost v kri stokrat večjo dozo toxa, kakor je teoretično potrebna, da se toxin nevtalizira. In ugotovil je tudi, da je neposredno v živčni sistem vbrizgani toxin neprimerno hujši od toxa, vbrizganega v žile. To pomeni, da lahko antitoxin napade tetanov toxin, dokler nima časa priti v hrbtnični mezej in ga nevtalizira tako, da se bolzen ustavi, čim pa pride toxin v hrbtnični mezej, se mora z njim nekaj zgoditi, mora se bistveno izpremeniti, najbrž v nov strup, proti kateremu je dosejani antitoxin brez učinka.

Ta ugotovitev je postala dr. Firorju izhodišče za nadaljnje proučevanje, o katerem je nedavno poročal na sestanku internistov v Rochesteru. Iz njegovega poročila siedi, da se mu je posrečilo sestaviti že več bolj ali manj učinkovitih preparatov novega, drugega antitoxina, s katerim se da učinkovito na drugi strup toxa, ki prodre šele v živčni sistem. In tako vse kaže, da bo kmalu premagana ta strašna bolezen tudi v njenem poznejšem štadiju, ko je bila doslej neozdravljiva.

Nedostopni Prestol bogov

Šesta ekspedicija na Nanga Parbat — Pripravljajo jo zopet Nemci

Vzpon na Nanga Parbat

Po skupini nemških plezalcev Schwadererja, Groba in Paidara, ki so odptovali iz Antwerpna v začetku marca, da znova naskočijo najlepšo goro sveta Siniohlo, se pripravljaja nova ekspedicija za naskok na Himalajo. Ta ekspedicija si je za nadela mnogo težjo nalogo. Proučiti in pripraviti hoče naskok vzpona na Nanga Parbat —

Prestol bogov, visok precej nad 8.000 m. Ta gorski orjak je kljuboval še vsem plezalcem, še nikoli ni stopila človeška noga na njegov vrh.

V začetku aprila krene iz Nemčije druga skupina plezalcev pod vodstvom Monakovca Karla Bauerja. Ta skupina je namenjena na raziskovalno ekspedicijo. Do prihodnjega leta naj bi pripravila vse potrebno za naskok na Nanga Parbat, ki ga naskakujejo drzni plezalci že od leta 1895. Angličji, ki smatrajo za zadevo svoje časti povzpeti se na najvišjo goro angleškega imperija Mount Everest, so prepustili Nanga Parbat Nemcem. Ti so izgubili na njem že več svojih najboljših plezalcev. Leta 1934 so našli tragično smrt na povratku s izjalovljene ekspedicije Merkel, Welzenbach in Wieland s šestimi nosači v snežnem metehu. Predlanski je zasul snežni plaz v spanju šest nemških plezalcev in devet nosačev.

Letošnja ekspedicija ima nalogo proučiti vprašanje, koliko je resnice na domnevi, da ima največ izgledov na uspeh vzpon po najkrajši in dozvelno zelo težki poti, po strmem Diamalskem boku Nanga Parbata, po katerem je leta 1895 plezal Anglež Mummery, prvi, ki je naskočil Nanga Parbat. Po posmetih iz letala so sklepali, da je bila sodba, da od te strani vzpon ni mogoč, nekoliko preuravnan. Če bo Bauerjeva ekspedicija potrdila to domnevo, krene prihodnje leto na pot nova velika ekspedicija. In ta bo poskusila po omenjeni poti doseči vrh gore v oblakih, po katerem je hrepenelo že toliko drznih plezalcev, ki pa so označili pot do njega s svojimi grobovi v Ratiotskem ledeniku.

Tajne londonskih trgovcev z mamili

Ameriško mamilo marihuana — Stroge kazni za tihotapec mamil

BCD klub je nekje v zapadnem delu Londona. To je ena izmed tucatov zakonitih, zakajenih krcem, kamor zahajajo bogataši in siromaki, zločinci in pošteni ljudje. Vse veže ena skupna vez — to so žrtve strasti, ki ji je podlegel tudi Sherlock Holmes. V zakajenem ozračju plačas dva funta za užitek piti pravo šampanjsko vino, po okusu podobno moštu, natakano iz steklenice, ki je na nji prvovrstna značka. Tu se zbirajo belokožci in zamorci. Če po kimas bledemu, izčrpanemu mladenčju v kotu, ti proda v sosedni sobi škatlico »reefers«. Za funt dobiš pet komadov, je pa mnogo ljudi, ki so srečni, če morejo toliko plačati.

Reefers so cigarete, izdelane iz marihuane. Marihuana je priljubljeno ameriško mamilo. V Ameriki so že večkrat zasačili tudi vojake, ki so kadili te cigarete. Cela polja marihuane so našli na parceli pri Brooklynu in zamorci iz Harlemu jo zelo radi uživajo. Človek, ki uživa marihuano, postane zelo vesel. Kadilec ima občutek, kakor da je popil več časa najboljše whiskyja. Izkušen kadilec nikoli ne odide takoj po kaji na ulico, ker vpliva marihuana na oči tako, da bi se lahko človek kam zaletel ali pa padel.

Če pa hoče kdo uživati heroin, morjati ali hasiš, tedaj stvar ni tako enostavna. Tu so potrebni tajni sestanki, izmišljena imena in razni triki. Trgovina z mamili je draga, ker je potreben velik štab agentov in pomočnikov. Funt heroina stane pri producentu 10 funtov, tihotapec ga dobi za 70, agentu ga proda še dražje, a odjemalec mu mora plačati zanj 200 funtov. V Angliji sami se mamila ne izdelujejo. Zato jih morajo vtihoapljati. Včasih si pomagajo tihotapci z letali, navadno pa vozijo mamila s pamiki po Temzi. V prejšnjih časih je bilo to lahko. V temni noči se je eklonila postava čez ograjo na parknu in vrgla v vodo zavojček v nepremičljivem plenu. Ledja je

mirno vozila mimo, kakor da se ni nič zgodilo. Na vodi je pa plaval steklenica in samo pomočniki tihotapev na bregu so vedeli, da steklenica samo označuje kraj, kamor je padel zavojček.

Policija je sicer prišla na ta trik, toda tihotapci so si znali pomagati. Zavojčke so obtežili z velikimi kosi soli. Tako so se zavojčki najprej potopili, ko se je pa sol stopila, so priplavali na površje. Pa tudi to so že zastarele metode tihotapev. Pred 50 leti je bila trgovina z mamili še svobodna. London so zastrupljali z njimi zlasti Čang, znan tudi pod imenom »zolti Napoleon« ter njegova pajdaša Eddie Manning in Monte Cohen. Zdej so angleške oblasti trgovino z mamili zelo učinkovito omejile. Izdan je bil namreč zakon, po katerem so kaznujejo trgovci z mamili do 10 let robije in z denarno globo do 1000 funtov šterlingov. Navzlic temu je pa imela policija predlanski v evidenci še 29 trgovcev z mamili.

SREČA V NESREČI

V predmestju je izbruhnil požar in zajel dve trgovini. Drugo jutro se srečata dva ženi in pomenkujeta se o požaru.

— Hvala bogu, da je šlo vse po sreči, — pravi prva, — in da požar ni zajel krojaške delavnice na vogalu. Pri krojaču so namreč hlače mojega moža, ki tega ne ve.

STRAŠILO

— Ali so v tem starem gradu tudi strahovi? — Trenutno ne, gospa se je odpeljala v mesto.

SLABO JE PONOVILO

— Julči, pojdi h gospe ravnateljici in reci ji: Moja mama se lepo opravičuje, da ne more priti drevi v prijetno družbo, ker se ne počuti dobro.

Julči pride h gospe ravnateljici in pravi: Moja mama se opravičuje, da ne more drevi prijetno priti, ker se v vaši družbi ne počuti dobro.

„Bushido“, tajna japonskih uspehov

Moderni duh samurajev — Vojna oče ustvarjanja in mati kulture

Japonski cesar Hirohito

Še pred 80 leti je bila Japonska fevdalna država, ki ni imela nobenega vpliva na zunanji svet. Zdej je pa to mogočna velesila, ki izteguje svoje roke po vsem Daljnem vzhodu. Kako je mogla Japonska tako zelo napredovati? V razmeroma kratkem času, ko je prišla Japonska v stik z zapadno civilizacijo, je organizirala veliko armado. Japonska vojska je napravila na zapadni svet vtis, da jo vodi poseben duh, ki ga zapadne vojske pogrešajo. In res je japonska vojska prežeta s tem duhom od zadnjega vojaka do najvišjega častnika. Ta duh se imenuje bushido.

Izraz »bushido« je sestavljen iz kitajsko japonskih izrazov wu (bu), kar pomeni vojski, dalje shih (shi) — bojevnik in tao (do) — pot, način. Toda med sedanjim duhom bushido in bushido starih srednjeveških samurajev je velika razlika. Ta posebna kasta bojevnikov je nastala po dolgih bojih med plemidnimi plesemi od 10. do 17. stoletja. Sčasoma je dobila Japonska posebno vojaško kasto, ki je imela tudi svoje zakone in je bila tako vzvišena nad drugimi prebivalci. Njena moralka, moralna nesentimentalnih bojevnikov, je postala temelj bushida, japonskega mita.

Sčasoma je bushido izgubil svoje čisto filozofsko lice ter postal moralen zakon vse Japonske. Japonski cesar je nadnaravno bitje, ker je absolutno kreposten in vzvišen nad vsemi človeškimi izkušnjavi, ta-

ko da ne more storiti za svoje ljudstvo nič slabega. Nauk bushido, sionč na tej cesarjevi nadnaravnosti, se poučuje na šolah, da postane temelj zvestobe vladarju in da se razširi ideja, da je Japonska dežela samurajev. Najtežje je bilo zanesti nauk bushido v vojsko, obstoječo zdaj iz slojev, ki so bili prej izključeni od vojaške službe. Ta proces je bil zaključen s slovečo naredbo z dne 4. januarja 1882. To knjižico, ki je postala sveto pismo japonskih vojakov, nosi vsak vojak vedno sboj. Japonska zmaga v rusko-japonski vojni je še bolj povzdignila idejo bushida.

Zdej ta ideja ne vlada samo na Japonskem, temveč se je razširila tudi drugod po svetu. Japonska vlada podpira z vsemi sredstvi razvoj tega samurajskega duha. Vojaške vežbe po šolah so pod vodstvom vojnega ministarstva, ki izdaja tako zvrne »namadne pamflete«, kjer se govori o vojni, ki da je oče ustvarjanja in mati kulture. Največji podporniki militarizma so pa organizacije Odo Gikai (društvo cesarske pot) Kokuhonsha Dai Nippon Botokukai (društvo vojaške kreposti velike Japonske) in še mnoga druga. Militarizem podpira tudi teroristične organizacije, med njimi tudi Društvo Be'lega volka, ki hoče urediti vsa socialna vprašanja z grobo silo v duhu pravičnosti in samurajskega viteštva.

Moderna ideologija bushida je zgrajena na ideji, da ima Japonska božje poslanstvo, ker je dežela samurajev z vsemi njihovimi vrtilinami in krepostmi. Da je ideja bushida močna, se vidi po mobilizaciji vsega japonskega naroda. Japonec se nikoli ne vpraša, zakaj in čemu, ker je trdno prepričan o plemenitih nagibih svojih vladarjev. V dnevniku na bojišču padlega japonskega vojaka čitamo: »Dolgo sem čakal, kdaj napočim dan, ko se bom lahko odlokal pred svetom. Ta dan je končno napočil. Usodo svoje domovine nosim na svojih ramenih. Ne pričakujem, da bi se vrnil.« — Japonski častnik, ki je bil ranjen in ujet, se je ustrelil. Znano je, da je japonski vojak edini na svetu, ki se smrti ne boji.

Korenine bushida segajo do same ustanovitve Japonske in zanimivo je, kako bi služila ta ideja za zedinjenje vsega japonskega naroda v mejah Japonske. V bushidu je tudi pojasnilo zagonetke japonskih uspehov v mednarodni politiki in na bojnih poljanah.

Nemški zdravniki o boleznih krvnega obtoka

Zanimiva predavanja o poapnenju žil in njega povzročiteljih

V Wiesbadenu je bil oni dan otvoren kongres nemškega društva za interno medicino. V prvih dveh dneh je sodelovalo na kongresu tudi društvo nevrologov in psihijatrov. Otvoritvenemu govoru prof. dr. Pettea iz Hamburga so prisostovali tudi zastopniki državnih oblasti, nacional-socialistične stranke, vojske in policije. Ciklus predavanj je otvoril prof. dr. Aschoff s predavanjem o arteriosklerozi. Za njim je govoril prof. dr. Frey iz Berna.

Na obeh predavanjih je razvidno, da je poapnenje žil posledica sika mnogih činiteljev, med katerimi igrajo važno vlogo dedni in činitelji iz vpliva okolice. Ti činitelji imajo velik vpliv na hitrost in razvoj te bolezni. Izmed zunanjih činiteljev je treba zlasti opozoriti na vpliv nikotina in alkohola. Večina zunanjih činiteljev povzročata krčevito zoženje žil in s tem osiabelost žilnih sten zaradi njihove prevelike napetosti. In prav prevelika napetost, ki jo morajo prenesti žilne stene

pri svojem krčevitem zoženju, ima za posledico hitrejšo poapnenje žil. Naj bo vpliv zunanjih činiteljev kakršenkoli, dejstvo je, da ima krčevito zoženje žil za posledico poslabšanje dotoka krvi v omenjene dele telesa.

Prof. dr. Spatz iz Berlina je govoril o možganskih izpremembah, ki se pojavljajo pri ljudeh, trpečih na slabem krvnem obtoku. Njegovo predavanje se je nanašalo v prvi vrsti na kap. Prof. dr. Westphal iz Hannoverja je opozarjal na to, kako so druge bolezni krvnega obtoka, kakor glavobol, migrena, prehodna okrnitev in podobno, odvisne od zunanjih činiteljev, kakor je vreme, in pa od osebne bolnikove konstitucije. Te bolezni se dajo lečiti z izpremembo diete in s kopalniškim lečenjem. Tudi profesorja Schultz in Bostrom sta govorila o razmerju duševnih motenj do bolezni krvnega obtoka. Zanimivo je bilo dalje predavanje prof. Volharda iz Frankfurtu, ki je dokazoval, da imajo mnogi bolniki, prihajajoči zlasti na

Vodnikova družba stalno napreduje

Občni zbor ene najmočnejših in najvažnejših založb med Slovenci

Ljubljana, 1. aprila. Vodnikova družba, ki izdaja dobro ljudsko knjigo, se je v razmeroma kratki dobi svoja obstoja uvrstila med najmočnejše in najvažnejše založbe med Slovenci. Danes so knjige Vodnikove družbe najbolj priljubljene knjige med najširšimi sloji slovenskega naroda. Vsako leto vodstvo družbe s srečno roko izbira, po več knjig lepovslovne in poljudno znanstvene vsebine. Vodnikova družba pa je postala že nepogrešljiva v večini naših naprednih kmečkih in meštanskih hišah.

Včeraj je družba imela svoj letošnji redni občni zbor v klubski sobi Zvezde. Predsednik ravnatelj Rasto Pustostemšek je pozdravil navzoče in v svojem govoru ohrat prizadevanja družbe, niene smotre in pomen v slovenskem založništvu. Zborovalci so z navdušenjem odobrili sklep, da bo Vodnikova družba v spomin petletnice smrti Viteškega kralja Aleksandra I., Zvezditeža razpisala literarno nagrado v vrednosti 5000 din. Predsednik je nato počastil spomin prvega knjižnega referenta Vodnikove družbe pokojnega prof. dr. Ivana Laha. Tajnik dr. Pavel Karlin je poročal o notranjem poslovanju družbe. Tajništvo je imelo obilo posla. Blaznjak Milan Sterlekar je prečital poročilo o stanju blagajne, gospodar prof. Ivan Vrhovnik pa je ohrat organizacijski razvoj družbe. Z največjim veseljem so zborovalci vzeli na zna-

nje, da Vodnikova družba stalno napreduje. V preteklem poslovnem letu je družba imela 155 ustanoviteljev in 13.470 članov, skupaj torej 13.895 članov. Število članov je v primeru s predlanskim letom naraslo za 466. Zelo zanimivo so bili podatki ki jih je prof. Vrhovnik sporočil. Glede razširjenosti članov družbe v različnih krajih Slovenije. Ljubljana je nima toliko članov, kakor bi jih morala imeti glede na število prebivalstva in kot kulturno središče Slovencev. Odbor bo v bodoče povsotil vso pozornost širjenju članstva v Ljubljani. Poverjenikov je imela družba v preteklem poslovnem letu 487, število priča, da se je Vodnikova družba zasedala v resnici med narod. Odbor je izrekel poverjenikom pohvalo.

Za prihodnje leto bo Vodnikova družba izdala kakor običajno zelo priljubljeno Vodnikovo pratio, povest Ivana Albrehta »Nobov žari« in poljudno znanstven in poučni spis specialista dr. Hafnerja »Bolezni v ušesih, nosu in grlu«. Naknadno bo objavil avtor in naslov četrte lepovslovne knjige.

Ravnatelj prof. Fran Jeran je predlagal razrešnico s pohvalo vsem odbornikom, predlog je bil soglasno sprejet. Članarima ostane nespremenjena. Pri volitvah so bili izvoljeni vsi dosedanja člani odbora, v nadzorstvo pa je bil izvoljen na novo odvetnik dr. Oton Fetičih.

težkih in nevarnih prilikah pred 30. leti, obrodila bogate sadove in da to njivo, ki rodi te sadove narodne kulture in prosvete, današnja mladina, zbrana v sokolski družini, skrbno neguje in obdeluje, da jo zapusti potomcem v zgled, kako se služi narodu in domovini.

Sokolski gledališki družini v Trbovljah k njenemu 30-letnemu delovnemu jubileju naše iskrene čestitke z željo, da bi bilo tudi bodoče delo za kralja, narod in velično Jugoslavije kronano z najlepšimi uspehi.

Dve akademiji Sokola I na Taboru

Ljubljana, 1. aprila. V proslavo obstoja Jugoslavije priredi naš agilni Sokol I drevi ob 20. in jutri ob pol 16. telovadna akademiji, ki bodo na njih nastopili vsi društveni oddelki. Nocojšnja akademija bo nudila vsem posebnikom izreden užitek, saj smo od nekdanj navajeni, da so bile vse točke vedno temeljito pripravljene. Občinstvo bo občudovalo krasne sestave prostih vaj, ki odgovarjajo sedanjim dobim, dalje vaje na drogu, bradji in na konju, ki bodo z njimi nastopili člani. Tudi članice se bodo gotovo postavile s svojimi vajami na dvojniškov bradji. Prav tako pa bosta zadivila s svojimi vajami, kakor doslej vedno oba naša naraščaja. Ker vlada za nocojšnjo akademijo veliko zanimanje, vabimo sokolsko članstvo in prijatelje društva, da si že popoldne nabavijo vstopnice v društveni pisarni.

Astrologi o aprilu 1939

Tudi april bo baje zelo kritičen mesec - Ugodni dnevi se prično žele 20. aprila

Napovedi astrologov za mesec marec so se v presenečljivi meri uresničile. Napovedal je za prejšnji mesec izredno kritične dogodke in te smo tudi doživeli. Že dolgo ni bila Evropa tako razburjena kakor v letošnjem marcu. Katastrofalna konstelacija med Soncem in Neptunom, ki je kazala na izredne dogodke, se je stvorila dne 13. marca, baš okoli teh dni je bil monarkovski sporazum postavljen na glavo, vodilni možje velikih držav so izjavili, da je treba odsej temeljito preusmeriti zunanjo in notranjo politiko.

Zal tudi za april 1939 napovedi astrologov niso boljše kot so bile napovedi za marec. Tudi april lahko šteje mo med kritične mesece l. 1939. Sonce, Merkur in Saturn se premikajo v znamenju ovna, ki mu je vladar Mars, planet energije in nasilja. Sonce prekrži pot Merkura in pot Saturna. V znamenju rib se srečata Venera in Jupiter, ki sta obenem v kritični opoziciji z Neptunom. V zadnji tretjini aprila pride Mars med Urana in Neptuna, Saturn med Jupitra in Urana. Taka planetarna konstelacija ima v splošnem negativne učinke, kaže na razdore, nasilna dejanja, na uničevanje gmotnih dobrin.

Mesec april se prične z aspektom, ki se pojavi med Jupitrom in Neptunom dne 2. aprila. To je najvažnejši aspekt v mesecu in odločilen za dogajanje skoraj do začetka maja. Konstelacija je kritična, kakor ona dne 13. marca. Opozicija med Jupitrom in Neptunom se stvori samo vsakih 12 ali 13 let. Astrologi so o njej poročali dne 9. januarja l. 1914 in potem še 18. aprila l. 1926. Letošnja konstelacija je, tako, da stoji Jupiter v znamenju rib, Neptun pa v znamenju device, zato kaže aspekt na revucijo ali na večjo prirodno katastrofo. Citati utegnemo vesti o potresu, povodnji ali večji epidemiji. Duhovi se bodo odločno delili v dve fronti in bodo pripravili doseči svoje cilje z največjo brezobzornostjo. Aspekt kaže tudi na težkoče, katere bodo morale premagati vodilne osebe na finančnem, pravnem in gospodarskem ter verskem področju.

Javno pozornost bo vzbujal dogodek v zvezi s kakšno znano osebo Jupiter je planet zaupanja, pravičnosti, samozavesti, v slabem položaju do Neptuna pa kaže na izgubo zaupanja, na pomanjkanje čuta za pravičnost in na obup. Posamezniki, ki bodo izgubili v druge in v sebe zaupanje pod učinkom tega aspekta, naj pomnijo, da človek vere v sebe ne sme izgubiti, svojega pričakovanja in upanja pa naj ne stopnjuje čez mero, da ne bo razočaranje preveleko.

Kakor aprilsko vreme bodo spremenljivi dnevi od 3. do 9. aprila. Najbolj kritična dneva v tem času bosta 5. in 6. april. Marsikaj podjetnim ljudem v tem času ne bo uspelo. Razmeroma ugoden bo 3. april, ko bosta Sonce in Merkur v konjunkciji. Aspekt kaže na ojačenje življenjske sile in na povečano sposobnost za trezno presojanje, kar vodi k pravilnemu udejstvu-

Jutri ob pol 16. pa bo akademija sokolske mladine z bogatim in pestrim sporedom. 21 telovadnih točk bo pokazalo, kaj zmoreta trdna sokolska volja in disciplina v sokolski telovadnici. Priprani smo, da bodo stari in prijatelji naše mladine napolnili jutri telovadno dvorano do kraja. Pokažimo z veliko udeležbo priznanje sokolski mladini, ki se pod večjim vodstvom vodnikov in vodnic vzgaja v jugoslovenskem in sokolskem duhu. Pri obeh akademijah bo sodelovala godba Sokola I. Bratje, sestre, narodno občinstvo, vse kar drevi in jutri sokolsko čuti, naj pohiti na sokolski Tabor na akademiji našega članstva, naraščaja in dece. Zdravo!

— Uprava sokolske župe Ljubljana nanažnja, da je pri izplačilu razlik ugotovila, da še nekateri udeleženci praškega zleta niso oddali vozovnic, ki so jih kupili pri Putniku v svrhu povrnitve preveč plačane vozovine. Radi tega se pozivajo vsi oni, ki so še v posesti takih vozovnic, da jih v teku 14 dni oddajo v župni pisarni v svrhu naknadne reklamacije.

— Velika sokolska tombola. Tudi letos priredi slovenjograško Sokolsko društvo svojo že tradicionalno tombolo in je tozadevno dovoljenje od kmetijskega ministrstva že dospelo. Letošnja tombola se bo vršila 14. maja in kakor vsako leto bo tudi letos mnogo prekrasnih dobikov. Upamo, da bo prebivalstvo prav pridno segalo po srečkah.

— Koncert pevškega zbora Glasbene Matice ljubljanske v Kranju bo drevi ob pol 19. uri. Pod vodstvom ravnatelja Poliča bo pretežni del koncertnega sporeda izvajal pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske, ki bo zapel celo vrsto najlepših, slovenskih mešanjih zborov. Pri koncertu sodelujeta koncertna pevka Ljudmila Poljanarjeva in pianist prof. Marijan Lipovšek. — Poljanarjeva bo zapela nekaj samospevov, pianist Lipovšek pa nastopi tudi kot klavirski virtuos. Predprijatelj vstopnic v trgovini Hlebs. Koncert bo v veliki dvorani Narodnega doma in ponovno opozarjamo na točen začetek ob pol 9. uri zvečer.

— Sokolska četa Brezje-Mošnje uprizori v nedeljo 2. aprila v Sokolskem domu v Radovljici igro s petjem v 10 slikah »Vesela božja pot«. Čisti dobiček je namenjen za Sokolski dom na Brezjah.

— Ustanovni občni zbor L. gorenjskega motokluba bo v nedeljo 2. aprila ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani hotela Stara pošta.

— Svengali bo gostoval v Kranju takoj po velikonočnih praznikih! Svengaljev sloves najboljšega telepata, jasnovidca in mojstra okultnih ved se širi po vsej Sloveniji od nastopa do nastopa. Kjerkoli priredi kak eksperimentalni večer, pridobi mahoma še zadnje tiste »neverne Tomaze«, ki so oklevasti in dvomili v njegove izredne sposobnosti. To je bilo v Ljubljani, kjer je v veliki unionski dvorani moral privediti kar šest eksperimentalnih večerov in isto bo tudi v Kranju, kjer bo g. Svengal imel svoje predstave v veliki dvorani Narodnega doma. V Kranju bo priredil g. Svengal dva večera in to v torek in v sredo dne 11. in 12. aprila vsakokrat ob 20. uri. Glede na Svengaljevo veliko popularnost in senzacionalni značaj njegovih prireditev je zelo priporočljivo, da si Kranjčani že v predprodaji kupijo vstopnice, ki se bodo dobile v trgovini g. Hlebsa na glavnem trgu. Naval na dan privedite bo velik zlasti pri blagajni in je zategadelj ohraba z vstopnicami v predprodaji nadvse priporočljiva.

Iz Celja

— Diplomiran je bil na pravni fakulteti ljubljanske univerze g. Boris Kalan, sin odvetnika g. dr. Ernesta Kalana v Celju Cestitamo!

— Mladinska telovadna akademija Sokolskega društva Celje I se bo pričela drevi ob pol devetih v veliki dvorani Narodnega doma. Udeležite se sokolske akademije v čim večjem številu!

— Simbolično enodejanko »Pravlice o morju«, delo pisateljice Anice Cernejeve, bosta uprizorila podmladka Jadranske straže na drž. deški in dekliški šoli v Celju v nedeljo 23. t. m. v celjskem gledališču. Igrji bodo sledili nastopi obeh mladinskih pevskih zborov in telovadna akademija.

— 1061 tujcev (983 Jugoslovenov in 123 inozemcev) je obiskalo Celje v mesecu marcu. V letošnjem februarju je obiskalo Celje 952, v lanskem marcu pa 1153 tujcev.

— Soferski izpiti za kandidate iz celjskega, gornjegrajskega, šmarskega in konjskega sreza bodo v četrtek 6. t. m. ob pol 9. dopoldne na sreskem načelstvu v Celju. Kandidati naj vložijo prošnje takoj na sreskem načelstvu in Celju.

— Strelska družina v Celju bo priredila v nedeljo 2. t. m. s pričetkom ob 9. dopoldne ostro streljanje za mladino na strelišču v Pečovniku. Za najboljšo strelce so določene nagrade.

— Dve prvenstveni nogometni tekmi. Na igrišču pri »Skalni kleti« se bo pričela v nedeljo 2. t. m. ob 13.30 (ne ob 16., kakor je bilo prvotno določeno) finalna, podsavezna prvenstvena tekma med Atletiki in SK Bratstvom z Jesenic. Zanimivo tekmo bo sodil g. Erlich. Ob 15. se bo pričela na istem igrišču prvenstvena tekma mladim SK Jugoslavije in SK Celja, ki jo bo sodil g. Hobacher.

— Sokolsko župno in medžupno tekmo vanje v cross-countryju bo priredila celjska sokolska župa v nedeljo 2. t. m. ob 11. dopoldne na Glaziji. Za to srečanje se je prijavilo nad 70 tekmovalcev in tekmovalk. Poleg edinic celjske sokolske župe bo tekmovalo tudi moštvo zagrebške župe. Dolžina proge znaša za člane 4.000 m, za moški naraščaj 2.000 m, za članice in ženski naraščaj pa 1.500 m. Start in cilj vseh prog bo na Glaziji. Vabimo sokolsko in ostalo občinstvo, da si ogleda to zanimivo tekmo vanje.

— V celjski bolnici je umrl v četrtek 89letni občinski revež Franc Zvegljič iz Letuša, v petek pa je umrla 28letna Marija Machuhova, žena kurjača iz Celja.

— Nočno lekarniško službo ima od sobote 1. t. m. do vstetega petka 7. t. m. kr. dvorna lekarna »Pri Mariji pomagaje« na Glavnem trgu.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

Le naprej, brez miru...

30 letnica sokolskega odra v Trbovljah V proslavo tega pomembnega jubileja uprizori Kreftove „Celjske grofe“

Trbovlje, 31. marca. Ko bo letos trboveljski Sokol slavil 30-letnico svojega narodnega delovanja, se bodo mnogi sokolski veterani naše doline z veseljem spominjali onih nepozabnih časov pred 30 leti, ko so se v mladostni navdušenosti in narodno zavestni borbenosti zbirali in ustanovili Sokolsko društvo. Posebno radi pa se bodo spominjali tistih časov oni idealni taktak se mladi orači kulturne ledine v dolini, ki so na pobudo učitelja br. Velkavrhva ustanovili sokolsko gledališče, stopili na oder ter pogumno z njeza spregovorili slovensko besedo.

V tistih časih ni bilo lahko mladim igralcem, zlasti onim, ki so bili več ali manj odvisni od taktakrnih nosilcev oblasti. To pa so bili vedno vsi, kajti rekrutirali so se večji del iz slovenskih učiteljskih vrst, deloma pa so sodelovali tudi narodno zavestni rudniški nameštenci in le malo je bilo zasebnikov, ki so smeli svobodneje dihati. To je bilo tembolj umljivo, ker so že koj spetkale igralci nastopili z igrami, kakor so »Legionarji«, »Rokovnjači«, »Knez Semberjski«, »Deseti brat« itd. Razumljivo, so se prve slovenske uprizoritve zbudile med slovenskim, pa tudi maloštevilnim nemškim prebivalstvom v dolini veliko zanimanje, ki se je stopnjevalo od igre do igre, ki so bile tedaj uprizorjene na odru v dvorani gostilne Forte na Vodah, kjer je imel trboveljski Sokol dolga leta svoje delovne prostore. Pogumni nastopi igralcev, zlasti pa slovenska beseda na odru, so napravili na prebivalstvo ob vsaki igri globok vtis. Ljudje, živeči dotlej v nekaki apatični letargiji, so se začeli zavestati svojega slovenskega poretka, začeli so vstajati, se medsebojno vzpodbujati in navduševati za naše narodne ideale. Dramski odsek Sokola, ki ga je tedaj tako spretno vodil br. Karel Bregar, bi nedvomno nadaljeval s tolikimi uspehi začetno delo na narodnem probujanju širokih narodnih množic v dolini, da ni trčevala tudi med sokolsko gledališko družino strašna svetovna vojna, ki je odrosko družino razgnala, sokolsko društvo samo pa je oblast razpustila.

Sledila so štiri črna leta za naše ljudstvo, ki je krvavelo iz tisočih ran. Najboljši sinovi našega naroda so umirali za tuje interese. Toda na jugovzhodu se je jevalo v četrtem letu veselo svetlikati in končno je prišla dolgo pričakovana narodna svoboda. Sedaj šele so se stavile Sokolskemu društvu prave in težke naloge. Cim je obnovil svoje delovanje, je bila prva naloga ustanovitev dramskega odseka, ki se je vrgel s podvojeno žilavostjo na izobraževalno delo širokih narodnih plasti v

dolini. Krepko je prijel pri obnovi sokolskega odra zlasti br. Sajevec in leta 1920 je br. Guček zbral na lastno pest igralce ter z njimi uprizoril »Komicho ženitve«, ki je dosegla nepričakovano velik uspeh. Tedaj je stopil na oder tudi br. Polde Odlazek, njemu pa so se pridružili kmalu br. Plavšak ml., pozneje br. ing. Freyer, Budalič, ss. Urbančičeva, Sikoškova, Paradiževa, Belencičeva, Cukjatičeva, Ramovževa, Grabnarjeva in Jagodičeva, br. Rak, Paternost, Rihar, pokojni Oblak, Mahkota z Dola in drugi, ki večinoma še danes nastopajo in tvorijo slavno našo gledališko družino.

Kaj vse je naš sokolski oder v teh 30 letih našemu narodu storil za njegovo prosvetno in kulturno obogatitev? Koj po preobratu je uprizoril »Rodoljuba iz Amerike«, »Veliko repatico«, »Tekmo« in »Trije tiki«. Leta 1924 je uprizoril 17 predstav, od katerih so največji uspeh dosegle »Divji lovec«, »Ugrabljene Sabinke«, »Pri Hraštovi«, »Golgota« in dr. naslednje leto pa »Vdova Rošlika«, »Revolucijska svatba« in »Kralj na Betajnovi«. Naslednja leta je bil oder sicer nekoliko oviran zaradi sokolskega kina, vendar po so bile uspešno uprizorjene »Maks v škripce«, »Fauna«, »Sin«, »Pohujšanje v dolini Sentflorjanski« in »Periferija«, ter »Liljoma«, »Nižava« in »Scampolo«, v letu 1929 pa se je sokolsko gledališče zopet dvignilo in uprizorilo 15 iger, od katerih je dosegla največji uspeh »Radikalna kura«. Tudi naslednja leta je bilo na sokolskem odru izredno živahno. Igrali so »Gospo ministrice«, »Stilmondski ga župana«, »Kulturno prireditve v črni mlaki«, »Krog s kredo«, »Dolskega župnika«, »Dre«, »Maturco« in še nešteto druge, ki so vse dosegle lepe uspehe.

Pred leti je sokolsko gledališče začelo izdajati svoj »Gledališki list«, v katerem objavlja periodično vse važnejše vesti, dogodke in razprave v zvezi s sokolskim gledališčem. Hkrati pa služi list odroski družini kot uspešno reklamno sredstvo za prireditve same.

V proslavo 30-letnice sokolskega gledališča vodstvo gledališke družine pač ni moglo izbrati boljše igre, kakor bo uprizoritev »Celjskih grofov«, ki bo v soboto 1. aprila ob 8. uri zvečer in v nedeljo 2. aprila ob 8. uri zvečer v sokolski dvorani Na to jubilejno prireditve so vabljene vsi nekdanji igralci člani sokolskega odra v Trbovljah in tedaj bodo našli stari sokolski veterani — igralci br. Letnik, Vidie, Berger, Jesih, Kos, Guček, Tori, Dr. Drovovšek, Kuhar in sr. Tratnikova, Mollava, Kuharjeva in dr. lahko s ponosom v srcu spoznali, da je ledina, ki so jo načeli v

NAJLEPŠA IZBIRA POMLADNIH NOVOSTI V DAMSKI KONFEKCIJI P A U L I N, šelenburgova ulica.

VERDI

— Očka Verdi, dajte mi pet dek masla... Pol kilograma oliv... da... pa še tri sveče, samo stearine morajo biti.

— Meni pa liter olja... očka Verdi.

— Meni steklenico vina.

In stari Verdi skače zavilanih rokavov z baretko, potisnjeno na tilnik, iz enega kota branjarje v drugi. In ko ostane sam, pokaže Bareziju šop listkov.

—Evo, povsod naletim na te listke... Če hočeš zjutraj, če hočeš opoldne pri obedu pod krožnikom, če ležem na posteljo, povsod je napisano: »Pošljite me v glasbeno šolo. Kupite mi spinetto...« Lahko je njemu govoriti in pisati to, toda kako naj ga pošljem v šolo? Kje naj vzamem denar, da bi mu kupil glasovir... Ej, dragi moj, v težkih časih živimo in s tem svojim zaslužkom se komaj preživljamo, kaj šele, da bi mislili na šolo. Pa se nisem mogel premagati, da vi se ne obrnili na vas s prošnjo, dragi prijatelj... Vam se moram zahvaliti za to... Evo vam, zdaj se pripravljaja na pot.

— Eh, kaj bi tisto... Saj ni vredno govoriti o tem, dragi Verdi. Fant naj kar gre v Milan... Sicer je pa to bila tudi moja dolžnost... Moja hči ga ljubi in kadar se dva ljubita, kaj moremo mi stari opraviti tu... Sicer se je pa tvoj sin rodil kakor se rode geniji... Ne veš niti kje, niti čemu, niti kdaj...

In ta čas, ko je očka Verdi tako govoril, se je razleglo po branjarji vse vprek:

— Pet dek masla... meni salame... meni oliv... olja... steklenico vina.

A stari Verdi, kakor da vsega tega ne sliši, je odgovarjal Bareziju:

— Ne verjamem. Kako je to mogoče, da bi se genij rodil v tako bedni in siromašni hišici nad majhno trgovinico. Ah... in očka Verdi je zamahnil z roko, kakor da vsega tega ne verjame.

— E, dragi moj... kaj pa Jezus? On se je rodil v hlevu...

Pri teh besedah se je starem Verdiju zjasnil obraz. Oči so se mu zaiskrile kakor da mu je dušo napolnila največja nada. Radost, ki je prevzela vsega, se je obrnila zdaj proti onim, ki so čakali na živila:

— Evo masla... evo ti olja... oliv... steklenico vina, si dejal?... Evo ti... je delil stari Verdi ves navdušen na desno in levo. Dajal je, ne da bi sprejemal denar.

— Zivio Verdi... Zivio... Zivio Verdi!... Videč to navdušenje se je stari Verdi za hip zamislil in zašepetal sam pri sebi:

Vsi vi boste nekega dne klicali tako, toda ne meni... To bo namenjeno mojemu sinu: Giuseppe Verdiju.

III.

Glas violine se je že razlegal na vrtu. Mladi Verdi je stopil k oknu, zagledal je priletnega moža, postopaja, ki je buljil vanj:

— Če bi mogel, bi te objel, pa ne smem stopiti v hišo postelnih mešanov... Veš, mi postopati nimamo doma, zato imamo pa duše in srca... Počakal te bosa tam pri obeh cipresah...

In še preden je mogel Verdi oditi dol, je postopaj izginil. Kar je začutil mladi Verdi na rami roko. Bil je Barezzi.

— Evo ti denarja, fant moj, pa hajdi v Milan... Tu imaš tudi pismo mojstra Provesia, v katerem te priporoča staremu mojstru Rolliju na konservatoriju. Izkoristi dobro to priporočilo... Delaj in uči se, a Margerita, moja hči, te bo počakala... Zdaj pa pojdi.

IV.

Dež lije nepretrgoma. Temni oblaki so zastriili nebo, pregnali solnce nekam daleč in jesen, vlažna in siva, je legla z vso težo na zemljo. Po blatni cesti ropočejo kolesa kočije, prihajajoče iz Busseta in namenjene v Roncoli.

V Verdijevi hiši so zbrani vsi okrog glasovirja, kjer svira mladi Verdi svoji Margeriti nekaj psmi.

Evo ji svira še posebno.

—Veš, Margerita, to se moraš naučiti na pamet. In prepevaj jo, kadar me ne bo... To bo vez med nama. Čutil bom, kadar jo ne bo prepevala, da si mi čisto blizu, kadar boš v drogeriji svojega očeta v Bussetu, jaz pa v Milanu.

Kočija se je že ustavila pred vrati.

Kočijaž z ogromnim razpetim dežnikom nad glavno potkna na vrata:

— Cas je, da krenemo na pot... Niti trenutka ne moremo več izgubiti... Hajdi, fant... Rad bi bil v Parmu, preden se znoči.

Verdijeva mati stopi k mladima zaljubljenicama.

— Sinke, na pot moraš! Evo, kočija je že prispe-

pač izginil. Kar je začutil mladi Verdi na rami roko. Bil je Barezzi.

— Evo ti denarja, fant moj, pa hajdi v Milan... Tu imaš tudi pismo mojstra Provesia, v katerem te priporoča staremu mojstru Rolliju na konservatoriju. Izkoristi dobro to priporočilo... Delaj in uči se, a Margerita, moja hči, te bo počakala... Zdaj pa pojdi.

IV.

Dež lije nepretrgoma. Temni oblaki so zastriili nebo, pregnali solnce nekam daleč in jesen, vlažna in siva, je legla z vso težo na zemljo. Po blatni cesti ropočejo kolesa kočije, prihajajoče iz Busseta in namenjene v Roncoli.

V Verdijevi hiši so zbrani vsi okrog glasovirja, kjer svira mladi Verdi svoji Margeriti nekaj psmi.

Evo ji svira še posebno.

—Veš, Margerita, to se moraš naučiti na pamet. In prepevaj jo, kadar me ne bo... To bo vez med nama. Čutil bom, kadar jo ne bo prepevala, da si mi čisto blizu, kadar boš v drogeriji svojega očeta v Bussetu, jaz pa v Milanu.

Kočija se je že ustavila pred vrati.

Kočijaž z ogromnim razpetim dežnikom nad glavno potkna na vrata:

— Cas je, da krenemo na pot... Niti trenutka ne moremo več izgubiti... Hajdi, fant... Rad bi bil v Parmu, preden se znoči.

Verdijeva mati stopi k mladima zaljubljenicama.

— Sinke, na pot moraš! Evo, kočija je že prispe-

pač izginil. Kar je začutil mladi Verdi na rami roko. Bil je Barezzi.

— Evo ti denarja, fant moj, pa hajdi v Milan... Tu imaš tudi pismo mojstra Provesia, v katerem te priporoča staremu mojstru Rolliju na konservatoriju. Izkoristi dobro to priporočilo... Delaj in uči se, a Margerita, moja hči, te bo počakala... Zdaj pa pojdi.

IV.

Dež lije nepretrgoma. Temni oblaki so zastriili nebo, pregnali solnce nekam daleč in jesen, vlažna in siva, je legla z vso težo na zemljo. Po blatni cesti ropočejo kolesa kočije, prihajajoče iz Busseta in namenjene v Roncoli.

V Verdijevi hiši so zbrani vsi okrog glasovirja, kjer svira mladi Verdi svoji Margeriti nekaj psmi.

Evo ji svira še posebno.

—Veš, Margerita, to se moraš naučiti na pamet. In prepevaj jo, kadar me ne bo... To bo vez med nama. Čutil bom, kadar jo ne bo prepevala, da si mi čisto blizu, kadar boš v drogeriji svojega očeta v Bussetu, jaz pa v Milanu.

Kočija se je že ustavila pred vrati.

Kočijaž z ogromnim razpetim dežnikom nad glavno potkna na vrata:

— Cas je, da krenemo na pot... Niti trenutka ne moremo več izgubiti... Hajdi, fant... Rad bi bil v Parmu, preden se znoči.

Verdijeva mati stopi k mladima zaljubljenicama.

— Sinke, na pot moraš! Evo, kočija je že prispe-

pač izginil. Kar je začutil mladi Verdi na rami roko. Bil je Barezzi.

— Evo ti denarja, fant moj, pa hajdi v Milan... Tu imaš tudi pismo mojstra Provesia, v katerem te priporoča staremu mojstru Rolliju na konservatoriju. Izkoristi dobro to priporočilo... Delaj in uči se, a Margerita, moja hči, te bo počakala... Zdaj pa pojdi.

IV.

Dež lije nepretrgoma. Temni oblaki so zastriili nebo, pregnali solnce nekam daleč in jesen, vlažna in siva, je legla z vso težo na zemljo. Po blatni cesti ropočejo kolesa kočije, prihajajoče iz Busseta in namenjene v Roncoli.

V Verdijevi hiši so zbrani vsi okrog glasovirja, kjer svira mladi Verdi svoji Margeriti nekaj psmi.

Evo ji svira še posebno.

—Veš, Margerita, to se moraš naučiti na pamet. In prepevaj jo, kadar me ne bo... To bo vez med nama. Čutil bom, kadar jo ne bo prepevala, da si mi čisto blizu, kadar boš v drogeriji svojega očeta v Bussetu, jaz pa v Milanu.

Kočija se je že ustavila pred vrati.

Kočijaž z ogromnim razpetim dežnikom nad glavno potkna na vrata:

— Cas je, da krenemo na pot... Niti trenutka ne moremo več izgubiti... Hajdi, fant... Rad bi bil v Parmu, preden se znoči.

Verdijeva mati stopi k mladima zaljubljenicama.

— Sinke, na pot moraš! Evo, kočija je že prispe-

Radioprogram

Nedelja, 2. aprila
 8: Instrumentalni dueti, klavir in harmonija. 9: Napovedi, poročila 9.15: Godba grenadirske garde (plošče) 9.45: Verški govor (dr. Roman Tominec) 10: Prens cerkvene glasbe iz stolnice. 11: Prens koncerta državnih in zasebnih mesečnih sol v Ljubljani (iz franc. dvorane). 12.30: Peta: Ilijč Čajkovski. Koncert za gosli in orkester op. 35 (plošče). 13: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 17: Kmetijska ura. Gospodarska navodila in tržna poročila 17.30: Koncert godbe Sokola. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Celosolo koncert, izvaja prof. Cenda sedibauer pri klavirju prof. Lipovšek. 20.30: Koncert radijskega orkestra. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Citraški dueti (E. Mez. golits, M. Hebeln) Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 3. aprila
 12: Zbor mešne ženske realne gimnazije s spremljevanjem radijskega orkestra. 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Slovenske pesnice (plošče). 14: Napovedi. 18: Paberk iz vsakdanjega zdravstva: O arcu in žilah (dr. Anton Breclj) 18.20: A. Dvorak: Rusalka fantazija po operi (plošče) 18.40: Mesečni slovstveni pregled (prof. France Vodnik). 19: Napovedi poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Zanimivosti. 20: Koncert radijskega orkestra. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Prens lahke glasbe iz restavracije Emone Konec ob 23. uri.

Torek, 4. aprila

11: Šolska ura: Mitja Ribičič: Pastir Drejce, mladinska igra v 3 slikah. Izvaja jo brezposelni učiteljski študenti. 12: Naši pevci in pevke (plošče). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Koncert slovenske glasbe (radijski orkester). 14: Napovedi. 18: Flavto solo igra Filip Bernard. pri klavirju Melita Gnjezda: Händel: Sonate. 18.40: Spoštovanje in dobrota — goj. pobožnosti (Fr. Terzaglav). 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Koncert pevskega zbora »Ljubljane« dirigent: Srečko Koporc. 20.45: Koncert radijskega orkestra. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Tamburaški orkester (vodi A. Karmelj). Konec ob 23. uri.

Sreda, 5. aprila
 12: Slavnj slovenski skiadatelji (plošče). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Solistične točke (plošče). 14: Napovedi. 18: Mladinska ura: Iz glasbene zgodovine (dr. Anton Dolinar). 18.40: Naša narodna obramba na prelomu dvajsetletja (prof. Etbin Bojc). 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Uvod v prenos. 20: Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča V I odmoru: Glasbeno predavanje (V. Ukmar); v II odmoru: Napovedi, poročila. Konec ob 23. uri.

Četrtek, 6. aprila
 12: Kozaki poje (plošče). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 14: Napovedi. 18: Pevski koncert (plošče). 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič).

19: Napovedi, poročila. 19.30: Romarske cerkve v Sloveniji (Msgr. Viktor Steška). 19.50: Ljubljanski godalni kvartet. 20.40: Koncert na violončelu s spremljevanjem orkestra. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Obiski pri Bachu in Händlu (plošče). Konec ob 23. uri.

Petek, 7. aprila
 12: Salonski trio (K. Novak — violina, L. Comelli — cello, B. Borštnik — klavir). 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. 13.20: Plošče. 14: Napovedi. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Henri Rabaud: Nočna procesija, simf. pesnitev (plošče). 20: Prenos iz stolnice (žalostinke). 20.30: Haydn: Sedem besed Kristusovih (Godalni kvartet). 21.15: Orlando Lasso — spokorni psalm št. 9 (izvaja radijski komorni zbor). 22: Napovedi poročila. Konec ob 22.15 uri.

PREVOZ

kuriva, pohištva, strojev in raznovrstnega blaga v in izven Ljubljane z vozovi in avtomobili Vam oskrbi hitro in poceni

Špedicija Turk, Ljubljana

MASARYKOVA C. 9 (TEL. 21-57)
 nasproti tovarnega kolodvora

PLES V ZVEZDI!

Operto do 3. ure zjutraj.

V soboto 1. aprila

prevzamem vodstvo gostilne-kleti in vrta ZVEZDE. Nudilo se bo razne specialitete, kot odojka, jagetino na raznju, čevapčice, raznjice in morske ribe. — Zajamčeno pristna domača in dalmatinska vina.

Upravlja kuhinjo JAN FIALA.

Vojaška godba!
 Vstopnina prosta.

Za obilen obisk se priporoča **SILOVIC**

Centjene dame opozarjam na svoje skrbno izbrane, zares **krasne srebne kanadske lisice** za pomladno sezono.

SMOLE JOSIP, krznar
 Selenburgova ul. 6/I. (Poleg glavne pošte). — Telefon 38-37

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklicni izjave beseda Din L. — davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo

Zavese SEVER — Marijin trg 2.
 Na željo Vam zavese tudi zašijemo in namestimo.

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej
 Najmanjši znesek 8 Din

KOLESA
 šivne stroje najboljših tovarnih kipek najceneje pri tvrdki »Plevel« v Preski pri Medvodah. 1100

PLETILNE STROJE
 »Rasel« stroj v dobrem stanju, kakor tudi en Rundžakartmotor stroj kupim. Stavite samo najnižje cene. Ponudbe na A. Filipovič, trikotaža, Novi Sad. 1108

POZOR!
 Kupujem in prodajam rabljene čevlje. Rabim večjo množino moških čevljev. — KLAVER, Vošnjakova ul. 4. 1062

DOPISI

Beseda 50 par. davek posebej
 Najmanjši znesek 8 Din

SAMOSTOJNA INTELIGENTNA DAMA
 vitka, prijetna blondinka, želi spoznati finega starejšega sitularnega gospoda radi prijateljstva. Neanonimne ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Lep značaj«. 1104

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej
 Najmanjši znesek 8 Din

POZOR!
 Zelo poceni prodajam vsa žlahtna drevesa najnovejše vrtnice, lepoteče itd Zgornja šiška 40. Pod hribom in dnevno pri Sv. Jakobu. 1098

SPECERILJSKO TRGOVINO
 staro, vpeljana v Ljubljani takoj oddam. Ponudbe na upravo lista pod »Nizka najemina«. 1085

MESARIJA
 dobro vpeljana se proda. Istotam se odda v najem tudi gostilna z nakupom inventarja in ostalega vina. Tavčar. Gorenji Logatec. 1083

AKO PRODAJAS KUPUJES OGLASUJ V MALI OGLASNIK "SLOV. NARODA" NAJCENESJI IZDATOK

Velika noč je tu, kristjanček, si dušo čist' če nisi poganeček; pa tudi čevlje si oglej — če kaj fal — je Franc Trupej Splošno čevljarstvo, Dolenjska cesta 7. 1103

D. K. W. MAISTERKLASSE
 11.000 km kot nov napredaj globoko izpod nabavne cene. Ponudbe na upravo pod »Za denar«. 1099

MALI »OPEL«

27.000 km, nove gume, odlično ohranjen, poraba 8 litrov, za hribovite kraje (župnišče) prodam za din 9.900. Na račun vzamem mali motor. Ponudbe na upravo pod šifro »Iz prve roke«. 1099

FIAT 501
 pripravljen za pol tovarnega, odlični stroj, dobre gume, prodam za vsako sprejemljivo ceno. Ponudbe na upravo pod »Gotovina nujna«. 1099

DOLOMITNI PESEK
 za posipanje dvorišč, vrtov, tenis- in balin-prostorov vam dobavi najceneje K. Vodnik, Podutik 25. Naročila sprejema tudi »Jeklo«, Stari trg 11, tel. 28-45 1105

GOSPODINJE!
 Za medene potice je edino le pristni ajdov med najboljši. — Dobite ga v »MEDARNI«, — Ljubljana Zidovska ul. 6 24 T.

LES SUH
 vsakovrsten, ladijska tla, parkete, furnir, proda Lavrenčič & Co., Ljubljana. Telefon 24-74 1068

MOSKO OBLEKO
 (za srednjo postavo) črno, skoraj novo, ter temnorjavo in modne hlače v dobrem stanju takoj prodam. Ogleda se v soboto od 3—4 popoldne in v nedeljo od 9 do 10 dop. — Gregorčičeva ul. 17a, pritišče levo 1065

PRED NAKUPOM OBUTVE
 si oglejte naše modele in nedeljsko razstavo Živko Brajkovič, Igriška 3. 1113

BUKOVE ODPADKE
 suhe, najboljši Trboveljski premog, nudi tvrdka »KURIVO«, d. z o. z., Tyrševa c. 31 1116

SPALNICA
 — orehova imitacija, šperana, lepa oblika, poceni napredaj Bitenc, Gosposka 10 1118

VELIKONOCNE SUNKE
 brezplačno kuhanje — nudi I. Buzzolini, Za škofijo, telefon št. 26-28. 1119

POUK

Beseda 50 par. davek posebej
 Najmanjši znesek 8 Din

Strojepisni pouk
 večerni tečaj, oddelki od 1/27 do 8 in od 1/28 do 9 ure zvečer za začetnike in izveščance. — Novi tečajji se bodo pričeli 3. aprila 1939

Najnižja šolnina Moderna in največja strojepisnica s 40 pisalnimi stroji raznih sistemov. Vsa tozadevna pojasnila dobite injevno do 8. ure zvečer pri ravnateljstvu Christofovega učnega zavoda Ljubljana, Domobranska 15, tel. št. 48-43. 1045

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

MODERNE PRIČESKE

STROKOVNO DELO

J. Kos

PRIZNANI DAMSKI FRIZER
 MESTNI TRG 3 — TEL. 47-68

MOŠKI,

trpite na seksualni nevraste ali odnesno

impotenci,

razadni funkciji spolnih žlez, duševni depresiji, poskusite

OKASA

100 tablet 220 din

ki so jih mnogi zdravniki prekusili in so kot hormonski preparat odobreni.

pošljamo naravnost Poštnine zaračunavamo.

LEKARNA MR. ROZMAN

Beograd, Terazije br. 5. Izvozna oanka. Reg. S. br. 5732-1934

CEPLJENO FRŠJE

»adno drevje, nudi Žihor Franjo, Zamušan, Sv. Marjeta, Moškancji. Zahtevajte cenik! 1086

IZPOSODJEVALNICO COLNOV

in prevoznitvo z motornim colnom na Ljubljani zaradi zaposlenosti drugod z vsem inventarjem in colni zelo poceni prodam ali vzajem družabnika s 3000.— din gotovine. Brez rizika, stalna in sigurna eksatena pri lahkem delu. Pojasnila od 12—1/2 15 Jančar. Pot v mestni log 15. (—)

MALI OGLASI

»Slovenski Narod« imajo sigurne uspehi! Beseda 0.50 par

KA VSAKO DRIZINO NAJLEPŠA OBLACILA

posebno moške obleke, trenčkot, krasno perilo itd. si naba vite najboljše in najceneje pri

PREŠTERE

Ljubljana Sv. Petra cesta 14

50 PAR ENILANJE

žuriranje, vezanje zave, perila, monogramov gumbic. Velika zaloga perja po 7.— din »Julijana«, Gosposvetska cesta 12 8 I

ŠIVALNI STROJI

proti gotovini kakor tudi na obroke. — Zahtevajte prospekt! Sprejema zastopnike Josip Uršič, šivalni stroji, koleca, otroški vozički. Celje, Narodni dom 23/T

Halo!

V Prešernovi ulici št. 5 se točijo prima

šibeniška vina

črno, belo, opolo, vsa po Din 8.— liter

Priporoča se **BUJAS**

Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. PICCOLIJA v Ljubljani

se priporoča oledim in slabotnim osebam

VSAKI OSEBI

ali družini nudi stalen zastavek »MARA« — Maribor, Orožnova 6, Celje, Slomškov trg 1. — Pletilnica — razpošiljalnica. 22/M

POSEST

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

INDUSTRIJSKO PODJETJE

živilske stroke s stanovanjsko hišo, dober donos, prodam radi starosti za ugodno ceno. Skupno z obratnim kapitalom potrebno din 450.000. Ena tretjina lahko ostane. Dopise na podružnico »Jutra« Maribor pod »Jako ugodno«. 1111

Prodajalna čevljev »TRIUMF«

KOLODVORSKA ULICA 11

odprodaja moške čevlje No. 40, 41, 46 po 90.— din, ženske po 60.— din, otroške od 35 do 45.— din.

NOVO TRGOVINO smo pa odprli na Miklošičevi cesti št. 12 ter jo oskrbeli s krasnimi spomladanskimi modeli.

SREČKE državne loterije

prodaja

MENJALNICA REICHER & TURK

Prešernova

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR Aleksandrova cesta 26

Makulturni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVIIJA je

NAŠ VAL

SPOREDIL evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmaka, smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

KLISEJE

END IN VECBARVNE

Jugografika

SV. PETRA NAŠIP ST. 23

ENONADSTROPNO TRGOVSKO HIŠO

skoraj novo, z lepim okraim, zaradi selitve prodam. Ponudbe na upravo pod značko »Dobro« vpeljana«. 1002

POSESTVO

Hiša, njive, travniki, gozdovi (250.000) takoj prodam zaradi nespornazuma za polovično ceno Zigon Albin, Garčarevec, Piana-Rakek. 1084

STAVBIŠČA V VIZMARJIH

vodovod, elektrika, poljubna izmera, blizu kolodvora St. Vid-Vizmarje, na obroke in hranilne knjizice naprodaj. Poizve se: Zajc, Vizmarje 78. 1112

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

TRGOVSKEGA POMOČNIKA

zanesljivega sprejme špecerijška trgovina Štok — Pobrežje pri Mariboru. 1087

TRAJNO KODRANJE

Z najnovejšim aparatom, ter vso v našo stroko spadajočo postrežbo nudi cenjenim damam in gospodom solidno in po najnižji ceni

BRIVSKI IN FRIZERSKI SALON MATIJA IVANUŠA

LJUBLJANA — Aleksandrova c. 4 (pasaža)

Halo!

Prispela mi je nova pošiljka

Prvovrstnega šibeniškega vina

iz lastnega vinograda, odklovanega na londonski razstavi. Točilo bom belo prima liter Din 10.— in Din 8.—, črno Din 9.—, opolo Din 10.—, prima vugava liter Din 12.—

Na razpolago v vsakem času topla in mrzla jedila! Prepričajte se! Za obilen obisk se priporoča

BUJAS Sv. Petra c. 7.

PLZENSKO PIVO

„PRAZDROJ“

toči restavracija HOTELA „ŠTRUKEL“

TAMBURICE

vseh vrst najmodernejše izdeluje roko-tovornica tamburice

M. Dobranič, Topolovac — Sisak.

Pišite tako, po brezplačni cenik št. 51.

NAJBOLJŠO VELIKONOCNO GNJAT IN STAJERSKO PERUTNINO NUDI

SLAMIČ

Gospodsvetska 6 — Prešernova 5 — Napoleonov trg 3 — Tyrševa 2 — „Slon“

NA ŽELJO VAM GNJAT BREZPLAČNO SKUHAMO

NENAVADNO TENKA,

a kljub temu zajamčeno zanesljiva!

„OLLA“

GUM...?

Manjvredne imitacije energično odklonite, gre za Vaše zdravje!

Velika izbira pomladanskih

OBLEK POVRŠNIKOV KLOBUKOV in PERILA

Cene konkurenčne!

Joško OLUP mlajši

v novih prostorih. Ljubljana, Stari trg 1

Na morje!

KAŠTEL STARI PRI SPLITU

Gostilna Radun tik obale in pristanišča — Izborna dalmatinska in slovenska kuhinja — Penzion z dobrim vinom din 40 — Električna, vodovod, sobe z razgledom na morje